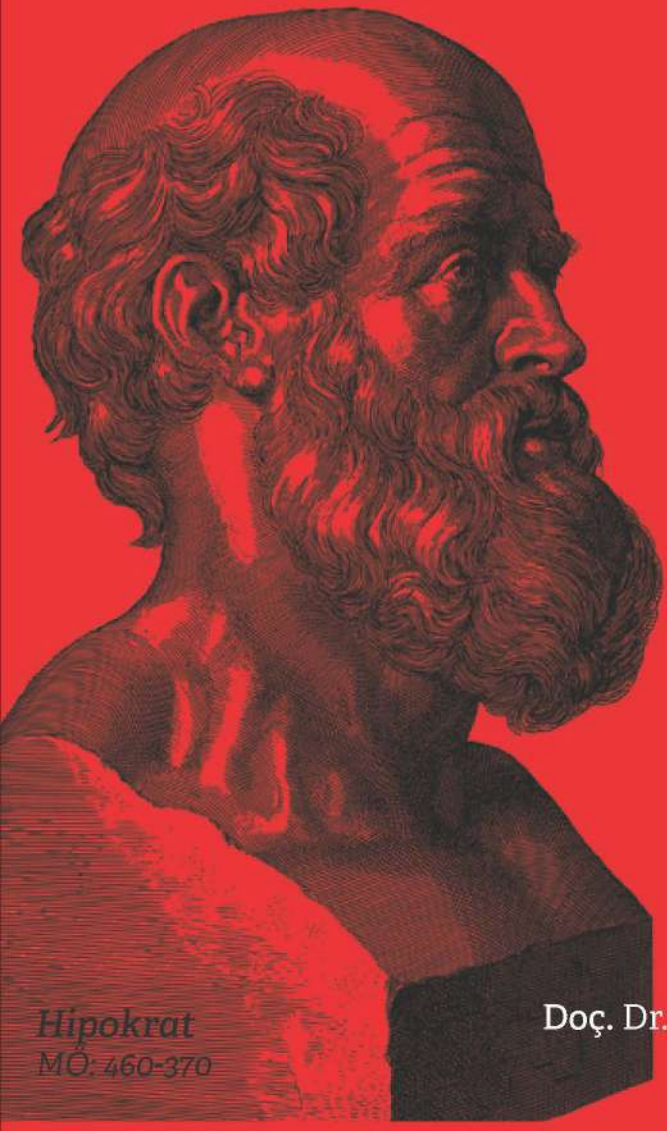
hipertıp

TIP TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Sık kullanılan tıp terimleri

Hipokrat
MÖ. 460-370

Doç. Dr. Ersan BERKSEL

TIP TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Doç. Dr. Ersan BERKSEL
Dâhiliye Uzmanı

hipertıp

Hipertıp 26
Araştırma-İnceleme

Yazar
Doç. Dr. Ersan BERKSEL

Genel Yayın Yönetmeni
Hatice BAHTİYAR

Mizanpaj
Senem ILGIN

Kapak Tasarım
Kenan TEMİZEL

Yayıncı Sertifika No: 16680

ISBN: 978-625-7499-71-2

e- ISBN: 978-625-7499-74-3

1. Baskı: İstanbul, 2021

Copyright© Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın telif hakları, 5846 sayılı yasanın hükmüne göre, kitabı yayımlayan Hiperlink Eğitim İletişim Yay. Gıda. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Doç. Dr. Ersan BERKSEL'e aittir. Yayımcının ve yazarın izni olmaksızın elektronik ve mekanik herhangi bir kayıt sistemi veya fotokopi ile çoğaltılamaz, kopyalanamaz. Ancak kaynak gösterilerek kısa alıntı yapılabilir.

Hipertıp, Hiperlink Eğitim İletişim Yay. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin tescilli markasıdır.

Her hakkı mahfuzdur. Bu kitapta yayınlanan yazıların etik, bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Yayınevi uluslararası bir yayınevidir.

Berksel, Ersan.
Tıp terimleri sözlüğü / Doç Dr. Ersan Berksel. -- 1. Baskı. -- İstanbul: Hiperyayın, 2021.
220sayfa: şekil, tablo; 24 cm. -- (Hipertıp; 26)
ISBN: 978-625-7499-71-2
e-ISBN: 978-625-7499-74-3
Kaynakça: sayfa 219.
1. Tıp -- Sözlük. 2. Eğitim, Tıp. I. Eser adı. II. Dizi.
R121/.B47 2021 610.03/BER 2021

Baskı-Cilt: Yalın Yayıncılık-**Sertifika No:** 44154

GENEL SATIŞ PAZARLAMA VE YAYINEVİ
Hiperlink Eğt İlet. Yay. Gıda San. ve Paz. Tic. Ltd. Şti
Tozkoparan Mah. Haldun Taner Sok. Alparslan İş Merkezi
No: 27 Kat: 6 D: 21 Merter- Güngören / İstanbul
Telefon: 0212 293 07 05-06 Faks: 0212 293 56 58
www.hiperlink.com.tr / info@hiperlink.com.tr

Doç Dr. Ersan BERKSEL

Doç. Dr. Ersan BERKSEL, 8/9/1956'da Lefkoşa'da doğdu. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun olup Ankara'da Dahiliye (İç Hastalıkları) alanında ihtisas yaptı. Gülhane Tıp Akademisinde nefroloji konusunda kurs görerek Lefkoşa Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi Dahiliye Servisinde çalışmaya başladı. "Periton Diyaliz" (CAPD) ve "Kalıcı Katater İmplantasyon" uygulamalarını KKTC'de ilk olarak gerçekleştirdi.

Hekimlik kariyerine sırasıyla aynı hastanede Diyaliz Ünitesi Sorumlu Hekimliği ile devam eden BERKSEL, sonrasında Başhekim Yardımcısı ve Başhekim oldu. Başhekimlikten emekli olan BERKSEL, Kıbrıs İlim Üniversitesi'nin (KİÜ) kuruluşunda yer aldı ve üniversitenin Mütevelli Heyet Üyesi ve Mütevelli Heyeti Eş Başkanı olarak görev yaptı.

Halen Kıbrıs İlim Üniversitesi'nde yarı zamanlı öğretim üyesi olan Dr. BERKSEL' in Kıbrıs'ın yakın tarihi ile ilgili "Günahları ve Sevapları ile TMT" ve "Sömürgeden Kıbrıs Cumhuriyetine" isimli kitapları ile sağlık bilimleri alanında "EKG'ye Giriş" ve "Temel EKG Ders Kitabı" isimli yayımlanmış dört kitabı vardır.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....7
ÖNSÖZ.....9
ANATOMİK POZİSYON 11
VÜCUT DÜZLEMLERİ.....12
VÜCUT BÖLGELERİ 14
VÜCUT YAPISI İLE İLGİLİ TIP TERİMLERİ 17
TÜRKÇE HARFLERLE YAZILAN TIP TERİMLERİ.....27
KAYNAKÇA 219

ÖNSÖZ

SAĞLIK insanlık tarihi boyunca statü fark etmeksizin hepimiz için en değerli varlık olagelmiştir. Bu nedenle de ciddiyet, disiplin ve en önemlisi de standardizasyon gerektiren bir iştir. Böylesi bir ihtiyaca bağlı olarak milattan öncesinden bu yana, ilk hekimlerin de çabalarıyla, tıp bilimlerine özel ve dünyanın neresine giderseniz gidin sağlık ile uğraşan her profesyonelin anlayacağı bir dil olarak "TIP TERMİNOLOJİSİ" ortaya çıkmıştır. Bu tüm sağlıkçılara büyük bir kolaylık getirmiştir.

Uluslararası nitelikte olan tıp terimlerinin çoğu Grekçe ve Latince kökenlidir. Elinizde tuttuğunuz bu sözlükte tıp terimleri Türkçe okunuşlarına göre yazılmış ve açıklamaları yapılmıştır. Birçok terimin kökeni veya dilimize nereden girdiği de açıklamalarının altında belirtilmiştir.

Tıp fakültelerinde ve sağlıkla ilgili diğer fakülte programlarındaki eğitimin verimliliği için birçok tıp teriminin anlamlarının iyice bilinmesi gerekir. Bu nedenle hazırladığım tıp terimleri sözlüğünün doktorlara, tıp öğrencilerine ve sağlık alanında eğitim alan diğer öğrenciler başta olmak üzere ihtiyaç duyan tüm sağlık profesyonellerine katkıda bulunacağına inanıyorum.

Doç. Dr. Ersan BERKSEL

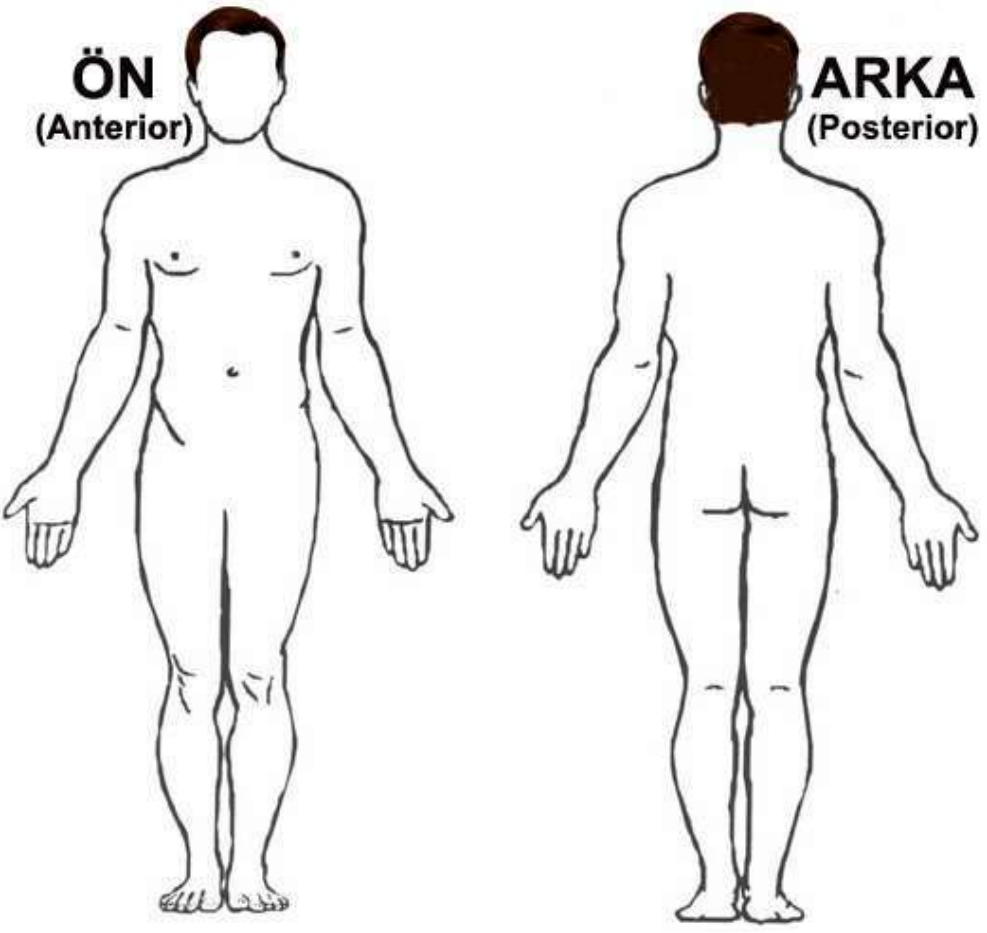
Ekim 2021

ANATOMİK POZİSYON

Ayakta, yüz karşıya dönük, baş ve omuzlar dik, bacaklar bitişik ve ayaklar öne aynı yöne bakar, kollar iki yanda sarkık ve avuç içleri karşıya bakar şekildeki pozisyondur.

ŞEKİL1

ANATOMİK POZİSYON

VÜCUT DÜZLEMLERİ

Vücudumuzdaki farklı yapıların birbiriyle nasıl ilişkili olduğunu tanımlamak için anatomik düzlemlerden yararlanılır.

Başlıca üç düzlem vardır. Bunlar;

1) Sagital veya longitudinal düzlem,

2) Transvers veya horizontal veya aksiyal düzlem,

3) Frontal veya vertikal düzlem.

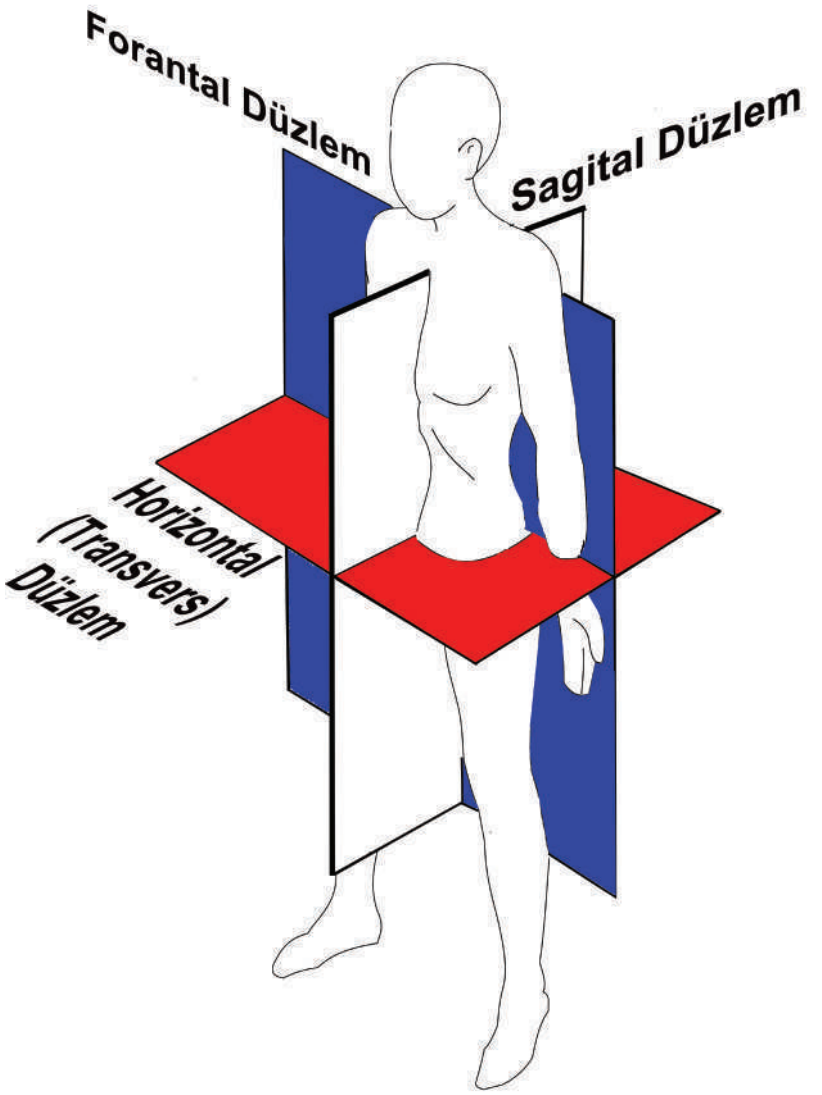
VÜCUT DÜZLEMLERİ

1. **Sagital düzlem:** Vücudu önden arkaya dik kesen düzlemdir. Vücudu sağ ve sol diye iki parçaya ayırır. Ayrılan parçaların birbirlerine eşit olmaları şart değildir. Vücudumuzu sağ ve sol diye iki eşit parçaya ayıran düzleme mid sagital düzlem denir.
2. **Transvers veya horizontal düzlem:** Vücudu enine kesen düzlemdir. Vücudu üst ve alt diye iki parçaya ayırır.
3. **Frontal veya vertikal düzlem:** Vücudu yukarıdan aşağıya ön ve arka diye iki parçaya ayıran düzlemdir.

Düzlemlerin vücudu eşit parçalara ayırdığı düşünülmemeli çünkü düzlemler vücudu eşit veya eşit olmayan şekilde iki kısma ayırabilirler.

ŞEKİL 2

VÜCUT DÜZLEMLERİ

VÜCUT BÖLGELERİ

Rejyo: Bölge.
(Fransızca; region, Latince; regio).

Rejyonal: Bölgesel.
(Latince; regionalis).

Rejyo kapitis: Baş bölgesi.
(Latince; regio capitis).

Rejyo fasyalis: Yüz bölgesi.
(Latince; regio facialis).

Rejyo deltoid: Omuz bölgesi.
(Grekçe; regio deltoidea).

Rejyo pektoralis: Göğüs ön bölgesi.
(Latince; regio pectoralis).

Rejyo dorsalis: Sırt bölgesi. Göğüs ve karın boşluğunun arka duvar bölgesi.
(Latince; regio dorsalis).

Rejyo glutealis: Kalça bölgesi. Kaba et bölgesi.
(Grekçe; regio glutealis).

Rejyo perinealis: Apışarası. Anüsle dış genital organların arasındaki bölge.
(Grekçe; regio perinealis).

Rejyo abdominalis: Karın bölgesi.
(Latince; regio abdominalis)

Karın bölgesi, hayali iki horizontal ve hayali iki vertikal çizgi ile dokuz kısıma ayrılır. Horizontal çizgilerden üstteki; göğüs kafesini oluşturan kaburgaların en alt noktalarını birleştiren çizgi ve alttaki horizontal çizgi ise spina iliaca anteriyorları birleştiren çizgidir. İki vertikal çizgi ise klavikulaların ortasındaki midklavikuler çizgilerdir. Karın bölgeleri şunlardır;

1. **Mide bölgesi** veya **epigastrium** veya **rejyo epigastrik**: Karın boşluğunun en üst orta bölgesidir.
   (Grekçe; regio epigastrica).

2. **Sağ ve sol hipokondriyak bölge** veya **sağ ve sol hipokondriyum** veya **sağ ve sol rejyo hipokondriyak**: Epigastrik bölgenin sağ ve sol tarafındaki kısımlardır.
   (Grekçe; regio hypochondriaca).

3. **Göbek bölgesi** veya **rejyo umblikalis:** Epigastrik bölge ile pubis bölgesi arasında kalan göbek çevresindeki bölgedir.
   (Latince; regio umblikalis).

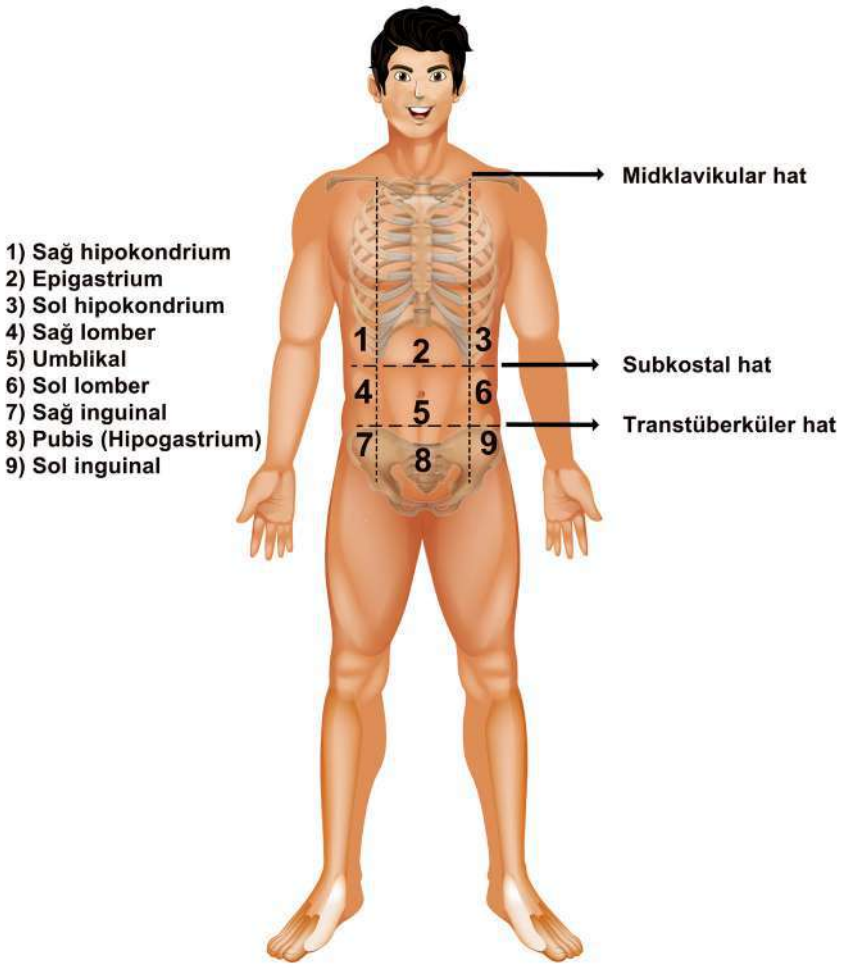
4. **Sağ ve sol bel bölgesi** veya **sağ ve sol lomber bölge** veya **sağ ve sol rejyo lumbalis:** Göbek bölgesinin sağ ve sol tarafındaki iki bölgedir.
   (Latince; regio lumbalis)

5. **Pubis bölgesi** veya **hipogastrik bölge** veya **rejyo pubik**: Pubis kemiğinin (çatı kemiği) üstündeki ve göbek bölgesinin altındaki bölgedir.
   (Latince; regio pubica, Grekçe; regio hypogastrica).

6. **Sağ ve sol kasık bölgesi** veya **sağ ve sol inguinal bölge** veya **rejyo inguinalis:** Sağ ve sol kasık bölgeleri.
   (Latince; regio inguinalis).

ŞEKİL 3

KARIN BÖLGELERİ

VÜCUT YAPISI İLE İLGİLİ TIP TERİMLERİ

Toraks: Göğüs boşluğu veya göğüs.
(Grekçe; thorax).

Klavikula: Köprücük kemiği.
(Latince; clavicula).

Artikulasyo humeri: Omuz eklemi.
(Latince; articulatio humeri).

Kolumna vertebralis: Omurga.
(Latince; columna vertebralis).

Kosta veya **kot:** Kaburga.
(Latince; costa, Fransızca; cote).

Vertebra veya **spondilus:** Omur.
(Latince; vertebra, Grekçe; spondylus).

Medulla spinalis: Omurilik.
(Latince; medulla spinalis, Grekçe; myelon).

Skapula: Kürek kemiği.
(Latince; scapula).

Brakiyum: Kol.
(Grekçe ve Latince; brachium).

Humerus: Kol kemiği.
(Latince; humerus).

Antebrakiyum: Önkol.
(Latince ve Grekçe; antebrachium).

Kubitus: Dirsek.
(Latince; cubitus).

Fossa kubiti: Dirsek çukuru veya dirsek ön yüzündeki çukurluk.
(Latince; fossa cubiti).

Artikulasyo kubiti: Dirsek eklemi.
(Latince; articulatio cubiti).

Karpus: El bileği.
(Grekçe; karpos).

Manus: El.
(Latince; manus).

Daktilus veya **dijitus:** Parmak.
(Grekçe; dactylus, Latince; digitus).

Metakarpus: El tarağı.
(Grekçe; metacarpos).

Ossa dijitorum manus: El parmak kemikleri.
(Latince; ossa digitorum manus).

Ossa karpi: El bileği kemikleri.
(Latince ve Grekçe; ossa carpi).

Ossa metakarpi: El tarağı kemikleri.
(Latince ve Grekçe; ossa metacarpi).

Falanks: Parmak kemiği.
(Grekçe; phalanx).

Koksa: Kalça.
(Latince; coxa).

Artikulasyo koksa: Kalça Eklemi.
(Latince; articulatio coxae).

Femur: Uyluk kemiği veya kalça ile diz arasındaki kemik.
(Latince; femur).

Fossa poplite: Diz çukuru veya diz arkasındaki çukurluk.
(Latince; fossa poplitea).

Genus: Diz.
(Latince; genus).

Patella: Diz kapağı.
(Latince; patella).

Artikulasyo genu: Diz eklemi.
(Latince; articılatio genu).

Krus: Bacak.
(Latince crus).

Pes veya **pedis** veya **podos:** Ayak.
(Latince; pes veya pedis, Grekçe; podos).

Kalkaneus: Topuk kemiği.
(Latince; calcaneus).

Metatarsus: Ayak tarağı.
(Grekçe ve Latince; metatarsus).

Ossa metatarsi: Ayak tarak kemikleri.
(Latince ve Grekçe; ossa metatarsi).

Ossa tarsi: Ayak bileği kemikleri.
(Latince; ossa tarsi).

Talus: Aşık kemiği.
(Latince; talus).

Tarsus. Ayak bileği.
(Latince; Tarsus).

Ungvis veya **oniks:** Tırnak.
(Latince; unguis, Grekçe; onyx).

Kranyum: Kafatası.
(Grekçe ve Latince; cranium).

Serebellum: Beyincik.
(Latince cerebellum).

Serebrum veya **ensefalon:** Beyin.
(Latince; cerebrum, Grekçe; encephalon).

Avris: Kulak.
(Latince; auris, Grekçe; otos).

Avrikula: Kulak kepçesi.
(Latince; auricula).

Avris eksterna: Dış kulak.
(Latince; auris externa).

Avris interna: İç kulak.
(Latince; auris interna).

Avris media: Orta kulak.
(Latince; auris media).

Membrana timpanika veya **miringa:** Kulak zarı.
(Latince; membrana tympanica, Grekçe; myringa).

Naris: Burun deliği.
(Latince; naris).

Nasus veya **rin:** Burun.
(Latince; Nasus, Grekçe; rhinos).

Vibrisse: Burun kılı.
(Latince; vibrissae).

Bulbus okuli: Göz küresi.
(Latince; bulbus oculi).

Okulus veya **oftalmus:** Göz.
(Latince; oculus, Grekçe; ophthalmos).

Pupil: Göz bebeği.
(Latince; pupilla).

Palpebra veya **blefaron:** Göz kapağı.
(Latince; palpebra, Grekçe; blefaron).

Glandula lakrimalis: Gözyaşı bezi.
(Latince; glandula lacrimalis).

Silyum: Kirpik.
(Latince; cilium).

Supersilyum: Kaş.
(Latince; supercilium).

Barba: Sakal.
(Latince; barba).

Bukka: Yanak.
(Latince; bucca).

Maksilla: Üst çene.
(Latince; maxilla).

Mandibula: Alt çene.
(Latince; mandibula).

Labiyum: Dudak.
(Latince; labium)

Palatum: Damak.
(Latince; palatum).

Tonsilla: Bademcik.
(Grekçe; tonsilla).

Uvula: Küçük dil.
(Latince; uvula).

Lingua veya **glossa:** Dil.
(Latince; lingua, Grekçe; glossa).

Dens veya **dentis:** Diş.
(Latince; dens, dentis).

Jinjiva: Diş eti.
(Latince; gingiva).

Glandula parotis: Tükürük bezi.
(Latince; glandula parotidea).

Pilika vokalis: Ses teli.
(Latince; plica vocalis).

Düodenum veya **duodenum:** On iki parmak barsağı.
(Latince; duodenum).

Enteron veya **intestinum:** Barsak.
(Grekçe; enteron, Latince; intestinum).

Çekum: Kör barsak.
(Latince; caecum).

Kolon: Kalın barsak.
(Latince; colon).

Anüs: Makat veya dübür. Sindirim sisteminin sonlandığı, dışa açıldığı delik. Sindirim kanalının bitiş yeri.
(Latince; anus).

Kardiya veya **kor:** Kalp.
(Grekçe; cardia, Latince; cor).

Trakea: Nefes borusu.
(Grekçe; trachea).

Bronş: Akciğer içindeki hava borusu veya hava yolu.
(Latince; bronchus)

Plevra: Akciğer veya göğüs zarı.
(Grekçe; pleura).

Pnömon: Akciğer.
(Latince; pulmo, grekçe pneumon).

Alveol: Akciğerlerdeki hava keseciklerinden her biri.
(Latince; alveolus).

Gaster: Mide.
(Grekçe; gaster veya stomachus).

Pankreas: Uykuluk.
(Grekçe, pancreas).

Hepar: Karaciğer.
(Grekçe; hepar).

Koledok: Karaciğerden salgılanan safra salgısını 12 parmak bağırsağına akıtan kanal. Safra kanalı.
(Grekçe ve Latince choledochus).

Kolesist: Safra kesesi.
(Grekçe; cholecystis).

Lien veya **splen:** Dalak.
(Latince; lien, Grekçe; splen).

Larenks veya **larinks:** Gırtlak.
(Grekçe; Larynx).

Farinks veya **farenks:** Yutak.
(Grekçe; pharynx).

Özofagus: Yemek borusu.
(Grekçe; oesophagus).

Nefros veya **ren:** Böbrek.
(Grekçe; nephros, Latince; ren)

Vezika urinarya: Mesane veya idrar torbası.
(Latince; vesica urinaria, Grekçe; cyst).

Penis: Kamış. Erkek çiftleşme organı.
(Latince; penis).

Uterus veya **histera:** Rahim veya döl yatağı.
(Latince; uterus, Grekçe; hystera).

Serviks: Rahim ağzı.
(Latince cervix uteri).

Over veya **ovaryum** veya **oforon:** Yumurtalık veya kadın döl hücrelerinin (yumurta) üretildiği organ.
(Fransızca; ovaire, Latince; ovarium, Grekçe; oophoron).

Ovum veya **oon:** Yumurta veya kadın döl hücresi.
(Latince; ovum, Grekçe; oon).

Vajina veya **vajen** veya **kolpos:** Kadın çiftleşme organı.
(Latince; vagina, Grekçe; colpos).

Himen: Kızlık zarı veya bekaret zarı.
(Grekçe; hymen).

Aort: Vücudun en büyük damarı. Ana atardamar. Kavisli kısmına arkus aorta, göğüs kafesi içerisindeki kısmına torasik aorta ve karın içerisindeki kısmına da abdominal aorta denir.
(Grekçe; aorta).

Vas veya **anji:** Damar.
(Latince; vas, Grekçe; angi).

Arter: Atardamar.
(Latince; arteria).

Arteryol veya **arteriyol:** Küçük atardamar.
(Latince; arteriola).

Ven veya **flebos:** Toplardamar.
(Latince; vena, Grekçe; phlebos).

Venül: Küçük toplardamar.
(Latince; venula).

Kapiller: Kılcal damar.
(Latince; capillare).

Derma veya **kutis:** Deri.
(Grekçe; derma, Latince; cutis).

Follikulus pili: Kıl kökü.
(Latince; folliculus pili).

Muskulus veya **miyos:** Adale veya kas.
(Latince; musculus, Grekçe; myos).

TÜRKÇE HARFLERLE YAZILAN TIP TERİMLERİ

A

Abazi: Kaslardaki koordinasyon bozukluğuna bağlı yürüme zorluğu, yürüyememe.
(Grekçe; abasia).

Abdomen: Karın veya karın boşluğu.
(Latince; abdomen).

Abdominal: Karınla ilgili.
(Latince; abdominalis).

Abdüksiyon: Bir ekleme bağlı vücut parçasının vücut orta hattından uzaklaşması veya ekstremitenin orta hattan dışa doğru hareketi, uzaklaşması.
(Latince; abductio).

Abdüktör: Ekstremitenin orta hattan dışa doğru hareketini sağlayan veya abduksiyon yaptıran.
(Latince; abductor).

Aberan: Olağan dışı.

Ablasyon: Ablasyon kalpteki ritim bozukluklarının tedavisinde kullanılan bir yöntem olup sıcak ve soğuk ablasyon olarak iki türü vardır. Elektrofizyolojik çalışma ile ritim bozukluğuna neden olan bölge tespit edilerek ablasyon tedavisi ile ortadan kaldırılabilir. Ablasyonun kelime anlamı yok etmek veya hasar vermektir.
(Latince; ablatio).

Abnormal: Normal olmayan, sıradışı.
(Latince abnormalis).

Abortif: Düşüklü veya düşüğe neden olan.
(Latince; abortivus).

Abort veya **abortus:** Düşük veya düşük yapma.
(Latince; abortus).

Abortus imminens: Düşük tehdidi.
(Latince; abortus imminens).

Abortus inkompetens: Rahim (uterus) yetersizliğine bağlı gelişen düşük.
(Latince; abortus incompetence).

Abrazyon: Sıyrık.
(Latince; abrasion).

Abortus: Düşük yapma.
(Latince; abortus).

Abrupsiyon: Koparma.
(Latince; abruptio).

Absans: Yokluk.
(İngilizce; absence).

Abse veya **apse:** İrinli çıban veya içerisi cerahat dolu kese.
(Latince; abscessus).

Absolü veya **absolu:** Mutlak, kesin
(Latince; absolutus).

Absorban: Emici.
(Fransızca; absorbent, Latince; absorbentia).

Absorbe etmek: Emmek.

Absorpsiyon veya **absorbsiyon:** Emilim.
(Latince; absorptio).

Abstinens: Yoksunluk.
(İngilizce, abstinence).

Abstrakt: Araştırma özeti.
(İngilizce; abstact).

Adaptasyon: Uyum veya uyarlama
(İngilizce; adaptation).

Adapte etmek: Uyarlamak.

Adapte olma: Uyum sağlamak.

Adaptör: Uyarlayıcı.

ACTH: Adrenokortikotrop hormon. Hipofiz bezinin ön lobundan salgılanır.

Akümülasyon veya **akkümülasyon:** Biriktirme
(Latince; accumulatio).

Addüksiyon: Bir ekleme bağlı vücut parçasının vücut orta hattına doğru yakınlaşması veya ekstremitenin orta hatta doğru hareketi, yakınlaşması.
(Latince; adductio).

Addüktör: Ekstremitenin orta hatta doğru hareketini sağlayan veya addüksiyon yaptıran.
(Latince; adductor).

Aden veya **gudde:** Salgı bezi.
(Grekçe; aden, Arapça; gudde).

Adenoid vejetasyon: Geniz eti.
(Latince ve Grekçe; vegetationes adenoideae).

Adezif: Yapışıcı veya yapışık.

Adezyon veya **adhezyon:** Yapışıklık, yapışma.
(Latince; adhaesio).

Adinami veya **asteni:** Güçsüzlük, kuvvetsizlik, takatsizlik veya halsizlik.
(Grekçe; adynamia veya asthenia).

Adinamik veya **astenik:** Güçsüz, kuvvetsiz, halsiz veya takatsiz.
(Grekçe; adynamicus, asthenicus).

Adipozis: Yağlılık.
(Latince; adiposis).

Adipozite: Yağlanma.
(Fransızca; adiposite, Latince; adipositas).

Adipöz veya **adipoz:** Yağlı.
(Latince; adiposus).

Adjuvan: Yardımcı.
(Latince; adjuvans).

Adolessan veya **Adolesan:** Ergen veya olgunlaşan çocuk. 10-18 yaş arası çocuk.
(Latince; adolescentia, Fransızca; adolescent).

Adolesans: Ergenlik.

Adrenalektomi: Böbreküstü bezlerinin ameliyatla çıkarılması.
(Latince; adrenalectomia).

Adrenalkorteks: Böbreküstü bezi kabuğu.
(Latince; adrenocortex).

Adrenokortikotrofik hormon (ACTH): Hipofiz ön lobundan salgılanan hormon.

Adsorban: İlaç ve zehirli maddelerin emilimini engelleyebilmek için onlara bağlanan veya yüzeyine bağlayan madde.
(Latince; adsorbentia).

Adult veya **adült:** Erişkin veya yetişkin.
(Latince; adultus).

Adventisya: Dış kat.
(Latince; adventitia).

Advers: Zıt, karşıt veya ters.
(Latince; adversus).

Aerasyon: Havalandırma.
(Grekçe; aeratio).

Aerob: Oksijenli ortamı seven veya isteyen, havacıl.
(İngilizce; aerobe).

Aerofaji: Hava yutma.
(Grekçe; aerophagia).

Aerozol veya **aerosol:** Havalı püskürtü.
(Grekçe; aerosolum).

Afaji: Yutamama veya yutma refleksinin kaybolması.
(Grekçe; aphagia).

Afazi: Konuşamama veya konuşma yeteneğini kaybetme.
(Grekçe; aphasia).

Afebril: Ateşi veya vücut ısısı yüksek olmayan.
(Latince; afebrilis).

Afferan veya **aferan:** Getirici, getiren veya getirgen.
(Fransızca afferent, Latince afferens).

Affinite: İlgi duyma.
(Latince; affinitas).

Afoni: Ses kaybı, sesin kısmen veya tamamen yok olması.
(Grekçe; aphonia).

Afrodiziyak: Cinsel uyarıcı veya cinsel arzuyu artırıcı ilaç.
(Grekçe; aphrodisiaca).

Agenezi: Oluşum yokluğu veya oluşmama.
(Grekçe; agenesia).

Agglütinasyon: Birbirine yapışma. Sıvı bir süspansiyonda küçük cisimciklerin toplanarak birbirlerine yapışmaları.
(Latince; aggulutinatio).

Aggregasyon: Kümeleşme.
(Latince; aggregatio.)

Agonal Solunum: Genellikle ölüm öncesi dönemde görülen, düzensiz, derin iç çekme tarzındaki solunum.

Agoni: Can çekişme.

Agonist: Etki artırıcı.
(İngilizce; agonist).

Agorafobi: Alan korkusu.
(Grekçe; agoraphobia).

Agrafi: Yazamama veya yazma yeteneğini yitirme.
(Grekçe; agraphia).

Agresif: Saldırgan veya kavgacı.
(Fransızca; agressif).

Agresyon: Saldırganlık.
(Latince; aggressio).

Agreve etmek: Şiddetlendirmek.

Agreve olmak: Şiddetlenmek.

Ağızdan Ağıza Solunum: Hastanın burnu kıstırılarak kurtarıcının hasta ağzına nefes verdiği suni solunum tipi.

Ajan: Etken.
(Fransızca; agent).

Ajitasyon: Taşkınlık, huzursuzluk.
(Latince; agitatio).

Ajite: Taşkın, huzursuz.

Ajite etmek: Huzursuz etmek.

Akalazya: Yemek borusu peristaltizminin kaybolması ve yemek borusu alt ucunun gevşeyememesi. Bu nedenle yemekler, peristaltizmin kaybolması ve yemek borusu alt ucunun gevşeyememesi sebebiyle mideye inemez.
(Grekçe; achalasia).

Akaryosit: Nükleussuz (çekirdeksiz) hücre.

Akaryotik: Çekirdeksiz.

Akinezi: Hareketsizlik.
(Grekçe; akinesia).

Akinetik veya **immobil:** Hareketsiz.
(Latince; immobilis).

Akkiz veya **akiz:** Doğuştan olmayıp sonradan kazanılan. Edinsel.
(Fransızca; acquis).

Akomodasyon: Gözdeki optik sisteminin çeşitli mesafelere uyum göstererek net görmenin sağlanması veya odaklamak. Odak uyumu.
(İngilizce; accomodation).

Akkümülasyon: Biriktirme veya birikim.
(Latince; accumulatio).

Akne: Sivilce.
(Grekçe; acne).

Akro: Uç.
(Grekçe; acro).

Akrofobi: Yükseklik korkusu.
(Grekçe; acrophobia).

Akromatopsi: Renk körlüğü.

Akromegali: Büyüme çağının (püberte) tamamlanmasından sonra büyüme hormonunun fazla salınımına bağlı meydana gelen bir hastalıktır. Büyüme hormonu büyüme çağının tamamlanmasından sonra fazla salgılandığından akromegalide boy uzamaz ancak eller, ayaklar, çene ve kulaklar aşırı büyürler.
(Grekçe; acromegalia).

Akromion veya **akromiyon:** Skapula (kürek kemiği) kemiğinin dış yana doğru uzanan omuz çıkıntısı.
(Grekçe; acromion).

Akroparestezi: Üç kısımlarda karıncalanma.

Akrosiyanoz: Uç kısımların morarması.
(Grekçe; acrocyanosis).

Akselerasyon: Hızlandırma.
(Latince; acceleratio).

Akselere etmek: Hızlandırmak.

Aksesuar: İlave, ek.
(Latince; accessorius).

Aksilla: Koltuk altındaki çukur kısım veya koltuk altı çukuru.
(Latince; axilla).

Aksiller: Koltukaltıyla ilgili.

Aksiyal: Enine veya yatay.

Aktif: Etkin.
(İngilizce; active).

Aktivasyon: Etkinleştirme.
(Latince; activatio).

Aktive etmek: Etkinleştirmek.

Aktive olmak: Etkin duruma geçmek, etkinleşmek.

Aktivite: Etkinlik.
(Latince; activitas).

Akustik: İşitsel.
(Grekçe; acustica).

Akut: Tıpta ani, birden başlayan, çabuk ilerleyen ve genellikle günler içerisinde iyileşen hastalıklara akut hastalık, bunun zıddı olan yani iyileşmeyen, müzmin olan hastalıklara da kronik hastalık denir. Subakut hastalık ise akuttan daha az hızla seyreden hastalıklar için kullanılır. Subakut hastalıklar haftalar, aylar içerisinde iyileşirler. Örneğin akut tonsillit, subakut bakteriyel endokardit, kronik bronşit.
(Latince; acutus).

Ala: Tek kanat.
(İtalyanca; ala, Latince; alaricus).

Ala nasi: Burun kanatı.
(Latince; ala nasi).

Albinizm: Deriye renk veren melanositlerin yokluğuna bağlı gelişen bir hastalıktır. Bu hastalıkta melanin pigmenti hiç yoktur. Deri ile birlikte saçlar, kaşlar, kirpiklerde de pigment yoktur.
(Latince; albinismus).

Albuminüri: Normalde idrarda albümin bulunmaz. İdrarda albümin bulunması veya idrarla albümin atılması.
(Latince; albuminuria).

Aleksi: Okuyamama veya okuma yeteneğini kaybetme.
(Grekçe; alexia).

Alert: Uyanık.

Algofobi veya **odinofobi:** Ağrı korkusu.
(Grekçe; algophobia veya odynophobia).

Algogenez: Sızı veya ağrı oluşumu.
(Grekçe; algogenesia).

Algoloji: Ağrı bilimi.
(Grekçe; algologia).

Algospazm: Ağrılı kasılma veya ağrılı kasılım.
(Grekçe; algospasmus).

Alimantasyon veya **nütrisyon:** Beslenme.
(Latince; alimentatio veya nutritio).

Alimanter veya **trofik** veya **nütrisyonel**: Besinsel.
(Latince; alimentarius, Grekçe; trophicus).

Aljezi: Ağrıya duyarlılık.
(Grekçe; algesia).

Aljezik: Ağrılı.

Alji: Ağrı.
(Fransızca; algie).

Alopesi: Kellik, saç dökülmesi veya kıl dökülmesi.
(Grekçe; alopesia).

Alveol: Akciğerlerde gaz değişiminin yapıldığı hava keseciği.
(Latince; alveolus).

Alveolar: Alveolle ilgili yani akciğerlerdeki hava kesecikleri ile ilgili.

Alzaymır: Demansa veya bunamaya yol açan dejeneratif bir hastalık.
(Alzheimer).

Amasti: Meme olmaması veya yokluğu.

Ambliyopi: Göz tembelliği. Bulanık görme, net görememe, görme keskinliğinin azalması.
(Grekçe; amblyopia).

Ambulatuar holter: Hasta üzerine takılıp belirli bir süre bırakılan ve kayıt tutan cihaz. Örneğin kalp atımlarının kayıtları için kalp holteri, tansiyon ölçümlerinin kayıtları için tansiyon holteri kullanılır.

Ambulatuar veya **ambülatuar**: Gezici, yürüyebilir, ayaktan.
(Latince; ambulatorius).

Ambülasyon: Gezinme.
(Latince; ambulatio).

Amenore: Adet kanamasının olmaması, aybaşı veya regl olmama.
(Grekçe; amenorrhoea).

Amfizem: Akciğerlerdeki hava keseciklerinde genişleme ve keseciklerde aşırı hava birikmesi.
(Grekçe; emphysema).

Amiyotoni: Kas tonusu veya gergisinin olmaması.

Amiyotrofi: Kas erimesi.

Amnezi: Hafıza kaybı, unutkanlık, hatırlayamama veya bellek kaybı.
(Grekçe; amnesia).

Amniyosentez: Hamilelerde fetüs anomalilerinin saptanabilmesi amacıyla tetkik için amniyotik sıvı alınması.
(Grekçe; amniocentesis).

Amniyotik kese veya **amniyon kesesi**: Uterusta (rahim) fetüsü saran en iç membran.
(Grekçe; amnion).

Amniyotik sıvı veya **amniyon sıvısı:** Rahimde, fetüsü çevreleyen ve onu yaralanmadan koruyan sıvı.

Amorf: Şekilsiz veya biçimsiz.
(Grekçe; amorphus).

Ampirik veya **empirik tedavi:** Bir hastalığın sebebi, etkileri veya seyri hakkında yeterli bilgi sahibi olunmadan gözlem ve denemelere dayanılarak yapılan tedavi şekli. Örneğin; akut tonsillit olan bir hastada kültür yapıp hastalığa neden olan bakteri tespit edilmeden gözlem ve tecrübeye dayalı olarak hastaya antibiyotik başlanması.
(Grekçe; empiricus).

Ampirik veya **empirik:** Deneyim veya tecrübeye dayalı.
(Grekçe; empiricus).

Ampiyem: Akciğer zarları arasında (plevral boşluk) cerahat veya iltihaplı sıvı toplanması.
(Grekçe; empyema).

Amplitüd: Her hangi bir dalga veya titreşimin maksimum değeri. Elektrokardiyografide (EKG) dalga derinlikleri ve yüksekliklerinde sık kullanılır. Örneğin; R dalgası yüksekliği veya amplitüdü, S dalgası derinliği veya amplitüdü gibi...
(Fransızca; amplitude).

Amputasyon: Kesme, budama anlamındadır. Ekstremitenin belirli bir yerden kesilmesi.
(Latince; amputatio).

Anabolizan: Anabolizma faaliyetlerini artıran veya kolaylaştıran.
(Fransızca; anabolisant).

Anabolizma: Organizmada meydana gelen yapım ve yıkım tepkilemelerinin tümüne metabolizma, sadece yapım tepkimelerine ise anabolizma denir. Anabolizma basit moleküllerden karmaşık moleküller sentezlenmesidir.
(Grekçe; anabolismus).

Anaerob: Oksijenli ortam veya hava sevmeyen.
(İngilizce; anaerobe).

Anafrodiziyak: Cinsel arzu baskılayıcı.
(Grekçe; anaphrodisiaca).

Anakuzi: Sağırlık.
(Grekçe; anacusis).

Anal fissür: Anüste yarık, çatlak veya yırtık olması.
(Latince; fissura ani).

Anal kanal: Rektumla anüs arasında küçük kanal.

Analiz: Çözümleme.
(Grekçe; analysis).

Analjezi: Ağrı hissetmeme veya ağrı kesimi.
(Grekçe; analgesia).

Analjezik: Ağrı kesici.
(Grekçe; analgeticum).

Anamnez: Hastadan hastalıkla ilgili öykü alınması.
(Fransızca; anamnese, Grekçe; anamnesis).

Anasidite: Asitsizlik, asit yokluğu.
(Grekçe ve Latince; anaciditas).

Anastomoz: Operasyonla ağız ağıza getirilerek geçiş oluşturulması veya ağızlaştırma.
(Grekçe; anastomosis).

Anazarka ödem: Yaygın ödem olması. Ödemin ayaklarda, bacaklarda, sakrum bölgesinde, testislerde, pubis bölgesinde yaygın bir şekilde olması.
(Grekçe; anasarca).

Andropoz: Erkeklerde ileri yaşlarda erkeklik azalması.
(Grekçe; andropausa).

Anemi: Kandaki hemoglobin değerinin normalden düşük olması veya kansızlık.
(Grekçe; anaemia).

Anerjik: Duyarsız.

Anestetik: Duyusuzlaştırıcı ilaçlar.
(Grekçe; anaesthetica).

Anestezi: Duyusuzluk veya ağrı duyusunun ortadan kaldırılması. Lokal anestezi de bir bölgenin duyusuzlaşması yani ağrı duyusunun ortadan kaldırılması, genel anestezide hastanın derin uyku durumuna getirilerek genel duyusuzlaştırılması söz konusu olur.
(Grekçe; anaesthesia).

Anevrizma: Damarın belirli bir yerinde balonlaşma olması.
(Grekçe; aneurysma).

Angulus: Açı.
(Latince; açı).

Anhidroz: Terlememe.
(Grekçe; anhidrosis).

Anizokori: Her iki pupilin (gözbebeği) birbirinden farklı büyüklükte olması.
(Grekçe; anisocoria).

Anjina pektoris: Kalp kasının yeterli miktarda kanlanamaması sonucu göğüste ağrı hissedilmesi. Kalp kasının yeterli miktarda kanlanamamasının nedeni genellikle koroner arterlerdeki aterosklerozdur.
(Grekçe ve Latince; angina pectoris).

Anjiyo veya **anji:** Damar.
(Grekçe; angion).

Anjiyografi: Damara, kontrast madde verilerek görüntülenmesi. Kalp boşlukları ve kalp damarlarının görüntülenmesine Koroner anjiyografi, böbrek arterinin görüntülenmesine renal anjiyografi denir.
(Grekçe; angiographia).

Anjiyom: Damar uru.
(Grekçe; angioma).

Anjiyopati: Damar hastalığı veya damar yapısında bozukluk.
(Grekçe; angiopathia).

Anjiyoplasti: Tıkanan veya daralan damarın balon yardımıyla açılması. Örneğin; kalbi besleyen koroner damarlardaki darlık veya tıkanıklıklar koroner anjiyoplasti tekniği ile açılabilirler.
(Grekçe angioplastia).

Anjiyospazm veya **vazospazm:** Damar kasılması veya damar kasılımı.
(Grekçe; angiospasmus).

Ankiloz: Eklemi oluşturan kemiklerin birbirine kaynaşması.
(Grekçe; ankylosis).

Anksiyete: Bunaltı, iç daralması, endişe veya kaygı.
(Latince; anxietas).

Anoksi veya **anoksemi**: Oksijensizlik, kandaki oksijen düzeyinin yetersiz olması.

Anomali: Bozukluk.
(Grekçe; anomalia).

Anopi veya **anopsi:** Görmeme veya görmezlik.
(Grekçe; anopsia).

Anoreksi: İştahsızlık.
(Grekçe; anorexia).

Anoreksijenik: İştah kesici.
(Grekçe; anorexigenicum).

Anorektal: Anüs ve kalın barsağın son kısmıyla (rektum) ilgili.

Anosmi: Koku alamama veya koku alma duyusunun kaybolması.
(Latince; anosmia).

Anovulatuar siklus: Yumurtlama olmadan adet görülmesi.

Ansefalit veya **ensefalit:** Beyin iltihabı.
(Grekçe; encephalitis).

Ans: Kıvrım.

Ansefalopati veya **ensefalopati:** Beyin hastalığı.
(Grekçe; encephalopathia).

Antagonist etki: Zıt yönlü etki. İlaçlar için kullanıldığında ilacın etkisini azaltan veya ortadan kaldıran.

Antagonizma: İki ilacın birlikte kullanılmaları durumunda, ilacın etkisinin yalnız kullanıldığındaki etkisinden daha az olması veya etkisinin ortadan kalkması.

Antasid: Asit giderici ilaçlar.
(Latince; antacida).

Ante: Öncesi, öncesinde, önünde.
(Latince; ante).

Antebrakiyum veya **antebrakyum:** Önkol.
(Latince ve Grekçe; antebrachium).

Antegrad veya **anterograd:** Öne doğru.
(Latince; antegrade, anterograde).

Antemortem: Ölüm öncesi.

Antenatal: Doğum öncesi.

Antepartum: Doğurma öncesi.

Anteryor: Ön.
(Latince; anterior).

Antero inferyor: Ön alt.
(Latince; antero inferior).

Antero interyor: Ön iç.
(Latince; antero interior).

Antero lateral: Ön yan.
(Latince; antero lateral).

Antero medyan: Ön orta.
(Latince; antero median).

Antero posteryor: Ön arka.
(Latince; antero posterior).

Antero superyor: Ön üst.
(Latince; antero superior).

Anteversiyon: Öne doğru eğilme, dönme veya sarkma.

Antevert: Öne dönük, öne eğilmiş.

Anti: Karşıt, karşıtı veya önleyici.
(Grekçe ve Latince; anti).

Antiaging veya **antieyjın:** Yaşlanmayı önleyici.
(İngilizce; antiaging).

Antialerjik: Alerji tedavisinde kullanılan, alerji karşıtı.
(Grekçe; antiallergicum).

Antianemik: Kan düşüklüğü tedavisinde kullanılan kansızlık ilacı.
(Grekçe; antianaemicum).

Antiaritmik: Aritmi tedavisinde kullanılan veya aritmi düzeltici.
(Grekçe; antiarrhythmicus).

Antiasmatik: Astım tedavisinde kullanılan ilaçlar.
(Grekçe; antiasthmaticum).

Antibakteriyel: Bakteri karşıtı.

Antibiyotik: Antibiyotik, bakterilerin neden olduğu enfeksiyon hastalıklarının tedavisinde kullanılan, bakterilerin çoğalmasını engelleyen veya onları öldüren kimyasal maddelerdir. Antibiyotikler virüslere karşı etkisiz olan ilaçlardır.
(Grekçe; antibioticum).

Antidepresan: Depresyon tedavisinde kullanılan, depresyon giderici ilaç.
(Latince; antidepressantum).

Antidiüretik: İdrar kesici ilaç.
(Latince; antidiureticum).

Antidiyabetik: Şeker hastalığı tedavisinde kullanılan ilaçlar, kan şekeri düşürücü ilaç.
(Grekçe; antidiabeticum).

Antidiyareik: İshal tedavisinde kullaılan, ishal kesici ilaç.
(Grekçe; antidiarrhoicum).

Antidot: Zehir karşıtı ilaç veya panzehir.
(Latince; antidotum).

Antiemetik: Bulantı ve kusmayı durdurmak için kullanılan kusma kesici ilaç.
(Grekçe; antiemeticum).

Antiepileptik: Sara (epilepsi) hastalığı tedavisinde kullanılan ilaç.
(Grekçe; antiepilepticum).

Antifilojistik veya **antiinflamatuar** veya **antienflamatuar**: Enflamasyon veya iltihabi reaksiyon giderici.
(Grekçe; antiphlogisticum).

Antifungal veya **antimikotik:** Mantarlara karşı kullanıan ilaçlar.
(Grekçe; antimycoticum).

Antihelmentik: Bağırsak solucanı düşürücü ilaçlar.
(Grekçe; anthelminthicum).

Antihipertansif: Yüksek tansiyon karşıtı olan ve yüksek tansiyon tedavisinde kullanılan ilaçlar.

Antihistaminik: Histamin deşarjını engelleyen ve alerji tedavisinde kullanılan ilaç.
(Grekçe; antihistaminicum).

Antijen: Vücuda girdiği veya aşı yapıldığı zaman bağışıklık sistemini harekete geçirerek antikor oluşmasına neden olan protein yapısındaki yabancı madde.
(Latince ve Grekçe; antigenum).

Antikoagülan veya **antikoagulan:** Kan damarları içinde pıhtı oluşumunu veya oluşmuş pıhtının büyümesini ve koparak dolaşıma karışmasını önleyen ilaç. Pıhtı önleyici.
(Latince; anticoagulantum, Fransızca; anticoagulant).

Antikonvülzif: Konvülsiyon tedavisinde kullanılan, nöbet önleyici ilaç.
(Latince; anticonvulsivum).

Antikor veya **immünglobulin:** Vücuda giren antijenleri etkisiz hale getirmek için bağışıklık sisteminin ürettiği glikoprotein yapısındaki moleküllerdir. Vücudumuzda 5 farklı antikor yani immünglobulin vardır. Bunlardan immünglobulin M (İgM) antijene karşı ilk ortaya çıkandır. İmmünglobulin G (İgG) ise hastalıklara karşı kalıcı bağışıklığı sağlayandır. İmmünglobulin E (İgE) parazit enfeksiyonlarına özel üretilen ayrıca allerji yanıtının oluşmasından sorumlu olan antikordur. İmmünglobulin D antikor üretimiyle görevli B lenfositlerin temel bileşenlerinden olup, immünglobulin A (İgA) ise solunum yolları ve sindirim sistemi duvarlarında birikerek zararlı etkenin vücuda girişini önleyen antikorlardır.
(Latince; anticorpus, İngilizce; antibody).

Antilipemik: Kandaki total kolesterol, trigliserit ve düşük dansiteli lipoprotein gibi kan yağlarını düşürücü ilaç.
(Grekçe; antilipaemicum).

Antimikotik veya **fungusid:** Mantarlara karşı kullanılan veya mantarları öldüren ilaçlar.
(Grekçe; antimycoticum, Latince; fungicidium).

Antinevraljik: Nevralji tedavisinde kullanılan yani sinirsel kaynaklı ağrılarda kullanılan ilaç.
(Grekçe; antineuralgicum).

Antipiretik: Ateş düşürücü ilaç.
(Grekçe; antipyreticum).

Antisepsi: Patojen mikroorganizmaların öldürülmesi.

Antiseptik: Cilde ve canlı yüzeylere uygulanan antimikrobiyal, kimyasal maddeler veya mikroorganizmaların üremesini durduran, yavaşlatan ve yayılmasını engelleyen maddelerdir. Dezenfektan maddeler ise mikroorganizmaları öldürmek için kullanılan cilt ve canlı yüzeylere uygulanmayıp cansız nesnelere uygulanan güçlü kimyasal maddelerdir.
(Grekçe; antisepticum).

Antispazmotik veya **spazmolitik:** Daha çok iç organlardaki düz kasların spazmlarını yani kasılmalarını çözen ilaçlar veya kısaca spazm çözücü ilaçlar.
(Grekçe; antispasmoticus veya spasmolytica).

Antitusif: Öksürük kesici ilaç.
(Latince; antitussivum).

Antiviral: Virüslere karşı kullanılan, virüs karşıtı.

Antraks: Şirpençe veya şarbon.
(Grekçe; anthrax).

Anulus: Halka.
(Latince; anulus).

Anuler veya **anüler:** Çemberimsi, halkamsı veya halka şeklinde.
(Latince; anularis).

Anüri: İdrar çıkarmama, idrar yokluğu veya 24 saatte 100 mililitreden az idrar çıkarma.
(Grekçe; anuria).

Anüs: Sindirim sisteminin sonlandığı veya dışa açıldığı delik. Makat, dübür.
(Latince; anus).

Aort: Vücudun en büyük damarı. Ana atardamar. Kavisli kısmına arkus aorta, göğüs kafesi içerisindeki kısmına torasik aorta ve karın içerisindeki kısmına da abdominal aorta denir
(Grekçe; aorta).

Aort diseksiyonu: Acil müdahale gerektiren aort damarının yırtılması ve duvar katmanlarının birbirinden ayrılması durumu.

Apandektomi veya **appendektomi:** Apandisin operasyonla çıkarılması.
(Latince; appendectomia).

Apandis: Körbarsaktan çıkan solucansı barsak kalıntısı.
(Latince; appendix).

Apandisit: Apandis iltihabı.
(Latince; appendicitis).

Apati: Anormal derecede çevreye karşı kayıtsızlık veya ilgisizlik.
(Grekçe; apathia).

Apatik: Anormal derecede çevreye karşı kayıtsız veya ilgisiz olma.

Apeks: Tepe noktası, uç noktası veya zirve.
(Latince; apex).

Apikal: Tepeye ait

Apirojen: Vücut ısısının yükselmesine neden olabilecek herhangi bir madde taşımayan.
(Grekçe; apyrogenes).

Aplazi: Gelişmeme veya gelişim olmaması.
(Grekçe; aplasia).

Apne: Geçici olarak solunumun durması veya olmaması.
(Grekçe, apnoe).

Apoptozis: Hücre ölümü.

Apse veya **abse:** İrinli çıban veya cerahatli kese.
(Latince; abscessus).

Araknodaktili: Örümcek parmak veya ince, uzun parmak.

Araknoid mater: Üç beyin zarından ortadaki. En dıştakine dura mater, içtekine ise pia mater denir.
(Grekçe; arachnoidea mater).

Arest veya **arrest:** Durma. Örneğin; kardiyak arrest kalp atışlarının durmasını ifade eder.
(Latince; arrestus).

Aritmi: Kalbin, normal ritiminin bozulması. Kalp atışlarının düzensiz olması.
(Grekçe; arrhythmia).

Arkus: Kavis, yay veya eğim.
(Latince; arcus).

Arter: Atardamar.
(Fransızca; artere, Grekçe ve Latince; arteria).

Arterit: Atardamar iltihabı.
(Grekçe ve Latince; arteritis).

Arteriyel veya **arteryel**: Arterle ilgili, artere ait.
(Latince; arterialis).

Arteryografi: Arter (atardamar) içerisine opak madde enjekte ederek arterlerin görüntülenmesi.

Arteryol veya **arteriyol:** Küçük atardamar.
(Latince ve Grekçe; arteriola).

Arteryoskleroz: Arterlerin (atardamar) elastikiyetini kaybetmesi veya sertleşmesi.
(Grekçe; arteriosclerosis).

Artifisyel: Yapay.

Artikulasyo genu: Diz eklemi.
(Latince; art. Genu).

Artikulasyo humeri: Omuz eklemi.
(Latince; art. Humeri).

Artikulasyo koksa: Kalça eklemi.
(Latince; art. Coxae).

Artikulasyo kubiti: Dirsek eklemi.
(Latince; art. Cubiti).

Artikulasyo temporomandibularis: Çene eklemi.
(Latince; art. Temporomandibularis).

Artikulasyo veya **artron:** Eklem.
(Latince; articulatio veya articulus, Grekçe; arthron).

Artiküler: Eklemsel, eklemle ilgili.
(Latince; articularis).

Artralji: Eklem ağrısı.
(Grekçe; arthralgia).

Artrit: Eklem iltihaplanması. Eklemde şişlik, kızarıklık, lokal ısı artışı ve ağrı olması.
(Grekçe; arthritis).

Artrodez: Eklemin dondurulması veya sabitlenmesi.
(Grekçe; arthrodesis).

Artropati: Eklem hastalığı.
(Grekçe; arthropathy).

Artroplasti: Eklem tamiri nedeniyle yapılan operasyon veya eklem onarımı.
(Grekçe; arthroplastia).

Artrosentez: Eklemden sıvı alma işlemi.

Artroskopi: Küçük bir insizyon açılarak artroskopla eklem içerisine girilerek eklem içinin incelenmesi.

Artrotomi: Eklemin cerrahi yöntemle açılması.
(Grekçe; arthrotomia).

Artroz: Eklem kireçlenmesi.
(Grekçe; arthrosis).

Asepsi: Ortamda patojen mikroorganizma bulunmaması.

Aseptik: Bulaşsız.

Asetabulum: Kalça kemiğinin, uyluk kemiği baş kısmı ile eklem yaptığı çukur kısmı.
(Latince; acetabulum).

Asemtomatik: Belirti göstermeyen veya belirtisiz.

Asfiksi: Nefessiz kalma veya boğulma.
(Grekçe; asphyxia).

Asistol: Kalbin kasılmaması veya kalp atışlarının durması. Elektrokardiyografide düz çizgi olarak görülür.
(Latince; asystole).

Askaris: Barsak solucanı.
(Ascaris lumbricoides).

Aspermi: Spermada (meni) sperm olmaması.
(Grekçe; aspermia).

Aspirasyon: Genellikle 2 farklı anlamda kullanılır.
1. Partiküllü maddelerin veya salgıların alt solunum yollarına girmesi veya kaçması.
2. Kan, mukus gibi sıvıların aspiratör yardımıyla emilerek çekilmesi.
(Latince; aspiratio).

Aspiratör: Akciğerlerde veya solunum yollarında birikmiş balgam ve benzeri ifrazatı çekmeye yarayan emici cihaz.
(Fransızca; aspirateur).

Assendan veya **assendens:** Yükselen.
(Fransızca; ascendent, Latince; ascendens).

Assimilasyon: Assimile etmek, kendisine benzer hale getirmek.
(Latince; assimilatio).

Assit: Periton boşluğunda sıvı birikmesi veya karında sıvı toplanması.
(Grekçe; ascites).

Astazi: Dengesizlik.
(Grekçe; astasia).

Asteni: Halsizlik, bitkinlik, takatsizlik.
(Grekçe; asthenia).

Astenik tip: Zayıf, avurtları çökük, halsiz, mecalsiz ve güçten düşmüş görünümde olma.

Astigmatizm: Gözün kırma gücünün göz küresinin farklı yerlerinde farklı olması nedeniyle görüntü bozukluğu olması.
(Grekçe; astigmatism).

Aşil tendonu: Baldır kaslarını topuk kemiğine bağlayan kiriş.
(Tendo calcaneus veya achilles tendon).

Ataksi: Denge veya düzen bozukluğu, dengesizlik, sarhoş gibi yürüme.
(Grekçe; ataxia).

Ataksik: Dengesiz.

Atel: Kol, bacak ve parmak yaralanmalarında veya kırıklarında onların sabit kalmalarını sağlayan tıbbi ürün, ince tahta veya ince odun gibi sert madde.
(Fransızca; attelle).

Atelektazi: Herhangi bir nedenle akciğerlerin tamamının veya bir kısmının havasız kalması ve o kısım akciğerlerin sönmesi veya kallabe olması.
(Grekçe; atelectasis).

Ateroskleroz: Damarların elastikikiyetlerini kaybetmesi yani sertleşmesi.
(Grekçe; atherosclerosis).

Atoni: Gergisi veya tonusu olmayan, gergisizlik, gevşeklik.
(Grekçe ve Latince; atonia).

Atonik: Gergisini veya tonusünü kaybetmiş, gevşek.

Atopik dermatit: Allerjik yapılı kişilerde görülen cildin kaşıntılı kronik iltihabı.
(Grekçe; atopyc dermatitis).

Atopik: Allerjik durumla ilgili.

Atriyal Septal Defekt (ASD): Kalpte sağ ve sol atriyumlar (kulakçık) arasındaki bölmede (inter atriyal septum) açıklık olması.
(Latince; atrial septal defect).

Atriyum: Kulakçık.
(Latince; atrium).

Atrofi: Beslenememe veya kullanılmama gibi nedenlerle bir organın küçülmesi veya körelmesi. Atrofide hücre boyutları ve organ boyutu küçülür. (Grekçe; atrophia).

Aurikula veya **avrikula:** Kulak kepçesi.
(Latince; auricula).

Avasküler: Damarsız.
(Latince; avascularis).

Avirülan: Hasta etmeyen, hastalandırmayan.

Avitaminoz: Vitamin eksikliği.

Avrikula veya **aurikula:** Kulak kepçesi.
(Latince; auricula).

Avris eksterna: Dış kulak.
(Latince; auris externa).

Avris interna: İç kulak.
(Latince; auris interna).

Avris media: Orta kulak.
(Latince; auris media).

Avris veya **Otos:** Kulak.
(Latince; auris, Grekçe; otos).

Avülsiyon: Kopma.
(Latince; avulsio).

Azoospermi veya **azospermi**: Menide sperm olmaması.
(Grekçe; azoospermia).

Azotemi: Ürenin, kanda normal düzeyin üzerine çıkması veya kanda üre artması.
(Grekçe; azotaemia).

B

Bakteri: Mantarlardan küçük, virüslerden büyük tek hücreli mikroorganizmalardır. Bazıları hastalık yaparken bazıları zararsızdır. Bakteriler toparlak şekilli ise kok (coccus) çubuk şekilli ise basil (bacillus) ve sarmal şekilli ise spiroket (spirochaeta) adını alırlar. Koklar, çiftler halinde iseler diplokok (diplococcus), üzüm salkımı şeklinde iseler stafilokok (staphylococcus) ve zincir şekilli iseler streptokok (streptococcus) adını alırlar. (Latince; bacterium, Fransızca; bacterie, Almanca; bakterie).

Bakterisid: Bakterileri öldüren.
(İngilizce; bactericide).

Bakteriüri: idrarda bakteri olması. Normalde idrarla bakteri bulunmaz.

Bakteriyofaj: Bakterileri enfekte ederek öldürebilen virüs.
(Grekçe; bacteriophagus).

Bakteriyostatik: Bakterilerin üreyip çoğalmasını engelleyen.
(İngilizce; bacteriostatic).

Balans: Denge.

Bandaj: Sargı bezi veya sargılama.
(Fransızca; bandage).

Bandıl: Demet.
(İngilizce; bundle).

Barba: Sakal.
(Latince; barba).

Baryum enema veya **kolon grafisi:** Rektumdan kontrast madde verilerek kolonun (kalın barsak) X ışınlarıyla görüntülenmesi.

Basen: Kalça.
(Fransızca; bassin).

Batın: Karın.
(Arapça; batın)

Baypas: Yan geçit, köprüleme.
(İngilizce; by-pass).

Bazal: Taban, alt.
(Grekçe ve Latince; basalis).

Bazi: Yürüme.
(Grekçe; basia).

Bazilaris: Taban veya tabanla ilgili.
(Latince; basilaris).

Bebek ölüm hızı: Bir toplumda 1 yıl içerisinde canlı doğan her 1000 bebekten kaçının 1 yaşına girmeden öldüğü.

Benign veya **benin:** İyi huylu veya selim.
(Latince; benignus).

Bifazik: İki evreli.

Bifokal: İki odaklı.

Bifürkasyon: Çatallanma veya iki dala ayrılma.
(Latince; bifurcatio).

Bilateral: İki taraflı, iki yanlı veya her iki tarafa ait olan.
(Latince; bilateral).

Bilgisayarlı tomografi (BT) veya **tomografi:** Vücut yapılarının ayrıntılı görüntülerini veren kesitsel görüntüleme yöntemidir.

Biliyer: Safrayla ilgili.

Binoküler: İki gözlü veya bakarlı.
(Latince; binocularis).

Bipolar: İki kutuplu.

Biseksüel: Çift cinsiyetli, hem erkek hem dişi, iki cinse yönelimli.

Bisturi: Neşter.
(Fransızca; bistouri).

Biyopsi: İnceleme veya tanı koyma maksadı ile canlı bir dokudan küçük bir parça (spesimen) alınması.
(Grekçe; biopsia).

Blefarit: Göz kapağı kenarlarının iltihaplanması.
(Grekçe; blepharitis).

Blefaroptoz: Gözkapağı düşüklüğü.
(Grekçe; blepharoptosis).

Blefarospazm: Gözkapağı kasılması.
(Grekçe; blepharospasmus).

Borderlayn: Sınır çizgisi, sınır, sınırda.
(İngilizce; borderline).

Botulismus: Basilus Botulismus toksinleri ile meydana gelen besin zehirlenmesi.

Böbrek transplantasyonu: Böbrek nakli. Son dönem böbrek yetmezliği olan hastalara, kadavra veya canlı bir vericiden alınan böbreğin nakledilmesi.

Bradiartri: Yavaş yavaş konuşma.
(Grekçe; bradyarthria).

Bradiakuzi: Ağır işitme.

Bradikardi: Kalp atım hızının normalden düşük olması. Kalp atım hızının dakikada 60'ın altında olması.
(Grekçe; bradycardia).

Bradipne: Yavaş solunum, solunum sayısının normalden az olması.
(Grekçe; bradypnoe).

Brakiyal: Kol ile ilgili.
(Grekçe; brachial).

Brakiyalji: Kol ağrısı.
(Grekçe; brachialgia).

Brakiyum: Kol.
(Grekçe ve Latince; brachium).

Brit: Yapışıklık.
(Fransızca; bride).

Bronkoskop: Trakea ve bronşların gözle görülerek incelenmesinde kullanılan alet.

Bronkoskopi: Bronkoskopla trakea (soluk borusu) ve bronşların (akciğerler içerisindeki hava yolları) gözle görülerek incelenmesi.
(Grekçe; bronchoscopia).

Bronş: Akciğerler içindeki hava yolu.
(Fransızca; bronche, Latince ve Grekçe; bronchus).

Bronşektazi: Bronşların kalıcı genişlemesi.
(Latince ve Grekçe; bronchiectasis).

Bronşit: Bronş iltihaplanması.
(Latince; bronchitis).

Bronşiyol: Bronşlardan ayrılan daha ince hava yolları.
(Grekçe ve Latince; bronchiolus).

Bronşiyolit: Bronşiyol iltihabı.
(Grekçe; bronchiolitis).

Bruksizm: Diş gıcırdatma veya dişlerin birbirine sürtülmesi.
(Grekçe; bruxismus).

Bufissür ödem: Akut glomerülonefritte göz kapaklarının ödeme bağlı şişmesi.
(Fransızca; bouffissure).

Buji: Genişletici alet.
(Fransızca; bougie).

Bukka: Yanak.
(Latince; bucca).

Bukkal: Yanakla veya yanak içiyle ilgili, yanaksal.
(Latince; buccalis).

Bulbus okuli: Göz küresi.
(Latince; bulbus oculi).

Bulging: Şişkinlik, çıkıntı.

Bulimi: Doymama, aşırı iştah, oburluk.
(Grekçe; bulimia).

Bursa: Torba, kese.

Buşon: Tıkaç.
(Fransızca; bouchon).

Buyyon: Bakteri üretmek için kullanılan sıvı besiyeri, etsuyu.
(Fransızca; bouillon).

Bül: Ciltte yarım santimden büyük içi sıvı dolu su kabarcığı. Büllerin küçüklerine vezikül denir.
(Latince; bulla).

Büllöz: Büllerden oluşan lezyon.

C, Ç, D

Cheyne-Stokes solunumu veya **periyodik solunum:** Solunum derinliği ve hızının giderek arttığı sonra solunum derinliği ve hızının giderek yavaşladığı; solunumun yüzeyelleşip tamamen durduğu sonra tekrar başlayıp gittikçe hızlandığı solunum tipi. Dolayısıyla hastanın solunumu hiperpne-hipopne-apne şeklinde devam edip gider.

Çekum veya **sekum:** Körbarsak; körbarsaktan çıkan solucanvari barsak kalıntısına ise apandis denir.
(Latince; caecum).

Çomak parmak veya **hipokrat parmağı**: El ve ayak parmak uçlarının şişip yuvarlaklaşması ve tırnakların bombeleşmesi.

Çomak: Genç akyuvar.

Daktilus veya **dijitus:** Parmak.
(Grekçe; dactylus, Latince; digitus).

Dansite: Yoğunluk. X-ray'de koyuluk.

Dansitometre: Goğunluk ölçümünde kullanılan alet.
(Latince ve Grekçe; dansitometer).

Data: veri

Debi: Akım hacmi.

Debil: Kıt zekalı.
(Latince; debilis).

Debilite: Kıt zekalılık.
(Latince; debilitas).

Debridman: Yara temizliği.
(Fransızca; debridement).

Defayans veya **defeyans:** Göz kararması, baygınlık.
(Fransızca; defaillance).

Defekasyon: Dışkılama.
(Latince; defaecatio).

Defekt: Kusur, eksiklik.

Defibrilasyon: Ventriküler fibrilasyon, nabızsız ventriküler taşikardi gibi tehlikeli aritmileri normal ritme döndürmek için defibrilatörle kalbe elektrik enerjisi (şok) vermek.
(Latince; defibrillatio).

Defibrilatör: Kalp durmasında kalbi yeniden çalıştırmak veya aritimlerde kalbi tekrar normal ritme döndürmek için kullanılan şok cihazı.
(Latince; defibrillator).

Defisit: Çok hızlı aritmilerde kalp vuruşlarının tümünün nabza iletilememesidir. Dakikadaki kalp atım sayısının nabız sayısından fazla olmasıdır.

Deformasyon: Biçimsizleşme, biçim bozukluğu.
(Fransızca; deformation).

Deforme: Bozuk biçimli veya bozuk şekilli.

Deformite: Şekil bozukluğu veya bozuk biçim.
(Latince; difformitas).

Dehidratasyon: Yeterli miktarda sıvı alamama veya genellikle aşırı kusma, ishal veya aşırı terleme sonucunda vücuttan aşırı sıvı kaybı olması ve sıvı açığının yeteri kadar sıvı alınarak kapatılamaması. Dehitrate olan hastada dil kuru, deri kuru, gözler çökmüş ve hasta bitkin olur.
(Latince; dehidratation).

Dejenerasyon: Yozlaşma, bozulma.
(Latince; degeneratio).

Dejeneratif: Yozlaştırıcı veya bozucu.

Dekat: on yıl.

Dekolman: Sıyrılma veya ayrılma.
(Fransızca; decollement).

Dekompanse: Dengelenememiş, telafi edilememiş.

Dekompresyon: Baskının kaldırılması, baskının giderilmesi.

Dekonjessif: Konjesyon azaltan.

Dekster: Sağ taraf.
(Latince; dexter).

Dekstrokardi: Kalbin sağda olması.

Dekübitus dispnesi: Yatarken nefes darlığı olan hastanın yüksek yatmak veya oturmakla rahatlaması.

Dekübitus yarası veya **ülseri:** Yatalak hastalarda basınç altında kalan yerlerde genellikle kalçada, topuklarda, sakrum bölgesi ve sırtta oluşan yatak yaraları.
(Latince; decubitus).

Dekübitus: Yatar durumda.

Deliryum: Çıldırma.
(Latince; delirium).

Deltoid: Üçgenimsi.
(Grekçe; deltoideus).

Demans: İlerleyici beyin fonksiyon bozukluğu veya bunama.
(Latince; dementia).

Dens veya **dentis:** Diş.
(Latince; dens veya dentis).

Depigmentasyon: Renksizleşme.
(Latince; depigmentatio).

Depigmente: Renksizleşmiş.

Depilasyon: Kılsızlaştırma, kılların çıkartılması.
(Latince; depilatio).

Depresyon: Ruhsal çöküntü, isteksizlik.
(Latince; depressio).

Derma veya **kutis:** Deri.
(Grekçe; dermis, Latince; cutis).

Dermatit: Cildin yüzeyel yangısı veya iltihabi durumu.
(Grekçe; dermatitis).

Dermatofit: Dericil.
(Grekçe; dermatophytus).

Dermatomikoz: Deri mantarı hastalığı.
(Grekçe; dermatomycosis).

Dermatoz: Deri hastalığı.
(Grekçe; dermatosis).

Dermis veya kutis: Cilt veya deri.
(Grekçe; dermiş, Latince; cutis).

Desandan veya **desendan:** İnen veya inici.

Desansibilizasyon veya **desensibilizasyon:** Duyarsızlaştırma.
(Latince; desensibilisatio).

Deskuamasyon: Pullanma, kepeklenme, deri soyulması, deri yüzeyel parçacıklarının dökülmesi.
(Latince; desquamatio).

Destrüksiyon: Yıkmak, bozmak.
(Latince; destructio).

Deviasyon: Sapma.

Dezartikülasyon: Eklemden kesme.
(Latince; desarticulatio).

Dezenfeksiyon: Patojen mikroorganizmaların öldürülmesi.

Dezenfektan: Patojen mikroorganizmaları öldüren maddeler.

Diabetes mellitus: Şeker hastalığı.
(Grekçe; diabetes mellitus).

Diagnoz veya **diyagnoz:** Hastalıkla ilgili teşhis veya tanı.
(Grekçe; diagnosis, Fransızca; diagnose).

Diagonal veya **diyagonal:** Köşegen.
(Latince ve Grekçe; diagonalis).

Diffuz: Yaygın.
(Latince, diffusis).

Difteri: Kuşpalazı.
(Grekçe; diphtheria).

Dijitus veya **daktilus:** Parmak.
(Latince; digitus, Grekçe; dactylus).

Dilatatör: Genişleten, genişletici.
(Latince; dilatator).

Dilüsyon: Seyrelti.
(Latince; dilutio).

Dilüe etme: Seyreltme veya sulandırma.

Dimorfik: İki şekilli.
(Grekçe; dimorphic).

Dinami: Güç, kuvvet.
(Grekçe; dynamia).

Dinamik: Güçlü, kuvvetli.
(Grekçe; dynamicus).

Diplopi: Çift görme.
(Grekçe; diplopia).

Dipsomani: İçme tutkusu.
(Grekçe; dipsomania).

Disfaji: Yutmada güçlük, yutma sırasında ağrı hissetme veya ağrılı yutma.
(Grekçe; dysphagia).

Disfazi: Anlama ve ifade etme becerilerinde bozulmaya bağlı kısmen konuşabilme, tam konuşamama, sözcükleri karıştırma veya konuşurken sözcük bulmada zorlanma.

Disfoni: Sesin kısık, boğuk veya çatallı olması.
(Grekçe; dysphonia).

Disgenezi: Bozuk oluşum, oluşum bozukluğu.
(Grekçe; dysgenesia).

Diskal herni: Bel fıtığı.
(Latince ve Grekçe; hernia discalis).

Diskinezi: Hareket güçlüğü, istemli hareketlerin bozulması.
(Grekçe; dyskinesia).

Diskordans: Uyumsuzluk.

Diskus intervertebralis: Omurlar arasında bulunan disk şeklindeki yastıkçıklar. (Grekçe; discus, Latince; intervertebralis).

Dislokasyon: Sık kullanılan bir terim olup eklemlerde çıkık veya kırıklarda kırık kemik parçasının yerinden oynaması anlamında kullanılır. (Latince; dislocatio).

Dismenore: Adet kanamasının ağrılı olması, ağrılı aybaşı veya ağrılı adet görme. (Grekçe; dysmenorrhoea).

Disparevni: Ağrılı çiftleşme, ağrılı birleşme veya ağrılı ilişkiye girme. (Grekçe; dyspareunia).

Dispepsi: Hazımsızlık.
(Grekçe; dyspepsia).

Displazi: Bozuk gelişim.
(Grekçe; dysplasia).

Dispne: Nefes darlığı.
(Grekçe; dyspnoe).

Diseksiyon veya **disseksiyon:** Kesip ayırma. Bir dokunun veya yapının cerrahi olarak açığa çıkarılması, çevre dokulardan ayrılması. (Latince; dissectio).

Disosiyasyon veya **dissosiyasyon:** Ayrışma.

Dissemine: Saçılmış, dağılmış.
(Latince; disseminatio).

Distal: Gövdeden uzak olan, uzaksal veya gövdeden uzak olan uç.
(Latince; distalis).

Distansiyon: Gerilme, karnın aşırı gaz birikmesi sonucu gergin olması. (Latince; distensio).

Distilasyon: Damıtma.
(Latince; distillation).

Distorsiyon: Burkulma, bükülme, bükülmeye bağlı eklem kapsülünün zedelenmesi.
(Latince; distorsio).

Distosi: Zor doğum.
(Grekçe; dystocia).

Distribüsyon: Dağılım.
(Latince; distributio).

Distrofi: Bozuk beslenme.
(Grekçe; dystrophia).

Disüri veya **dizüri**: Ağrılı idrar yapma. İdrar yaparken ağrı hissetme.
(Grekçe; dysuria).

Diurnal: Günlük.
(Latince; diurnalis).

Diüretik: İdrar çıkışını artıran, idrar söktürücü.
(Grekçe; diuretica).

Diürez: Günlük idrar miktarı.
(Grekçe ve Latince; diuresis).

Divertikül: Çıkışı olmayan boru, boşluk veya cep. Bir boru veya boşlukta oluşan cep.

Diyafiz: Ana gövde.
(Grekçe; diaphysis).

Diyaforez: Aşırı terleme.
(Fransızca; diaphorese, Grekçe diaphoresis).

Diyafram veya **diyafragma:** Karın ve göğüs boşluğunu ayıran kas tabakası.
(Grekçe; diaphragma).

Diyagnostik veya **patognomonik:** Bir hastalığa özgü, tanı koydurucu yani teşhis ettirici belirti ve bulgu.
(Grekçe ve Latince diagnosticus).

Diyagnoz veya **diagnoz:** Teşhis, tanı.
(Grekçe; diagnosis, Fransızca; diagnose).

Diyagonal: Köşegen.
(Grekçe ve Latince; diagonalis).

Diyare: İshal.
(Grekçe; diarrhoea).

Diyareik: İshal yapıcı.
(Grekçe; diarrhoicus).

Diyastol: Kalbin gevşeyerek kanla dolduğu periyod.
(Grekçe; diastole).

Diyastolik hipertansiyon: Diyastolik tansiyonun (küçük tansiyon) normalden yüksek olması.

Diyatez: Yatkınlık.
(Grekçe; diathesis).

Diyet: Perhiz veya beslenme alışkanlığının düzenlenmesi.
(Grekçe; diaeta, Fransızca, diete).

Dizartri: Konuşurken kelimelerin tam söylenememesi.

Dizüri veya **disüri:** İdrar yaparken ağrı duyma, ağrılı işeme.
(Grekçe; dysuria).

Dolor veya **algos** veya **odini**: Ağrı.
(Latince; dolor, Grekçe; algos veya odyne, Fransızca; douleur).

Donör: Organ nakillerinde verici olan kişi.

Dopler ultrasonografi veya **dopler ultrason**: Damar hastalıkları ve kan akımları ile ilgili ultrasonografi.

Dorsal: Sırt, sırtla ilgili, sırtsal.
(Latince; dorsalis).

Dorsifleksiyon: el veya ayağın, el veya ayak bileği ekleminden el sırtı veya ayak sırtı yönünde hareket etmesi.

Doz: Bir defada verilen ilaç miktarı.
(Fransızca; dose).

Dozaj: İlaç miktarı ayarlaması.
(Fransızca; dosage).

Dozimetre: Işınlanma miktarını ölçen alet.

Draje: Kolay yutulabilir olması için üzeri tatlandırıcılarla kaplanan tablet.
(Fransızca; dragee).

Dren: Yara fitili.
(İngilizce; drain).

Drenaj veya **drene etme:** Patolojik sıvıların akıtılması.
(Fransızca; drainage).

Drog: Tedavi amacı ile kullanılan tek bir madde, ilaç.
(Fransızca; drogue, İngilizce; drug, Grekçe; pharmacon).

Duktus koledokus veya **koledok kanalı:** Safrayı 12 parmak barsağına akıtan büyük safra kanalı.
(Latince; ductus, Grekçe; choledochus).

Duktus sistikus: Safra kesesinden çıkan safra kanalı.
(Latince; ductus, Grekçe; cysticus).

Dulör: Ağrı.
(Fransızca; douleur).

Duodenum: Onikiparmak barsağı. Mideden sonraki incebarsağın ilk bölümü.
(Latince; duodenum).

Dura mater: Kafatasına yapışık olan en dıştaki beyin zarı.
(Latince; dura mater).

E

EEG (Elektroensafalografi): Özel bir cihazla beynin elektriksel faaliyetlerinin ölçülmesi.
(Grekçe; electroencephalographia).

Efelid: Çil.
(Grekçe; ephelides).

Efekt: Etki.

Effektif veya **efektif**: Etkili, tesirli, etkin.

Effervesan veya **efervesan:** Suya atıldığında köpüren, eriyen tablet.
(Fransızca; effervescent).

Effüzyon: Vücut boşluklarında sıvı birikmesi.

Efor dispnesi: Eforla ortaya çıkan nefes darlığı.

Ejakülasyon: Fışkırma. Erkeklerde meninin dışarı atılması veya fışkırması.
(Latince; ejaculatio).

Ekartör: Ameliyat esnasında çevre dokunun korunması, kesi yapılan alanın açık tutulmasına ve alttaki dokunun daha iyi görülmesine yardımcı olan alet.
(Fransızca; ecarteur).

EKG (Elektrokardiyografi): Kalbin elektriksel aktivasyonunun vücut yüzeyine yerleştirilen elektrotlar yardımıyla elektrokardiyografi kâğıdı (kalp şeridi) üzerine yazılmasıdır. Elektrokardiyografi, kardiyolojide çok önemli yer tutan, yararlı bilgiler veren laboratuvar yöntemlerinden birisidir. Atriyal ve ventriküler hipertrofiler, iletim sistemi bozuklukları, koroner arter hastalığı, ritim bozuklukları, elektrolit bozuklukları, kalbi etkileyen sistemik hastalıklar, kalp üzerindeki bazı ilaçların etkileri ve kalp pili fonksiyonlarının takibinde yararlı bilgiler verebilir; ancak teşhis için mutlak ve tek bulgu değildir.

Ekimoz: Kan damarlarının yırtılması nedeniyle cilt altında mor renkte kan birikmesi veya çürük olması. Yeni oluşmuş ekimoz önceleri mor renkte olup zaman ilerledikçe sararak kaybolur.
(Grekçe; ecchymosis).

Eklampsi: Hamilede preeklampsi bulgularına ek olarak konvülsiyon (kasılma nöbeti) ve koma gelişmesi. Preeklampside hastanın kan basıncında yükselme, ödem ve idrarda protein olur.
(Grekçe; eclampsia).

Eks (ex): Ölü.
(Latince; exitus letalis).

Eks olmak: ölmek.

Eksfoliyasyon: Soyulma, pullanma.
(Latince; exfoliatio).

Eksitasyon: Uyarılma.
(Latince; excitatio).

Ekstabıl: Uyarılabilen.
(Excitabilis).

Eksitan: Uyarı yapan, uyartan.
(Excitans).

Eksitus: Ölüm.
(Latince; exitus).

Eksizyon veya **eksize etmek:** Kesip çıkarma.
(Latince; excisio).

Ekskoryasyon: Sıyrık.
(Grekçe ve Latince; excoriatio).

Ekskresyon: Dışa atma, boşaltma.
(Latince excretio).

Eksojen: Dış kaynaklı

Ekspektoran: Balgam söktürücü veya öksürterek balgam söktüren ilaç.
(Latince; expectorantia).

Ekspektorasyon: Öksürerek balgam çıkarma.
(Latince; expectoratio).

Eksperimental: Deneysel.
(Latince; experimentalis).

Ekspirasyon veya **ekspiryum**: Soluk verme.
(Latince; exspiratio).

Ekstansiyon: Fleksiyon hareketinin tersi. Eklemi yapan iki parçanın birbirlerinden uzaklaşma hareketi veya eklemi oluşturan iki parçanın düzleşme veya gerilme hareketi. Bir başka tarifle bir eklemi oluşturan iki parça arasındaki açının artma hareketi.
(Latince; extension).

Eksternus: Dış.
(Latince; externus).

Ekstravazal: Damar dışı.
(Latince; extravasalis).

Ekstrasistol: Kalp atışları devam ederken arada kaçak atı olması.
(Grekçe; extrasystolia).

Ekstremite: Kol-bacak.
(Latince; extremitas, Fransızca; extremite).

Ekstubasyon: Solunum desteği sağlamak için trakeaya takılan tüpün çıkartılması.

Eksüda: Akciğer zarları yani plevral zarlar arasında toplanan sıvının iltihabi olması.
(Latince; exsudatum, Fransızca exudat).

Ektopi: Herhangi bir organın normalde olması gereken yerde olmaması.
(Grekçe; ectopia).

Ektopik böbrek veya **renal ektopi:** Böbreğin normalde olması gereken yer dışında, başka bir yerde olması.
(Latince; renal, Grekçe; ectopia).

Ektopik gebelik: Dış gebelik. İmplantasyonun uterus lümeni yerine tuba uterina, serviks veya karın boşluğunda olması.
(Grekçe; ektopic, Latince; pregnancy).

Ektropiyon: Göz kapağının dışa dönük olmasıdır. Yaşlılıkta görülebilen bir durum olup gözlerin sürekli yaşarması ile karakterizedir.
(Grekçe; ectropion).

Ekulibriyum: dengeleme veya denge.
(Latince; aequilibrium).

Ekzantem: Makül, papül ve vezikül gibi dışa olan döküntüler. Ağız içerisindeki mukazal döküntülere veya iç döküntülere ise enantem (Grekçe; enanthema) denir.
(Grekçe; exanthema).

Ekzaserbasyon: Hastalık belirti ve bulgularının şiddetlendiği, arttığı dönem.
(Latince; exacerbatio, Fransızca; exacerbation).

Ekzema: Kaşıntı ile birlikte olan bir deri hastalığı.
(Grekçe; eczema).

Ekzoftalmi: Gözün veya göz kürelerinin dışa doğru çıkması veya öne doğru fırlaması. (Grekçe; exophthalmia veya exophthalmus).

Ekzokrin: Dışa salgılama veya dış salgı.
(Grekçe; exocrinia).

Elastisite: Esneklik.
(Latince; elasticitas).

Elefantiyaz veya **elephantiasis:** Fil hastalığı.

Elektrokardiyografi (EKG): Kalbin elektriksel aktivasyonunun vücut yüzeyine yerleştirilen elektrotlar yardımıyla elektrokardiyografi kâğıdı (kalp şeridi) üzerine yazılmasıdır. Elektrokardiyografi, kardiyolojide çok önemli yer tutan, yararlı bilgiler veren laboratuvar yöntemlerinden birisidir. Atriyal ve ventriküler hipertrofiler, iletim sistemi bozuklukları, koroner arter hastalığı, ritim bozuklukları, elektrolit bozuklukları, kalbi etkileyen sistemik hastalıklar, kalp üzerindeki bazı ilaçların etkileri ve kalp pili fonksiyonlarının takibinde yararlı bilgiler verebilir; ancak teşhis için mutlak ve tek bulgu değildir.

Eliminasyon: Hastalık etkeni tam olarak yok edilmemekle birlikte hiç hastalık olgusu görülmemesi.

Emar (MRI) veya **manyetik rezonans görüntüleme (MRG**): Manyetik dalgalar kullanılarak organların görüntülenmesi.

Embesil: Geri zekalı.
(Latince; imbecilis).

Embesilite: Geri zekalılık.
(Latince; imbelicitas).

Emboli: Dolaşımla sürüklenen pıhtı, hava, yağ veya bakteri kümesinin damarı tıkaması.
(Grekçe; embolia).

Embriyo veya **fötüs**: Ana rahmindeki canlı. Genellikle ilk 2 aylık süre için embriyo daha sonraki süre içinse fötüs terimi kullanılır.
(Grekçe; embryo, Latince; foetus).

Emetik: Kusturucu veya kusturan ilaç.
(Grekçe; emetica).

Emezis veya **vomitus:** Kusma.
(Grekçe; emesis, Latince, vomitus).

Emezis gravidarum: Hamilelik veya gebelik kusması.
(Grekçe ve Latince; emesis gravidarum).

EMG (Elektromiyografi): Kasların elektrotlar aracılığıyla elektriksel potansiyelinin ölçülmesi.

Emniyet aralığı: İlacın tedavi dozu ile toksik dozu arasındaki aralık.

Emosyon: Duygusallık.
(Latince; emotio).

Emosyonel: Duygusal.
(Latince; emotionalis).

Empetigo veya **impetigo:** Deride cerahatli veya irinli döküntü.
(Latince; impetigo).

Empotans veya **impotans:** Erkeklerde cinsel eylemi gerçekleştirebilecek gücün olmaması veya cinsel eylemi gerçekleştirememe. İktidarsızlık.
(Latince; impotentia, Fransızca; impotence).

Enantem: İçe döküntü. Ağız mukozasında görülen döküntüler.
(Grekçe; enanthema).

Endemi: Bir hastalığın belirli bir yerde, sürekli olarak ve belirli bir düzeyde görülmesidir. Örneğin; guatr hastalığı Karadeniz'de endemik bir hastalıktır.
(Grekçe; endemia).

Endikasyon: İlacın kullanım amacına uygun olan veya ilacın kullanılması gereken durumları.
(Latince; indicatio, Fransızca indication).

Endokard veya **endokardiyum:** Kalbin en içteki tabkası.
(Grekçe; endocardium).

Endokardit: Kalbin iç tabakası olan endokard tabakasının iltihaplanması.
(Grekçe; endocarditis).

Endokrin: İç salgılama, iç salgı.
(Grekçe; endocrinus).

Endometrit: Endometrium (rahim iç tabakası) iltihabı.
(Grekçe; endometritis).

Endometrium veya **endometriyum:** Uterusun (rahim) iç tabakası veya mukoza tabakası.
(Grekçe; endometrium).

Endoskop: Ucunda küçük bir kamera ile ışık sistemi bulunan ve endoskopi işleminde kullanılan cihaz.

Endoskopi: Ucunda küçük bir kamera ve ışık bulunan aletle (endoskop) sindirim sisteminin gözle görülür şekilde incelenmesidir. Muayene yemek borusuna yapılırsa ösefagoskopi, mide ve oniki parmak barsağına yapılırsa gastroskopi ve kalın barsak incelemesi için yapılırsa kolonoskopi adını alır.
(Grekçe; endoskopia).

Endotrakeal entubasyon: Hastanın nefes borusuna (trakea) tüp takılarak solunum cihazına bağlanması.

Endüksiyon: Tetikleme.
(Latince; inductio).

Endürasyon: Sertleşme, sertlik.
(Latince; induratio).

Enfantil: Erken çocukluk, 2-3 yaşından küçük çocuk.
(Latince; infantilis, Fransızca; infantile).

Enfarktüs veya **infarktüs:** Kalp, beyin, akciğer gibi organları besleyen atardamarların genellikle bir pıhtı ile tıkanması sonucunda o damarın beslediği dokuya oksijen gidememesi sonucunda dokuda nekroz (harabiyet) oluşması. Enfarktüs kalpte olursa miyokard enfarktüsü, akciğerde olursa akciğer enfarktüsü, beyinde olursa serebral enfarktüs, böbrekte olursa renal enfarktüs olarak isimlendirilir.
(Latince; infarctus).

Enfeksiyon veya **infeksiyon:** Bulaşıcı hastalık.
(Latince; infectio, Fransızca; infection).

Enfekte olma: Bulaşmış olma.

Enfekte etme: Bulaştırma.

Enfeksiyöz veya **infeksiyöz:** Bulaşıcı.
(Fransızca; infectieuse).

Enfektivite: Bulaşıcılık.

Enflamasyon veya **inflamasyon:** İltihap.
(Fransızca; inflammation, Latince; inflammatio).

Enflamatuar: İltihabi.
(Fransızca; inflamatoire, Latince; inflammatorius).

Enkontinans: İdrar veya dışkı kaçırma, tutamama.
(Latince; incontinentia).

Enkoprezis: Dışkı kaçırma.
(Grekçe; encopresis).

Enkübasyon veya **inkübasyon:** Kuluçka süresi veya kuluçka dönemi. Bir enfeksiyon etkeninin vücuda girişinden sonra hastalık belirtilerinin ortaya çıkmasına kadar geçen süre.
(Latince; incubatio, Fransızca; incubation).

Ensefalit veya **ansefalit:** Beyin iltihaplanması.
(Grekçe; encephalitis).

Ensefalon veya **serebrum**: Beyin.
(Grekçe; encephalon, Latince; cerebrum).

Ensefalopati veya **ansefalopati:** Beyin hastalığı.
(Grekçe; encephalopathia).

Ensizyon veya **insizyon:** Bisturi ile kesi yapmak.
(Latince; incisio).

Enstrüman: Araç, alet.
(Fransızca; insturument).

Enteral: Barsaklarla ilgili. Enteral tedavi ağız yolu, dilaltı veya rektal yolla verilen ilaç tedavisidir. Ağız yolu ile ilaç verilmesine oral (oralis), dilaltından ilaç verilmesine sublingual, rektum veya anüs yolu ile ilaç verilmesine de rektal (rectalis) veya anal (analis) denir.
(Grekçe ve Latince; enteralis).

Enterit: Bağırsak iltihaplanması.
(Grekçe; enteritis).

Enteron veya **intestinum**: Bağırsak.
(Grekçe; enteron, Latince; intestinum).

Enteroptoz: Barsak düşüklüğü.
(Grekçe enteroptosis).

Enterorafi: Barsak dikişi atma veya barsak dikme.
(Grekçe; enterorrhaphia).

Entropiyon: Göz kapağının içe dönük olması.
(Grekçe; entropion).

Enürezis noktürna: Gece uykuda idrar kaçırma, altını ıslatma veya uykuda idrar tutamama.
(Grekçe; enuresis nocturia).

Enürezi: İdrar kaçırma, altını ıslatma veya uykuda idrar tutamama.
(Grekçe; enuresis).

Epidemi: Bulaşıcı bir hastalığın belirli bir yerde ve belirli bir zaman dilimi içerisinde beklenenden fazla görülmesi. Salgın olması.
(Grekçe ve Latince; epidemia).

Epidemiyoloji: Salgın bilimi.
(Grekçe; epidemiologia).

Epidermis: Derinin dış kısmı veya en dıştaki katmanı.
(Grekçe; epidermis).

Epidermoid kist: Kıl folikülünden (kök) doğan kist.

Epididim: Sperm depolayan organ.
(Grekçe; epididymis).

Epididimit: Epididim iltihabı.
(Grekçe; epididymitis).

Epidural anestezi veya **lomber anestezi:** Omuriliğin uyuşturulması ile yapılan anestezi şekli.
(Grekçe; anaesthesia epiduralis).

Epifora: Aşırı gözyaşı akması.
(Grekçe; epiphora).

Epiglot: Yutma esnasında larinksi kapatan kıkırdak yapı.
(Grekçe; epiglottis).

Epikardiyum veya **epikard:** Kalbin dış tabakası.
(Grekçe; epicardium).

Epikriz: Hastaya taburcu olurken verilen ve hastalığın özet bilgilerini içeren rapor.
(Grekçe; epicrisis).

Epilasyon: Kıl sökme.
(Latince; epilatio).

Epilepsi: Sara hastalığı.
(Grekçe; epilepsia).

Epispadias: Üretra'nın penisin dorsal (üst) kısmına açılması.
(Grekçe; epispadias).

Epistaksis: Burun kanaması.
(Grekçe; epistaxis).

Epizyotomi: Doğum esnasında yırtık oluşmasını önlemek amacıyla vulvanın alt yan tarafına kesi yapılması. Doğum kesisi.
(Grekçe; episiotomia).

Eradikasyon: Enfeksiyon hastalığını etkeni ile birlikte yeryüzünden yok etmek. Örneğin çiçek hastalığı eradike edilmiş ve görülmez olmuştur.

Ereksiyon: Dikleşme. Penil ereksiyon; penisin dikleşmesi, kalkması, cinsel ilişkiye hazır hale gelmesi.
(Latince; erectio).

Erektil disfonksiyon: Penisin dikleşme, sertleşme bozukluğu.

Eritem: Derinin geniş alanlarda kızarması veya deride kızarıklık oluşması.
(Grekçe; erythema).

Eritema nodozum: Genellikle bacak ön yüzünde (pretibial bölge) görülen, kırmızımsı, hassas ve ağrılı nodüllerin olduğu deri hastalığı.
(Grekçe; erythema, Latince; nodosum).

Eritroblast: Genç eritrosit, genç alyuvar.
(Grekçe; erythroblastus).

Eritropeni: Kanda, eritrositlerin normalden az olması.
(Grekçe; erythropenia).

Eritrosit: Alyuvar veya kırmızı kan hücresi.
(Grekçe; erythrocytus).

Eritrositoz: Kanda, eritrositlerin normalden fazla olması.
(Grekçe; erythrocytosis).

Erozyon: Deri en üst katmanının (epidermis) tamamen veya kısmen kaybı ile meydana gelen yüzeyel yara.
(Latince; erosio).

Eruktasyon: Geğirme veya ağızdan gaz çıkarma.
(Latince; eructatio).

Erupsiyon: Döküntü.
(Latince; eruptio).

Esansiyel hipertansiyon: Nedeni bilinmeyen yüksek kan basıncı veya hipertansiyon.

Esansiyel: Esas, asli.
(Fransızca; essentiel).

Etiyoloji: Hastalığın nedeni veya nedenleri.
(Grekçe; aetiologia).

Evaporasyon: Buharlaştırma.
(Latince; evaporatio).

Eyırvey : Hava yolu açıklığını sağlamak için kullanılan bir alet.
(İngilizce; airway).

F

Faji: Yeme, yutma.
(Grekçe; phagia).

Fakültatif: Zorunlu olmayan veya mecbur olmayan.
(Latince; facultativus).

Falanks: Parmak kemiği.
(Grekçe; phalanx).

Familyer: Ailevi.
(Latince; familiaris).

Farenjit veya **farinjit:** Yutak iltihabı.
(Grekçe; pharyngitis).

Farenks veya **farinks:** Yutak.
(Grekçe; pharynx).

Farmakope: İlaç yapmak için gerekli formül ve tariflerin yazılı olduğu kitap.

Fassikül: Demet, huzme.
(Latince; fasciculus).

Fassikülasyon veya **fasikülasyon:** Seğirme. Kas demetlerinin birbirlerinden bağımsız olarak istemsiz kasılmaları.
(Latince; fasciculatio).

Fasya veya **fasiya**: Kasların üzerini saran ve birbirlerinden ayıran ince zar.
(Latince; fascia).

Fasyal veya **fasiyal paralizi:** Yüz felci.

Fasyes artikularis: Kemiklerin ekleme katılan yüzleri, eklem yüzü.
(Latince; facies articularis).

Fatal: Öldürücü.

Favizm: Bakla yenmesi sonrasında kırmızı kan hücrelerinin (eritrosit) yıkılması yani hemolize olması ile ortaya çıkan klinik tablo.
(Latince; favismus).

Febril: Ateşi olan veya vücut ısısı normalden yüksek olan.
(Latince; febrilis).

Feçes veya **gaita:** Dışkı.
(Latince; faeces).

Fekal: Dışkısal.
(Latince; faecalis).

Fekalit: Dışkının sertleşmesi sonucu oluşan dışkı taşı.

Feminizasyon: Dişileşme.
(Latince; feminisatio).

Feminen: Dişi.
(Latince; femininus).

Femur: Uyluk kemiği. Kalça ile diz arasındaki kemik.
(Latince; femur).

Ferment: maya.
(Grekçe; fermentum).

Fermentasyon: Mayalanma. Havasız bir ortamda bir organik bileşiğin enzim veya mikroorganizmalar yardımıyla daha basit bileşiklere döndürülmesi. Örneğin glukoz havasız bir ortamda fermente edilirse etanol ve karbondioksite dönüştürülür.

Ferritin: Demirin vücutta depo edilen şekli.

Fertilite: Cinsel birleşme sonucu erkeğin döl vermesi, kadının doğurması veya verimlilik.
(Latince; fertilitas).

Fetal: Fetüse yani ana rahmindeki canlıya ait.
(Latince; fetalis).

Fetüs veya **fötus:** Ana rahmindeki canlı. Cenin.
(Latince; foetus).

Fıçı göğüs: Göğüs ön-arka çapının artarak fıçıya benzer şekil alması. Fıçı göğüs amfizemli hastalarda görülebilir.

Fibrilasyon: Kas liflerinin düzensiz ve etkili olmayan kasılmaları veya çırpıntısı. (Latince; fibrillatio).

Fibrin: Kanın pıhtılaşmasına yarayan bir madde.

Fibrom: İyi huylu bağ dokusu uru.

Fibrosarkom: Kötü huylu bağ dokusu tümörü.

Fibröz: Lif dokusu.

Fibula: Bacak kemiklerinden ince olanı.
(Latince; fibula).

Fiksasyon: Sabitleme.
(Latince; fixatio).

Filtrasyon: Süzme.
(Latince; filtratio).

Filtrat: Süzme işleminden geçmiş, süzüntü.
(Latince; filtratum).

Fimozis: Sünnet derisinin dar olması veya darlığı.
(Grekçe; phimosis).

Fissür: Epidermisten dermise kadar uzanan yarılma, çatlama. Derinin üst dış tabakasında yarık veya çatlak.
(Latince; fissura).

Fistül: Vücut boşlukları veya vücut boşlukları ile deri yüzeyi arasında kanal oluşması.
(Latince; fistula).

Fitoterapi: Bitkisel tedavi.
(Grekçe; phytotherapia).

Fizyoterapi: Hastaya ilaç verilmeden fiziksel etkenlerle (elektrik, ısı, ışın, hava, su v.b.) tedavi edilmesi. örneğin; elektroterapi (electrotherapia), termoterapi (thermotherapia) gibi yöntemlerle hastanın tedavisi.
(Grekçe; physiotherapia).

Flaster: Yara bandı.
(İngilizce; plaster).

Flaşin: Ani kızarıklık.
İngilizce; flushing).

Flatulans: Yellenme, gaz çıkarma.
(Latince; flatulentia).

Flatus: Barsaklarda gaz.
(Latince; flatus).

Flebit: Toplardamar veya ven iltihabı.
(Grekçe; phlebitis).

Flebos veya **ven:** Toplardamar.
(Grekçe; Phlebos, Latince; vena).

Fleksiyon: Ekstremitenin içe bükülmesi. Eklemi oluşturan iki parçanın birbirlerine yakınlaşma veya eklemi oluşturan iki parça arasındaki açının azaltılması hareketi. Ayağın, ayak bileği ekleminden kaval kemiğine doğru yanaşma hareketine dorsifleksiyon, ayağın ayak bileğinden ayak tabanına doğru hareketine de plantar fleksiyon denir. Elde ise; elin el bileği ekleminden avuç içine doğru hareketine palmar fleksiyon, elin el bileği ekleminden el sırtına doğru hareketine de dorsi fleksison denir.
(Latince; flexio).

Flep: Yama, yamalık.
(İngilizce; flap).

Fobi: Korku.
(Grekçe; phobia).

Follikulus pili: Kıl kökü.
(Latince; folliculus pili).

Follikülit: Kıl kökü iltihabı.
(Folliculitis).

Fonksiyon: Görev, işlev.
(Latince; functio, Fransızca; fonction).

Fonksiyonel reziduel kapasite: Normal bir ekspiryumdan sonra akciğerlerde kalan hava miktarı.

Foramen nutriyens: Damar ve sinirlerin geçtiği kemikler üzerindeki ince delikler.
(Latince; foramen nutriens).

Foramen: Delik.
(Latince; foramen).

Fossa kubiti: Dirsek ön yüzündeki çukurluk.
(Latince; fossa cubiti).

Fossa poplite: Diz arkasındaki çukurluk.
(Latince; fossa poplitea).

Fossa: Çukur.
(Latince; fossa).

Fotofobi: Işıktan rahatsız olma. Işıktan korkma.
(Grekçe; photophobia).

Fötor Hepatikus: Karaciğer yetersizliğine bağlı gelişen komada, hastanın idrar veya amonyak kokması.

Fötüs: Cenin.
(Latince; foetus).

Fragman: Kopmuş parça, kırıklara ayrılmış parçalardan her biri.
(Latince; fragmentum).

Fragmantasyon: Parçalanma, kırılarak parçalara ayrılma.
(Latince; fragmentatio).

Frajil: Kırılgan.
(Latince; fragilis).

Frajilite: Kırılganlık, kırılabilirlik.
(Latince; fragilitas).

Fraktür: Kırık, kemikte kırık oluşması.
(Latince; fractura).

Frijidite: Cinsel soğukluk.

Fronkül: Çıban veya abse.
(Latince; frunculus).

Frotman: Sürtünme sesi. Akciğer zarlarının birbirine sürtünmesiyle ortaya çıkan sürtünme sesi.
(Fransızca; frottement).

FSH: Folikül stimule edici (uyarıcı) hormon. Hipofiz bezinden (ön hipofiz) salgılanır.

Fungus: Mantar.
(Latince; fungus).

Fungusid veya **antimikotik**: Mantarları öldüren ilaçlar.
(Latince; fungicidium, Grekçe; antimycoticum).

Fuziform: İğsi.

Füzyon: Kaynaşma.

G

Gaita veya **feçes:** Dışkı.
(Latince; faeces).

Gal veya **skabiyes:** Uyuz hastalığı.
(Fransızca; gale, Latince; scabies).

Galaktore: Hamile olmayan veya emzirmeyenlerde meme veya memelerden süt gelmesi.
(Grekçe; galactorrhea).

Gami: Eşlilik.
(Grekçe; gamia).

Gangliyon: Düğüm.
(Grekçe; ganglion).

Garguyman: Gurultu.
(Fransızca; gargouillement).

Gaster: Mide.
(Grekçe; gaster veya stomachus).

Gastralji: Mide ağrısı.
(Grekçe; gastralgia).

Gastrektomi: Midenin ameliyatla çıkarılması.
(Grekçe; gastrectomia).

Gastrik: Mideyle ilgili, mideden kaynaklanan.
(Grekçe; gastricus).

Gastroözofageal reflü: Bir miktar mide içeriğin veya mide asidinin yemek borusuna geçmesi.
(Grekçe; gastrooesophageal, Latince; reflux).

Gastroptoz: Mide düşüklüğü.
(Grekçe; gastroptosis).

Gastroskopi: Endoskopla mide içinin incelenmesi veya gözle görülmesi. (Grekçe; gastroscopia).

Gavaj: Mideye indirilen nazogastrik tüp vasıtası ile besleme. (Fransızca; gavage).

Generalize veya **Jeneralize:** Yaygın, yayılabilen. (Latince; generalise).

Genetik veya **herediter:** Kalıtsal, irsi. (Grekçe; genetikos, Latince; hereditas).

Genezi: Oluşum. (Grekçe, genesia).

Gengivit veya **jenjivit:** Diş eti iltihaplanması. (Latince; gingivitis).

Genital: Üreme ile ilgili. (Latince; genitalis).

Genu valgum: Alt ekstremitelerin, dizden yanlara doğru açık olması. X bacak.

Genu varum: Alt ekstremitelerde dizlerin yanyana getirilememesi. O bacak.

Genus: Diz. (Latince; genus).

Geriyatri: Yaşlılık hekimliği. (Grekçe; geriatria).

Germinal: Üreyen. (Latince; germinalis).

Germinatif veya **reprodüktif:** Üretken. (Latince; germinativus).

Germisid: Bakterileri öldüren ajanlara bakterisid, mantarları öldürenlere fungusid, virüsleri öldürenlere virüsid ve mikroorganizmaları öldüren ajanlara da germisid denir.

Gestasyon: Gebelik.

Gestasyonel: Gebelikle ilgili.

Gigantizm veya **jigantizm:** Çocuklarda püberte öncesi, yani epifizler kapanmadan büyüme hormonunun fazla salınımına bağlı gelişen, boyun çok uzadığı ve iki metreyi geçtiği klinik durumdur.
(Grekçe; gigantismus).

Gingiva veya **jenjiva:** Diş eti.
(Latince; gingiva).

Girişimsel radyoloji: Tanı ve tedavi amacıyla girişimsel işlemlerin floroskopi, BT veya ultrason eşliğinde yapılması.

Gland veya **aden:** Salgı bezi.
(Latince; glandula, Grekçe aden).

Glandula lakrimalis: Gözyaşı bezi.
(Latince; glandula lacrimalis).

Glandula parotis: Tükrük bezi.
(Glandula parotidea).

Glandula sebasea: Derinin dermis tabakasındaki yağ bezleri.

Glandula sudorifer: Deri ter bezi.
(Latince; glandula sudorifer).

Glikozüri veya **glukozüri:** İdrarda şeker olması veya idrarla şeker atılması.
(Grekçe; glycosuria).

Glisemi: Kan şekeri veya kandaki şeker düzeyi.
(Grekçe; glycaemia).

Globus histerikus: Boğazda sıkışma, top varmış hissi veya göğüste yumruk hissi.

Glokom: Halk arasında göz tansiyonu olarak bilinen, göz içi basıncının artması.
(Grekçe; glaucoma).

Glomerül: Böbreğin en küçük fonksiyonel birimi olan nefronun arteryal kılcal damar ağından oluşan bölümü.
(Latince; glomerulus).

Glosit: Dil iltihabı.
(Grekçe; glossitis).

Glossopirozis: Dilde yanma hissi.

Gluteus: Kalça.

Gluteal: Kalçayla ilgili.

Gode: Çukur iz bırakma.
(Fransızca; godet).

Gonagra: Diz sızısı.

Gonartroz: Diz ekleminde oluşan kıkırdak kaybı. Dizde kireçlenme veya diz artrozu.

Gonore: Bel soğukluğu. Cinsel yolla bulaşan bir hastalık.
(Grekçe; gonorrhoea).

Granül: Tanecik, kırıntı.
(Fransızca; granüle).

Granülasyon dokusu: Onarıcı doku.

Gravida: Gebe, hamile.
(Latince; gravida).

Greft: Yama, parça ekleme.
(İngilizce; graft).

Guatr: Tiroid bezinin büyümesi.
(Fransızca; goitre).

Gutator: Damlalık.
(Latince; guttator).

Günlük doz: Bir gün boyunca verilmesi tavsiye edilen ilaç miktarı.

H

Habitüel: Alışkanlığa bağlı.

Habutüel abortus: Ard arda 3 ya da daha fazla gebeliğin düşükle neticelenmesi.

Halitozis veya **halitoz:** Ağızda kötü koku olması veya nefesin kötü kokması. Genellikle diş çürükleri, diş eti hastalıkları ve boğaz iltihaplanmalarında görülür.
(Latince; halitosis).

Halluks valgus: Ayak başparmağının diğer parmaklara yanaşarak dışa çarpık olması.
(Latince; hallux valgus).

Halüsinasyon: Gerçekte olmayan nesne ve olayların varmış gibi algılanması.
(Latince; hallucinatio).

Hema: Kan.
(Grekçe; haema).

Hemaglütinasyon: Kan kürelerinin aglütinasyonu.

Hemanjiyom: Damar uru, kan damarlarından kaynaklanan ur.
(Grekçe; haemangioma).

Hemartroz: Eklem aralığında kan toplanması.
(Grekçe; haemarthrosis.

Hematemez: Kan kusma. Üst sindirim sistemi kanamalarında kahve telvesi şeklinde kan kusma.
(Grekçe; haematemesis).

Hematokrit: Eritrositlerin (alyuvar) kandaki yüzdesinin ölçülmesi.
(Grekçe; haematocritis).

Hematom: Damar yırtılması sonucu deri altında biriken kanın deride kabarıklık oluşturması veya bir bölgede kan birikmesi nedeniyle kitle oluşması.
(Grekçe; haematoma).

Hematopoez veya **hemopoez:** Kan yapımı.
(Grekçe; haemopoesis).

Hematosel: Testis torbasında kan birikmesi. Tunica vaginalis içerisinde kan toplanması.
(Grekçe; haematocele).

Hematospermi: Spermanın (meni) kanlı olması.
(Grekçe; haematospermia.

Hematüri: İdrarda kan (eritrosit) olması. Kanlı idrar.
(Grekçe; haematuria).

Hemi veya **semi:** Yarı, yarım.
(Grekçe; hemi, Latince semi).

Hemianopsi: Yarım görmezlik veya yarım görme.
(Grekçe; hemianopsia).

Hemiparezi: Vücudun bir yarısında kas güçsüzlüğü.

Hemipleji: Vücudun bir yarısında felç (inme) olması.
(Grekçe; hemiplegia).

Hemisfer: Beyin yarım küresi.
(Grekçe; hemispherium).

Hemodinami: Kan dolaşımı.
(Grekçe; haemodynamia).

Hemofili: Pıhtılaşma faktör eksikliği olan bir kan hastalığı. Hastalık konjenital olup hastada pıhtılaşma bozukluğu olur.
(Grekçe; haemophilia).

Hemoglobin: Anemi (kansızlık) tanısında bakılan parametrelerden birisi olup oksijenin dokulara ve dokularda biriken karbondioksitin akciğerlere taşınmasında rol alır.
(Grekçe ve Latince haemoglobinum).

Hemoglobinüri: İdrarda hemoglobin olması. Normalde idrarda hemoglobin bulunmaz.
(Latince; hemoglobinuria).

Hemogram: Özel bir cihazla yapılan, kandaki farklı hücrelerin (lökosit, eritrosit, trombosit) sayı, oran, hemoglobin ve hematokrit değerlerini gösteren kan testi. Tam kan sayımı veya CBC olarak da bilinir.
(Grekçe; haemogramma, İngilizce; complete blood count).

Hemolitik: Eritrosit yıkan, eritrositlerin parçalanmalarına neden olan.
(Grekçe; haemolyticus).

Hemolitik anemi: Eritrositlerin yıkılmaları, parçalanmaları sonucu ortaya çıkan kan düşüklüğü veya hemoglobin düşüklüğü.
(Grekçe; anemia haemolytica).

Hemoliz: Kırmızı kan hücrelerinin (eritrosit) herhangi bir nedenle yıkılmaları, parçalanmaları.
(Grekçe; haemolysis).

Hemopoetik veya **hematopoetik:** Kan yapıcı.
(Grekçe; haemopoeticus).

Hemopoez veya **hematopoez:** Kan yapımı.
(Grekçe; haemopoesis).

Hemoptizi: Akciğer veya solunum yollarından öksürmekle kan veya kanlı balgam gelmesi.
(Grekçe; haemoptysis).

Hemoraji: Kanama.
(Grekçe; haemorrhagia).

Hemorajik diyatez: Kanamaya eğilim, kanamaya yatkınlık.
(Grekçe; diathesis haemorrhagicus).

Hemorajik şok: Aşırı kanamaya bağlı gelişen şok.

Hemoroid: Basur.
(Grekçe; haemorrhoides).

Hemostatik: Kanama durdurucu veya kanama durduran.
(Grekçe; haemostatica).

Hemostaz: Kanamanın durması veya sonlanması.
(Grekçe; haemostasis).

Hemotoraks: Akciğer zarları arasında veya plevral boşlukta kan birikmesi.
(Grekçe; haemothorax).

Hepar: Karaciğer.
(Grekçe; hepar).

Hepatarji veya **hepatik koma:** Karaciğer koması.
(Grekçe; hepatargia).

Hepato-juguler reflü: Karaciğer veya karına bası uygulamakla boyun venlerinin şişmesi.

Hepatomegali: Karaciğer büyümesi veya karaciğerin normalden büyük olması.
(Grekçe; hepatomegalia).

Hepatosit: Karaciğer hücresi.
(Grekçe; hepatocyte).

Hepatosplenomegali: Karaciğer ve dalak büyümesi.

Hepatotoksik: Karaciğere zararlı.

Hepatit: Karaciğer iltihaplanması veya sarılık hastalığı.
(Grekçe; hepatitis).

Herediter veya **genetik:** Kalıtımsal, irsi.
(Latince; hereditas, Grekçe; genetikos).

Herni: Fıtık.
(Grekçe; hernia).

Herniasyon: Fıtıklaşma.

Herpes: Uçuk.
(Grekçe; herpes).

Hibrid: Melez, kırma.
(Grekçe, hybrida).

Hidrartroz: Eklem boşluğunda aşırı sıvı toplanması.
(Grekçe; hydrarthrosis).

Hidratasyon: Sıvı verme, su verme.
(Grekçe ve Latince hydratatio).

Hidrozadenit veya **hidradenit:** Ter bezi iltihabı.
(Grekçe; hidrosadenitis).

Hidroadenoz: Ter bezi.
(Grekçe; hidroadenos).

Hidrofil: Su çeken, su seven.
(Grekçe; hydrophilus).

Hidrofob: Su çekmez, su sevmez.
(Grekçe; hydrophobus).

Hidronefroz: İdrar çıkışının engellenmesi sonucu böbrekte idrar birikmesi. Böbrek pelvisinin idrar birikmesinden dolayı genişlemesi.
(Grekçe; hydronephrosis).

Hidropnömotoraks: Akciğer zarları arasına (plevra boşluğu) hava ile birlikte sıvı toplanması.
(Grekçe; hydropneumothorax).

Hidroz: Terleme.
(Grekçe; hidrosis, Latince sudatio).

Hidrosefali: Beyin ventriküllerinde aşırı sıvı toplanması.
(Grekçe; hydrocephalus).

Hidrosel: Testisleri çevreleyen kılıflar arasında aşırı sıvı toplanması.
(Grekçe; hydrocele).

Hidrotoraks: Akciğer zarları arasında sıvı toplanması.
(Grekçe; hydrothorax).

Hijyen: Temizlik.
(Grekçe; hygiena).

Himen: Vajeni kapatan zar veya kızlık zarı.
(Grekçe; hymen).

Himenorafi: Yırtılan kızlık zarının dikilmesi.
(Grekçe; hymenorrhaphia).

Hiper: Normalden fazla, normalden çok.
(Grekçe; hyper).

Hiperemezis gravidarum: Hamile kadınlarda görülen aşırı derecede bulantı, kusma.
(Grekçe ve Latince hyperemesis gravidarum).

Hiperemi: Kızarma. Kanlanmanın artması nedeniyle kızarma.
(Grekçe; hyperaemia).

Hiperemik: Aşırı kanlanma nedeniyle kızarmış.
(Grekçe; hyperaemicus).

Hiperestezi: Aşırı hissetme veya duyumsama.
(Grekçe; hyperaesthesia).

Hiperglisemi: Kan şekerinin normalden yüksek olması.
(Grekçe; hyperglicemia).

Hiperhidroz veya **polihidroz**: Aşırı terleme, normalden fazla terleme.
(Grekçe; hyperhidrosis veya polyhidrosis).

Hiperkapni: Kandaki karbon dioksit yoğunluğunun artması.

Hiperkinezi: Aşırı hareketlilik. Fazla hareketlilik.
(Grekçe; hyperkinesia).

Hiperkinetik: Normalden fazla hareketli, aşırı hareketli.

Hipermenore: Adet kanamasının süresinin ve miktarının normalden fazla olması. Aşırı adet kanaması olması.
(Grekçe; hypermenorrhoea).

Hipermetropi: Yakını net görememe.
(Grekçe; hypermetropia).

Hipernatremi: Kan sodyum değerinin normal değerlerin üzerine çıkması.

Hiperpigmentasyon: Deriye rengini veren pigmentin fazla olması nedeniyle fazla koyulaşma.

Hiperplazi: Şekil bozukluğu olmadan aşırı gelişme.
(Grekçe; hyperplasia).

Hiperpne: Derin solunum. Derin inspirium ve derin ekspirium yapılması.
(Grekçe; hyperpnea).

Hipersalivasyon: Fazla tükürük salınımı. Fazla tükürük salgılama.
(Latince; hypersalivatio).

Hipersekresyon: Aşırı salgılama.
(Latince; hypersecretio).

Hipersplenizm: Dalağın normalden fazla çalışması.
(Grekçe; hypersplenism).

Hipertansiyon: Kan basıncının (tansiyon) normalden yüksek olması.
(Latince; hypertensio).

Hipertermi: Vücut ısısının 41 derece santigratın üzerine çıkması.

Hipertiroidi: Tiroid bezinin normalden fazla çalışması.

Hipertoni: Gergi fazlalığı veya gergi artışı.
(Grekçe ve Latince; hypertonia).

Hipertrofi: Aşırı beslenme veya aşırı büyüme. Hipertrofide hücre boyutu ve organ boyutu artar. Atrofide ise beslenememe veya kullanılmamaya bağlı olarak hücre boyutu ve organ boyutunda küçülme olur.
(Grekçe; hypertrophia).

Hiperventilasyon veya **hipervantilasyon**: Aşırı havalandırma.
(Latince; hyperventilatio).

Hipnotik: Uyutucu ilaçlar.
(Grekçe; hypnotica).

Hipnoz: Uyku.
(Grekçe; hipnos).

Hipo: Normalden az veya normalden düşük.
(Grekçe; hypo).

Hipodermis: Derinin en alt tabakası.
(Grekçe; hypodermis).

Hipofiz: Beyin tabanında bulunan, yaklaşık 0.5 gram ağırlığında olan ve çeşitli hormonlar salgılayan bir bezdir. Hipofiz bezinden TSH, FSH/LH, ACTH, Büyüme hormonu ve Prolaktin salgılanır.
(Grekçe; hypophysis).

Hipofizektomi: Hipofiz bezinin operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; hypophysectomia).

Hipoglisemi: Kan şekerinin normalden düşük olması.
(Grekçe; hypoglicemia).

Hipokapni: Kanda karbon dioksit yoğunluğunun azalması.

Hipokinezi: Hareketliliğin normalden az olması veya az hareketlilik.
(Grekçe; hypokinesia).

Hipokinetik: Normalden az hareketli.

Hipokondriyazis: Hastalık hastalığı.
(Grekçe; hypochondriasis).

Hipokrat parmağı veya **çomak parmak:** Tırnakların bombeleştiği parmak uçlarının ise yuvarlaklaştığı parmak şekli.

Hipoksemi veya **hipoksi:** Kandaki oksijen düzeyinin normalden az olması. Arter kanındaki oksijen yoğunluğunun azalması.
(Grekçe; hypoxemia).

Hipomenore: Adet kanamasının süresinin ve miktarının az olması.
(Grekçe; hypomenorrhoea).

Hiponatremi: Kandaki sodyum (tuz) değerinin normal değerlerin altına inmesi.

Hipoplazi: Yetersiz gelişim.
(Grekçe; hypoplasia).

Hipopne: Solunum derinliğinin yetersiz olması veya yüzeyel solunum.
(Grekçe; hypopnea).

Hipospadias: Üretranın penis başı alt yüzünde bir yere açılması.
(Grekçe; hypospadias).

Hipotansiyon: Kan basıncının (tansiyon) normalden düşük olması.
(Latince; hypotensio).

Hipotermi: Vücut ısısının 35.5 derece santigratın altına düşmesi.

Hipotiroidi: Tiroid bezinin normalden az çalışması. Tiroid bezinin fonksiyonlarını yeterince yapamaması.
(Grekçe; hypothyroidism).

Hipotoni: Gergi azlığı.
(Grekçe ve Latince; hypotonia).

Hipotrofi: Yetersiz beslenme veya yetersiz büyüme.
(Grekçe; hypotrophia).

Hipoventilasyon veya **hipovantilasyon:** Solunum derinliğinin yeterli olmaması. Yetersiz havalandırma. Akciğerlerde hava değişiminin yetersiz olması.
(Latince; Hypoventilatio).

Hipovolemik şok: Damar içi sıvı hacminin azalması nedeniyle gelişen şok. Aşırı ishal, kusma ve terleme nedeniyle veya fazla miktarda kanamaya bağlı gelişebilir.

Hirsi: Koltuk altı kılı.
(Latince; hirci).

Hirsutizm: Kadınlarda anormal kıllanma veya erkeksi kıllanma durumu.
(Latince; hirsutismus).

Histerektomi: Operasyonla uterusun (rahim) çıkarılması.
(Grekçe; hysterectomia).

Histerosalpingografi: Vajenden girilip servikal kanal içine kontrast madde verilerek rahim içi ve tüplerin X ışınlarıyla görüntülenmesi.

Histeroskopi: Uterusun histereskopla muayenesi.

Holter elektrokardiyografi veya **ritim holteri:** Kalp ritminin 24 saat veya daha uzun süre kaydedildiği bir tetkiktir. Hasta, göğsüne tutturulan küçük bir cihaz ile günlük aktivitelerine devam ederken kalp ritmi sürekli olarak kaydedilir ve daha sonra bilgisayarda analiz edilir. Bu tetkikle normal elektrokardiyografi ile tespit edilemeyen gün içerisinde ara ara gelip geçen ritim ve iletim bozuklukları tespit edilebilir.

Homoseksüalite: Eşcinsellik.
(Latince; homosexualismus).

Hordeolum: Halk arasında arpacık olarak bilinen kirpik folikülünün iltihabı.
(Latince; hordeolum).

Horizontal: Yatay, yere paralel.
(Latince; horizontalis).

Hormon: İç salgı bezlerinin salgıladıkları spesifik etkili kimyasal bileşikler.
(Grekçe; hormonum).

Hormonal: Hormonsal, hormonla ilgili.
(Grekçe ve Latince; hormonalis).

Hormonoterapi: Hormon tedavisi.
(Grekçe; hormonotherapia).

Humerus: Kol kemiği.
(Latince; humerus).

Humoral: Sıvısal.
(Latince; humoralis).

İ

İdame dozu: İlacın istenilen etkiyi devam ettirebilmesi veya kan düzeylerinin sabit kalması için gerekli dozu.

İdiot: İleri derecede zeka geriliği olan veya zekası normalden az olan kimse.
Grekçe; idiota).

İdiyopatik: Nedeni bilinmeyen, sebebi bilinmeyen.
(Grekçe; idiopathicus).

İdrar enkontinansı: İdrar tutamama veya kaçırma.

İkame tedavisi: Vücutta eksikliği olan herhangi bir maddenin eksikliğinin giderilmesi. Örneğin; demir eksikliği anemisinde demirin uygun yolla ve sürede hastaya verilmesi gibi…

İkter: Kanda bilüribin artması sonucu deri ve skleraların (gözlerin beyaz kısımları) sararması. Sarılık.
(Fransızca; ictere, Latince ve Grekçe; icterus).

İkterik: Sarılık gelişmiş, sararmış.
(Fransızca; icterique, Latince ictericus).

İktiyozis: Balık derisi gibi pul pul.
(Grekçe; ichthyosis).

İleum: İncebarsağın üçüncü ve son kısmı.
(Grekçe; ileum).

İleus: Bağırsak tıkanması.
(Grekçe; ileus).

İllüzyon: Aldanma.
(Latince; illusio).

İmmatür: Olgunlaşmamış veya tam gelişmemiş.
(Latince; immaturus).

İmminens: Tehdit.
(Latince; imminens).

İmmobil veya **akinetik:** Hareketsiz.
(Latince; immobilis).

İmmün: Bağışık.

İmmün yanıt: Bağışıklık sistemi yanıtı veya bağışıklık yanıtı.

İmmünite: Bağışıklık.
(Latince; immunitas, Fransızca; immunite).

İmmünize: Bağışıklık kazandırmak, bağışık etmek.

İmmünoloji: Bağışıklık sistemini inceleyen bilim dalı.
(Fransızca; immunologie).

İmmünsüppresyon: Bağışıklık baskılama. Bağışıklık sisteminin baskı altına alınması.
(Latince; immuno-suppressio).

İmmünsüpresif: Bağışıklık sistemini baskılayan.
(Latince; immuno-suppressivus).

İmpetigo veya **empetigo:** Deride cerahatli veya irinli döküntü.
(Latince; impetigo).

İmpuls: Uyartı.
(Latince; impulsus).

İnaktivasyon: Etkisizleştirme.
(Latince; inactivatio).

İnfeksiyöz veya **enfeksiyöz:** Bulaşıcı.
(Fransızca; infectieuse).

İnfertilite: Cinsel birleşme olmasına rağmen dölverme ve doğurmanın olamaması. Kısırlık.
(Latince; infertilitas).

İnferyor: Alt, alttaki.
(Latince; inferior).

İnflamasyon veya **enflamasyon:** Yangı veya iltihap.
(Latince; inflammatio).

İnguinal herni: Kasık fıtığı.
(Latince; inguinal hernia).

İnhalasyon: Akciğerlere çekme.
(Latince; inhalatio).

İnhibisyon: Baskılanma, baskı altına alınma.
(Latince; inhibitio).

İnhibitör: Baskılayıcı, baskılayan.
(Latince; ınhibitor).

İnkomple veya **inkomplet:** Tam veya tüm olmayan.
(Latince; incompletus).

İnkontinens: İdrar veya dışkı kaçırılması, tutulamaması. Dışkı kaçırılmasına gaita inkontinensı, idrar kaçırılmasına idrar inkontinensı denir.
(İncontinence).

İnkresyon: İç salgılama, ekskresyon ise yıkım ürünlerinin vücuttan dışa atılması anlamında kullanılır.
(Latince; incretio).

İnkus: Örs kemiği.
(Latince; incus).

İnkübasyon veya **enkübasyon:** Bir enfeksiyon etkeninin vücuda girişinden sonra hastalık belirtilerinin ortaya çıkmasına kadar geçen süre. Kuluçka süresi.
(Fransızca; incubation).

İnkübatör: Küvöz.
(Latince; incubator, Fransızca; cuveuse).

İnnervasyon veya **inervasyon:** Sinirlendirme, sinirlenim.
(Latince; innervatio, Fransızca innervation).

İnsersyo: Kas kirişlerini oluşturan liflerin kemik dokusuna son tununma noktası. Sonlanma noktası.
(Latince; insertio).

İnsidans: Sağlıklı kişiler arasında belirli bir hastalığın görülme sıklığı.
(Fransızca ve İngilizce; incidence).

İnsizyon veya **ensizyon:** Bistüri ile kesi yapmak.
(Latince; incisio).

İnsizyonel herni: Ameliyat kesi yerinde fıtık gelişmesi.
(Latince; incisional hernia).

İnsomni: Uykusuzluk.
(Latince; insomnia).

İnspeksiyon: Gözle bakarak veya inceleyerek yapılan muayene. Gözlem.
(Latince; inspectio).

İnspirasyon kapasitesi: Ekspiryum sonrası alınabilecek maksimum hava miktarı.

İnspirasyon veya **inspiryum:** nefes alma.
(Latince; inspiratio).

İnteraksiyon: Etkileşim.
(Latince; interactio).

İnteratriyal septum: Atriyumlar (kulakçık) arasındaki bölme veya atriyumları birbirlerinden ayıran bölme.
(Latince; septum interatriale).

İntermedyus: İki parça arası, ara.
(Latince; intermedius).

İntermittan veya **intermittent ateş:** Aralıklı ateş. Birkaç günde bir ateş yükselmesidir. Bu ateş tipi en çok sıtmada görülür.

İntermittent: Aralıklarla, fasılalarla gelen.
(Latince; intermittens).

İnternal hemoraji: İç kanama.
(Grekçe ve Latince; haemorrhagia internalis).

İnternus: İç.
(Latince; internus).

İnterventriküler septum: Ventriküller (karıncık) arasındaki bölme. Ventrikülleri birbirlerinden ayıran bölme.
(Latince; septum interventriculare).

İntestinum veya **enteron:** Bağırsak.
(Latince; intestinum, Grekçe; enteron).

İntoksikasyon: Zehirlenme.
(Latince ve Grekçe; intoxicatio).

İntraabdominal: Karın boşluğu, karın içi.
(Latince; intraabdominalis).

İntraarteryel: Arter içi, atardamar içi.
(Grekçe ve Latince intraarterialis).

İntraartiküler: Eklem içi.
(Latince; intraarticularis).

İntradermal: Deri içi.
(Grekçe ve Latince; intradermalis).

İntrakardiyak: Kalp içi.
(Grekçe ve Latince; intracardiacus).

İntramüsküler (İM): Adale içi veya kas içerisi.
(Latince; intramuscularis).

İntraoküler: Göz içi.

İntraperitoneal: Periton içi.

İntraplevral: Plevral aralık veya akciğer zarları arası.
(Grekçe; intrapleuralis).

İntraserebral hemoraji: Beyin kanaması veya beyin dokusu içine kanama.
(Latince; intracerebral, Grekçe; haemorrhagia).

İntratekal: 3. ve 4. Lumbal vertebralar (bel omurları) arasından girilerek ilacın subaraknoid aralığa verilmesi.
(Grekçe ve Latince; intrathecalis).

İntrauterin: Rahim (uterus) içi.
(Latince; intrauterinus).

İntravazal: Damar içi.
(Latince; intravasalis).

İntravenöz pyelografi (İVP) veya **Ürografi**: Damardan kontrast madde verilerek böbrekler, idrar torbası ve idrar yollarının X ışınlarıyla görüntülenmesi.

İntravenöz (İV): Toplardamar içi.
(Latince; intravenosus).

İnvajinasyon: Barsak anslarının içiçe geçmesi.
İnvazif: Girişimsel. Örnek; invazif radyoloji veya invazif kardiyoloji.
(İngilizce; invasive).

İnvazyon: Malign tümörlerin komuşu dokuya yayılması. İnvazyonun metastazdan farkı uzak organ ve dokulara yayılma yapmamasıdır. Metastazda ise kanser aralarında devamlılık olmayan başka doku ve organlara da yayılır.

İris: Gözün rengini veren kısım veya pupil (gözbebeği) çevresindeki yuvarlak renkli kısım.
(Grekçe ve Latince; iris).

İritis: Göze rengini veren irisin iltihaplanmasıdır. İris iltihabı.
(Grekçe; iritis).

İrritasyon öksürüğü: Kuru, balgamsız tahriş öksürüğü.

İrritasyon: Tahriş.

İskemi: Yeterli miktarda kanlanamama veya herhangi bir organa yeterli miktarda kan gidememesi. Kanlanma azlığı.
(Grekçe; ischaemia).

İskemik: Yeterli kanlanamama veya kanlanma azlığı ile ilgili.
(Grekçe; ischaemicus).

İskemik kalp hastalığı: Kalp kasının çeşitli nedenlerle yeterli kanlanamaması sonucu ortaya çıkan kalp hastalığı. Hastalığın sebebi genellikle yüksek tansiyon, şeker hastalığı, yüksek kolesterol ve sigaraya bağlı kalbi besleyen koroner damarlardaki aterosklerozdur (damar sertliği).

İyatrojenik: Hekimden kaynaklanan, hekim kaynaklı.
(Grekçe; iatrogenicus).

İzokori: Göz bebeklerinin eşit büyüklükte olması.
(Grekçe; isocoria).

İzolasyon: Bulaşıcı hastalığı olanların bulaştırıcılık süresince sağlıklı kişilerden ayrı tutulması veya tecrit edilmesi.
(Fransızca; isolation).

İzotonik: Eş yoğunluklu.

J

Jejenum veya **yeyenum:** İnce bağırsağın orta kısmı veya duodenumdan sonraki kısmı.
(Latincesi; jejunum).

Jenjiva: Diş eti.
(Latince; gingiva).

Jenjivit: Diş eti iltihaplanması.
(Latince; gingivitis).

Jeofaji: Toprak yeme.
(Grekçe; geophagia).

Jigantizm: Çocuklarda püberte öncesi yani epifizler kapanmadan büyüme hormonunun fazla salınımına bağlı gelişen boyun çok uzadığı 2 metreyi geçtiği klinik durum.
(Grekçe; gigantism).

Jinekomasti: Erkekte memelerin büyümesi.
(Grekçe; gynecomastia).

Juvenil veya **yuvenil:** Gençlik yani 18-30 yaş arası.
(Latince; juvenilis).

K

Kalibrasyon: Ayarlama.
(Fransızca; calibration).

Kalkaneus: Topuk kemiği.
(Latince; calcaneus).

Kalkül: Taş.
(Latince; calculus).

Kalor: Sıcaklık.
(Latince; calor).

Kalozite: Nasırlaşma. Epidermis yani deri üst tabakasının kalınlaşması.
(Latince; callositas).

Kalus: Kırık izi.
(Latince; callus).

Kanalikül: Kanalcık veya küçük kanal.
(Latince; canaliculus).

Kanalis analis veya **anal kanal:** Anüsle rektum arasındaki küçük kanal.
(Latince; canalis analis).

Kanin: Köpek dişi.
(Latince; caninus).

Kanül: Damar içine sokulan küçük borucuk.
(Fransızca; canule).

Kapiller veya **kapiler**: Kılcal damar.
(Latince; capillaris, Franzızca capillare).

Kapsula artikularis: Eklem kapsülü.
(Latince; capsula articularis).

Kapsül: Tadı veya kokusu hoş olmayan ilaçların kolay yutulabilmesi için jelatin koruyucular içinde hazırlanmış şekli.
(Fransızca; capsule).

Kaput medusa: Portal hipertansiyonu olanlarda göbek çevresindeki venlerin şişerek belirginleşmesi.

Kaput: Baş.
(Latince; çaput).

Karantina: Hastalanmamış; ancak hasta olmasından şüphelenilen şahısların hastalığın kuluçka süresi kadar toplumdan tecrit edilmesi.
(İtlyanca; quarantina).

Karbonkül: Enfeksiyonun deri altına da yayıldığı bir grup çıban. Birden çok çıbanın (fronkül) deri altına yayılması.

Kardinal: Başlıca, esas, ana.
(Latince; cardinalis).

Kardiya veya **kor:** Kalp.
(Grekçe; cardia, Latince; cor).

Kardiyak: Kalple ilgili.
(Grekçe; cardiacus/cardialis).

Kardiyak arrest: Kalp durması.
(İngilizce; cardiac arrest).

Kardiyak transplantasyon: Kalp nakli.

Kardiyojenik şok: Kalbin pompalama fonksiyonunun yetersizliği nedeniyle sisteme yeterli kanı pompalayamaması sonucu şok gelişmesi.

Kardiyojenik: Kalp kaynaklı.
(İngilizce; cardiogenic).

Kardiyomegali: Kalpte büyüme olması veya kalp büyümesi.
(Grekçe; cardiomegalia).

Kardiyomiyopati: Kalbin kasılma fonksiyonunda bozulmaya neden olan kalp kası hastalıkları.
(Grekçe; cardiomyopathia).

Kardiyopulmoner resüsitasyon (KPR) veya **temel yaşam desteği:** Kardiyopulmoner arrest sonrası kalp ve akciğerlerin yeniden çalışır duruma gelmelerine kadarki dönemde hayati organların ihtiyacını karşılayabilecek kadar dolaşımın sağlanması ve kanın oksijenizasyonunu artırmaya yönelik yapılan faaliyetler. Bir diğer tarifle, solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye hava yolu açıklığı sağlayarak suni solunumla akciğerlerine oksijen gitmesini, kalp masajıyla da kalpten kan pompalanmasını sağlamak için ilaçsız ve defibrilatörsüz yapılan tüm müdahaleler.

Kardiyotonik: Kalp güçlendirici veya kalp kasılma gücünü artırıcı.
(Grekçe; cardiotonicum).

Karotis: Şahdamarı.
(Latince ve Grekçe; carotis, İngilizce; carotid).

Karpus: El bileği.
(Latince; karpus).

Kartilago artikularis: Kemiklerin eklem yüzlerini örten kıkırdak kısım. Eklem kıkırdağı.
(Latince; cartilago articularis).

Kartilago veya kondros: Kıkırdak.
(Latince; cartilago, Grekçe; chondros).

Kartilajenöz: Kıkırdakımsı, kıkırdaksı.
(Latince; cartilagineus).

Kastrasyon: Hadım etmek.
(Latince; castratio).

Kaşeksi: Cılız olma veya ileri derecede zayıf olma.
(Fransızca; cachexie).

Kaşektik: İleri derecede zayıf veya cılız.
(Fransızca; cachectique).

Katabolizma: Organizmadaki yapım ve yıkım tepkimelerinin tümüne metabolizma denir. Metabolizmanın sadece yıkım faaliyetlerine ise katabolizma denir. Katabolizma ile kompleks moleküller basit moleküllere parçalanır. Başka bir ifade ile daha kompleks maddelerin dokularda yakılarak daha basit moleküllere dönüşmesine katabolizma denir.
(Grekçe; catabolismus).

Katarakt: Göz merceği yani lensin opaklaşması, saydamlığını yitirmesi ile oluşan göz hastalığı. Halk arasında perde olarak da anılan göz hastalığı.
(Grekçe; cataracta).

Kataral: Akıntılı.
(Latince ve Grekçe; catharalis).

Katdavn: Deriye kesi yapılarak damarın görülür hale getirilmesi ve damar içerisine ince bir kanül yerleştirilerek damar yolunun açık tutulması.
(İngilizce; cut-down).

Katgüt: Ameliyatlarda dikiş için kullanılan hayvan bağırsağından yapılmış dikiş ipliği, ameliyat ipliği.
(İngilizce; catgut).

Kauda: Kuyruk, alt kısım.
(Latince; cauda).

Kaudal: Kuyruğa ait, kuyrukla ilgili, alt kısımla ilgili, alta ait.
(Latince; caudal).

Kavite: Boşluk.
(Latince; cavitas, Fransızca; cavite).

Kemik iliği biyopsisi ve **aspirasyonu:** Kemik iliği başlıca sternum, kalça kemiği, uyluk (femur) ve kol kemiğinde (humerus) bulunan ve kan hücrelerini üreten dokudur. Kemik iliği aspirasyonu kemik iliğinin sıvı bölümünden, kemik iliği biyopsisi ise kemik iliğinin süngerimsi kısmından lokal anestezi altında örnek alınmasıdır. Kemik iliği biyopsisi veya aspirasyonu için en uygun yerler sternum ve kalça kemikleridir.

Kemik iliği transplantasyonu: Hastaya sağlıklı bir kişiden alınan kemik iliğinin nakil edilmesi.

Kifoz: Omurganın öne doğru eğilmesi. Öne doğru kamburluk.
(Grekçe; kyphosis).

Kinezi: Hareket.
(Grekçe; kinesis).

Kist hidatik: Ekinokok denilen parazitlerin neden olduğu, sıklıkla karaciğer, akciğer ve beyinde görülen kistik hastalık.

Kist sebase: Yağ bezi kanalının tıkanması sonucu yağ bezinde meydana gelen kistler.

Kist: Etrafı zarla çevrilmiş içi sıvı dolu yapı.
(Grekçe; cysta, İngilizce; cyst).

Klapotaj: Mide çalkantı sesi.
(Fransızca; clapotage).

Klavikula: Köprücük kemiği.
(Latince; clavicula).

Klemp: Kıstıraç.
(İngilizce; clamp).

Kleptomani: Çalma hastalığı veya çalma tutkusu.
(Grekçe; cleptomania).

Klirens: Temizleme.
(İngilizce; clearance).

Klitoris: Bızır.
(Latince; clitoris).

Klodikasyo intermittens: Aralıklarla topallama. Bacaklarında dolaşım bozukluğu olan kişilerde yürüme esnasında artan oksijen ihtiyacının karşılanamaması ve bunun neticesinde bacaklarında kas ağrısı oluşması ve hastanın topallamasıdır. Dinlenmekle ağrı ve topallama geçer.
(Latince; claudicatio intermittens).

Klodikasyon: Topallama.
(Latince; claudication).

Klostrofobi: Kapalı yerlerde korkma, kapalı yer korkusu.
(Grekçe; claustrophobia).

Koagulan: Pıhtılaştırıcı.
(Latince; coagulanta, Fransızca; coagulant).

Koagulasyon veya **tromboz:** Pıhtılaşma.
(Latince; coagulatio, Grekçe; thrombosis).

Koagulopati: Pıhtılaşma bozukluğu.
(Latince; coagulopathia).

Koagulum veya **trombus:** Pıhtı.
(Latince; coagulum, Grekçe; thrombus).

Koilonşi: Kaşık tırnak yani tırnak orta kısmının çökmüş olması. Kaşık tırnak demir eksikliği anemisinde görülür.

Koitus veya **kopulasyon:** Cinsel birleşme.
(Latince; coitus veya copulation).

Koksa: Kalça.
(Latince; coxa).

Koksa valga: Dışa çarpık kalça.
(Coxa valga).

Koksa vara: İçe çarpık kalça.
(Coxsa vara).

Koksalji: Kalça ağrısı.

Koksartroz: kalçada kireçlenme.

Koksidini veya **koksidinya:** Kuyruk sokumu bölgesinde ağrı.

Koksiks: Kuyruk sokumu, kuyruk kemiği.
(Latince; coccyx).

Kolanjit: Safra kanalları iltihabı.
(Grekçe; cholangitis).

Kolanjiyografi veya **endoskopik retrograd kolanjiyo-pankreatografi:** Ana safra yolu olan koledok kanalına kontrast madde verilerek X ışınlarıyla görüntülenmesi.

Kolaps: Bayılma.
(Fransızca; collapse, Latince; collapsus).

Koledok: Karaciğerin safra salgısını on iki parmak bağırsağına boşaltan safra kanalı.
(Grekçe; choledochus).

Kolelitiyaz: Safra taşı hastalığı.
(Grekçe; cholelithiasis).

Kolera: Kolera hastalığı.
(Grekçe; cholera).

Kolesist: Safra kesesi.
(Grekçe; cholecystis).

Kolesistektomi: Ameliyatla safra kesesinin çıkarılması.
(Grekçe; cholecystectomia).

Kolesistit: Safra kesesi iltihabı.
(Grekçe; cholecystitis).

Kolik: Zaman zaman şiddetinde artma ve azalmalar olan ağrılı kasılma veya sancı. Kolik safra kesesinden kaynaklanıyorsa biliyar kolik (colica biliaris), böbreklerden kaynaklanıyorsa renal kolik (colica renalis) olarak isimlendirilir.
(Fransızca; colique, Grekçe; colica).

Kolika biliyaris veya **biliyar kolik:** Safra sancısı.
(Latince; colica biliaris).

Kolit: Kolon iltihabı, kalın barsak iltihabı.
(Grekçe; colitis).

Kollateral: Damar veya sinirin küçük yan dalı. Sonradan ilave olan yan dal.
(Latince; collateralis).

Kollateral dolaşım: Ana damar tıkanmasında kanın yan dallardan dolaşması.

Kolon: Kalın barsak.
(Grekçe; colon).

Kolonoskopi: endoskopla (ucunda ışıklı küçük bir kamera sistemi bulunan cihaz) kalın barsağın muayene edilmesi.
(Grekçe; colonoscopia).

Kolorimetri: Renkölçüm.
(Latince; colorimetria).

Kolostomi: Kalın barsağı karın duvarına ağızlaştırma operasyonu.
(Grekçe; colostomia).

Kolpodini: Vajinada ağrı olması.
(Latince; colpodynia).

Kolporaji: Vajina kanaması.
(Latince; colporrhagia)

Kolpore: Vajinal akıntı.
(Latince; colporrhea).

Kolposkop: Vajen iç duvarları ve serviksin incelenmesinde kullanılan ışıklı alet.

Kolposkopi: Özellikle serviksin (rahim ağzı) ve vajen iç duvarlarının kolposkopla incelenmesi.
(Grekçe; colposcopia).

Kolumna vertebralis: Omurga.
(Latince; columna vertebralis).

Koma: Hastanın derin uykuda olduğu, bilincinin kapalı ve uyaranlara cevap vermediği klinik tablo.
(Grekçe; coma).

Kombinasyon: Birleşim.

Kombine: Birleşik.
(Latince; combinatus).

Komedon: Yağ bezi kanallarının tıkanması sonucu ciltte oluşan siyah noktalar.
(Latince; comedo).

Komissura: Birleşim yeri veya birleşke.

Kommosyon: Sarsıntı. Sarsıntı geçirme.
(Latince; commotio).

Komorbidite: Bir hastalığa eşlik eden başka bir hastalık olması. Eşlik eden hastalık.
(Latince; comorbiditas).

Kompakt: Yoğun.
(Latince; compactus).

Kompansatuar: Dengeleyici veya telafi edici.

Kompanse etmek: Dengelemek veya telafi etmek.

Kompartman: Bölme.

Kompetisyon: Rekabet.

Kompetitif: Rekabet içinde olan, rekabetçi veya yarışmacı.

Komple: Tam, tüm.
(Latince; completus).

Kompleks veya komplike: Karmaşık.

Komplikasyon: Bir hastalığın seyri esnasında veya bir ilacın verilmesiyle ortaya çıkan bozukluk.
(Latince; complicatio, Fransızca; complication).

Komponent: kısım, parça.

Kompres: Baskı bezi.
(Fransızca; compresse).

Komprime veya **tablet:** Toz halindeki ilaçların bağlayıcı maddelerle karıştırılıp makinelerde sıkıştırılmasıyla elde edilen tablet şekli.
(Fransızca; comprime, Latince; tabuletta).

Kondansasyon: Yoğunlaşma veya yoğunluk artışı.
(Latince; condensatio).

Kondom: Prezervatif, kaput.

Kondrit: Kıkırdak iltihabı.
(Grekçe; chondritis).

Kondrom veya **kondroma:** İyi huylu kıkırdak tümörü.
(Grekçe; chondroma).

Kondros veya **kartilago:** Kıkırdak.
(Grekçe; chondros, Latince; cartilago).

Konfüzyon: Bilincin açık, ancak düşünme ve muhakeme yeteneğinin bozulmuş olması.

Konjenital: Doğumsal.
(Latince; congenitalis).

Konjesyon veya **konjestiyon**: Arterlerin genişlemesinden kaynaklanan yerel kan göllenmesi, kan birikmesi veya kan toplanması.
(Latince, congestio, Fransızca; congestion).

Konjunktiva: Göz kapaklarının iç yüzeyleri.
(Latince; conjunctiva).

Konjunktivit: Konjunktiva iltihabı.
(Latince; conjunctivitis).

Konsepsiyon: Döllenmiş yumurtanın rahim içine yerleşmesi veya döllenim.
(Latince, conceptio).

Konservatif: Koruyucu tedavi.

Konsiyans: Şuur, bilinç. Bir hastanın bilinci açık diyebilmek için; hastanın oryante (zamanı, mekanı, çevresini bilmesi) ve kopere (iletişim kurulabilir) olması gerekir.
(Fransızca; conscience, Latince; conscientia).

Konsolidasyon: Alt solunum yolları veya hava keseciklerinde (alveol) hava yerine sıvı, kan, hücre toplanması.

Konstipasyon: Kabızlık, peklik.
(Latince, constipatio).

Konstriktör: Daraltan, büzen veya büzücü.

Konsültasyon: Danışma veya fikir sorma. Birden çok hekimin karşılıklı vaka tartışması veya görüş bildirmesi.
(Latince; consultatio).

Kontinü ateş: Sabah, akşam farkı 1 derece santigrattan az olan sürekli ateş.

Kontinü: Kesintisiz, devamlı veya sürekli.

Kontraksiyon: Kasılma.
(Latince; contractio).

Kontraktil: Kasılabilir.
(Latince; contractilis).

Kontraktilite: Kasılabilirlik

Kontrasepsiyon: Gebelik önleme veya önleyici.
(Latince; contraceptio).

Kontraseptif: Gebelik önleyici, gebelikten koruyucu.
(Latince; contraceptiva).

Kontrendikasyon: İlacın kullanılmaması gereken durumlar veya ilacın sakıncaları.
(Latince; contraindicatio, Fraansızca; contreindication).

Kontüzyon: Herhangi bir nedenle yumuşak dokuların ezilmesi veya berelenmesi.
(Latince; contusio).

Konvalessans veya **konvalesans:** Hastalığın iyileşme dönemi, nekahat dönemi.
(Latince; convalescentia, Fransızca; convalescence).

Konvansiyonel: Geleneksel.

Konveks: Dışbükey.

Konvülsiyon: Büyük kas gruplarının istem dışı kasılmalarıdır. İki tip konvülsiyon vardır. Bütün kasların kasıldığı tonik konvülsiyonlar ve kasların tam gevşeme olmadan bir kasılıp bir gevşediği Klonik konvülsiyonlar.
(Latince; convulsio).

Kooperasyon: İşbirliği veya iletişim kurulabilirlik.
(Fransızca; cooperation).

Koopere: İletişim kurulabilir veya işbirliği yapılabilir.
(Fransızca; coopere).

Koprofaji: Dışkı veya gaita yeme.
(Grekçe, coprophagia).

Kor veya **kardiya:** Kalp.
(Latince; cor, Grekçe; cardia).

Kord vokal veya **plika vokalis:** Ses teli.
(Fransızca; corde vocale).

Koron veya **korona:** Taç.
(Grekçe ve Latince; corona).

Koroner anjiyografi: Atardamardan opak madde verilerek kalbi besleyen koroner arterlerin görüntülenmesi.

Korpus: Gövde.
(Latince; corpus).

Korpus uteri: Rahim gövdesi.
(Latince; corpus uteri).

Korteks renalis: Böbreğin dış katmanı.
(Latince: cortex renalis).

Korteks: Kabuk.
(Latince; cortex).

Kortikal: Kabuksal veya kabukla ilgili.
(Latince; corticalis).

Kosta veya **kot:** Her bir kaburga kemiği veya eğe kemiği.
(Latince; costa, Fransızca; cote).

Koterizasyon veya **koterize etmek:** Dağlamak.

Kramp: İskelet kaslarının ağrılı kasılması.
(Latince; crampus).

Kraniyotomi: Kafatasının operasyonla açılması.

Kranyum veya **kraniyum:** Kafatası.
(Grekçe ve Latince; cranium).

Krepitasyon: Çıtırtı çıkarma.
(Latince; crepitatio).

Krepitan: Çıtırtı çıkaran, çıtırdayan.
(Latince; crepitans).

Kresent: hilal.

Kresentik: Hilalimsi.

Kretinizm: Cücelik ve zeka geriliği ile birlikte olan doğumsal hipotiroidi durumu. Fötal yaşamda başlar ve fiziksel ve mental gelişmede gerilik olur.

Krikoid: Yüzüksü:
(Grekçe; cricoides).

Kriminal abortus: Kanun dışı usüllerle düşük yapma.

Kriptorşidizm: İnmemiş testis. Testislerden birinin veya her ikisinin skrotuma inmemiş olması.
(Grekçe; cryptorchism).

Kriyoterapi: Dondurma veya soğutma tedavisi.
(Grekçe; cryotherapia).

Kronik: Yıllarca süren, müzmin hastalıklar için kullanılan bir terim.
(Grekçe; chronicus, Fransızca; chronique).

Krosmeç: Çapraz uyum.
(İngilizce; crossmatch).

Krus: Bacak.
(Latince; crus).

Krut veya **krusta:** Yara üzerini örten kabuk.
(Latince; crusta).

Kuadripleji: Tüm ekstremitelerin yani her iki kol ve her iki alt ekstremitenin felç olması.
(Latince ve Grekçe; quadriplegia).

Kubitus: Dirsek.
(Latince; cubitus).

Kurvatur: Eğrilik.
(Latince; curvatura).

Kusmaul solunum: Üremi ve diyabet komasında asidoza bağlı oluşan derin solunum. Hastalar üremik komada amonyak, diyabetik komada ise aseton kokarlar.

Kuspis: Kalp kapaklarındaki herbir yaprak.
(Latince; cuspis).

Kutis veya **dermis:** Deri.
(Latince; cutis, Grekçe; dermiş).

Kümülasyon: Birikmek, birikim.
(Latince; cumulatio).

Küret: Kazımada kullanılan alet.
(Fransızca; curette).

Küretaj: Kazıma. Yüzeyel lezyonların kazınması.
(Fransızca; curettage).

Kürtaj: 10 haftalığa kadar olan hamileliklerde uterus (rahim) içerisindeki ceninin tıbbi müdahale ile alınarak hamileliğin sonlandırılması.
(Fransızca; curettage).

L

Labil: Değişken veya kararsız.

Labyum veya **labiyum:** Dudak.
(Latince; labium).

Labyum fissum: Yarık dudak.
(Latince; labium fissum).

Labyum Leporinum: Tavşan dudak.
(Latince; labium leporinum).

Labyal veya **labiyal:** Dudakla ilgili, dudaksal.
(Latince; labialis).

Lagoftalmus: Göz kapağının kapanamaması veya aralıklı kalması.

Lakrima: Gözyaşı.
(Latince; lacrima).

Laksatif: Bağırsak gevşetici, amel yumuşatıcı veya kabızlık giderici ilaç.
(Latince; laxativa).

Laktojen: Süt yapıcı veya salgılatıcı.

Laparaskop: Laparaskopi esnasında kullanılan ucunda kamera sistemi bulunan alet.

Laparatomi: Karnın teşhis veya tedavi amaçlı açılması.
(Grekçe; laparotomia).

Laparoskopi: Karın boşluğunun laparaskopla endoskopik olarak incelenmesi.
(Grekçe; laparascopia).

Larenks veya **larinks:** Gırtlak.
(Grekçe; larynx).

Larengoskop: Boğaz muayenesinde kullanılan aynalı ve ışıklı alet.

Larengoskopi: Larengoskopla gırtlak muayenesi yapılması.
(Grekçe; laryngoscopia).

Larenjektomi: Gırtlağın operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; laryngectomia).

Larenjit: Larenks (gırtlak) iltihabı.
(Grekçe; laryngitis).

Larinks veya **larenks:** Gırtlak (burun boşluğu ile nefes borusu arasındaki organ).
(Grekçe; larynx).

Laserasyon veya **rüptür:** Yırtılma.
(Latince; laceratio veya ruptura).

Latan veya **latent:** Gizli, saklı.
(Latince; latans, Fransızca; latent).

Lateral: Dış yan.
(Latince; lateralis).

Lavaj: Yıkama.
(Fransızca; lavage).

Lavman: Barsağın rektal yoldan verilen solüsyon veya süspansiyonla yıkanması.
(Fransızca; lavment).

Lenf ödem: Lenf dolaşımındaki bozukluktan dolayı hücreler arası alanda sıvı birikmesi. Meme kanseri operasyonlarında koltuk altı lenf bezleri de çıkartıldığından lenf ödem sıklıkla görülür.

Lenfadenektomi: Lenf düğümü veya bezinin operasyonla çıkarılması.

Lenfadenit: Lenf nodu iltihabı.
(Grekçe; lymphadenitis).

Lenfadenomegali: Lenf bezi büyümesi.
(Grekçe; lymphadenomegaia).

Lenfadenopati: Lenf nodu tutulumu.
(Grekçe; lymphadenopathia).

Lenfanjit: Lenf iltihabı.
(Grekçe; lymphangitis).

Lenfoma: Lenfositlerin aşırı çoğalması sonucu ortaya çıkan, lenf bezlerinin büyümesi ile kendini gösteren bir kanser (lenf kanseri) türü. Hodgkin ve non-hodgkin lenfoma diye ikiye ayrılırlar.
(Grekçe; lymphoma).

Lepra: Cüzam.
(Grekçe, lepra).

Leptosom tip: İnce ve uzun insan tipi.

Letal: Öldürücü veya ölümcül.
(Latince; letalis).

Letal doz: Ölüme neden olabilen ilaç dozu.
(Dosis letalis).

Letarji: Ölüm uyukusu.
(Grekçe; lethargia).

Lezyon: Zedelenme, hasar.
(Latince; laesio, Fransızca; lesion).

Libido: Cinsel ilişki isteği, cinsel arzu veya şehvet.
(Latince; libido).

Lien veya **splen:** Dalak.
(Latince; lien, Grekçe; splen).

Ligament veya **ligaman:** Eklem yapan kemikleri birbirlerine bağlayan bağ veya eklem bağı.
(Fransızca; ligament, Latince; ligamentum).

Ligamentöz: Ligamentsi, bağsı.
(Latince; ligamentosus).

Ligasyon: Bağlama.
(Latince; ligatio).

Limitan: Sınırlayan.
(Latince; limitans).

Linea nigra: Gebelikte göbekten vulvaya uzanan koyu renkteki çizgi.

Lingua veya **glossa:** Dil.
(Latince; lingua, Grekçe; glossa).

Lingual: Dille ilgili.
(Latince; lingualis).

Lipemi: Kandaki yağ oranı veya kan yağlanımı.
(Grekçe; lipaemia).

Lipom: Yağ dokusundan oluşan şişlik veya deri altının içi yağ dolu iyi huylu tümörleri.
(Grekçe; lipoma).

Lipotimi: Göz kararması.
(Fransızca; lipothymie, Grekçe; lipothymia).

Litotomi pozisyonu: Anorektal bölge veya vajinal bölge cerrahi işlemleri veya muayenesi veya doğum için hastanın sırtüstü yatırıldığı, uylukların kalça hizasına kadar büküldüğü ve bacakların dışa doğru hafifçe açıldığı pozisyon. Doğum pozisyonu.

Lizis: Çözülme, erime.
(Grekçe; lysis).

Lobektomi: Bir lobunun operasyonla çıkarılması.

Lobül: Lopçuk.

Lobülasyon: lobülleşme veya lopçuklaşma.

Lobüle: Lopçuklu.

Lokal: Yerel veya bölgesel.

Lokalize: Belirli bir yerde olan ve yayılım göstermeyen.
(Latince; localisatio, Fransızca; localise).

Lomber veya **epidural anestezi:** Omuriliğin uyuşturulması ile yapılan anestezi şekli.
(Grekçe; anaesthesia epiduralis).

Lomber veya **lumbal ponksiyon:** Lumbal vertebralar arasından iğne ile subaraknoid aralığa girilerek beyin omurilik sıvısı (BOS) alınması.

Lomber: Bel.
(Fransızca; lombaire).

Longitudinal veya **sagital:** Önden arkaya dik kesen, uzunlamasına.
(Latince; longitudinalis).

Lordoz: Omurganın geriye doğru eğilmesi veya geriye doğru kamburluk.
(Grekçe; lordosis).

Lökopeni: Lökosit sayısının normalden az olması.
(Grekçe; leucopenia).

Lökore: Sarı ya da beyaz renkli vajinal akıntı.

Lökosit: Akyuvar.
(Grekçe; leucocytus).

Lökositoz: Lökositlerin kanda normalden fazla olması.
(Grekçe; leucocytosis).

Lösemi veya **lökoz:** Kan kanseri.
(Grekçe; leucaemia veya leucosis).

LTH: Laktojenik hormon veya laktotropik hormon veya prolaktin diye bilinen süt salgılanmasını artıran hormon.

Lumbal veya **lomber ponksiyon:** Omurgalar arasından özel bir iğne ile omurilik boşluğuna girilerek beyin omurilik sıvısı (BOS) alınması.

Lumbal vertebra: Bel omuru. Bel omuru 5 tanedir.
(Latince; lumbal vertebra).

Lumbal: Bel.
(Latince; lumbalis).

Lumbalji veya **lumbago:** Bel ağrısı.
(Grekçe ve Latince; lumbalgia).

Lübrikan veya **lubrikan:** Kayganlık sağlayan, kayganlaştırıcı.
(Fransızca; lubricant).

Lüksasyon veya **luksasyon:** Yerinden çıkmış veya çıkık. Eklemde çıkık oluşması.
(Latince; luxatio).

Lümen: Sıklıkla damar veya barsaklardaki iç boşluklar için kullanılan bir terimdir. Örneğin barsak lümeni barsak iç boşluğunu, damar lümeni ise damar iç boşluğunu ifade eder.
(Latince; lumen).

M

Magnum: Büyük.

Major: Daha büyük, temel, önemli.
(Latince; majör).

Makro veya **mega:** Büyük, iri.
(Grekçe; macros veya megas).

Makroglosi: Dilin normalden büyük olması.
(Grekçe; macroglssia).

Makrosefali: Başın normalden büyük olması.

Makroensefali: Beyinin normalden büyük olması. Makroensefali varsa makrosefalide vardır.

Makroskopik: Gözle görülebilen.

Maksilla: Üst çene.
(Latince; maxilla).

Maksimum veya **maksimal doz:** Bir ilacın toksik etki göstermeksizin istenilen etkiyi gösterebileceği en yüksek miktarı.
(Dosis maxima).

Makül: Deride kabarıklık yapmayan genellikle 1cm'den küçük, kırmızımsı renk değişikliği.
(Latince; macula).

Malabsorpsiyon: Emilim bozukluğu veya emilimin kötü olması. Gıdaların barsaklardan yeterli emilememesi.
(Fransızca; malabsorption).

Malarya: Sıtma hastalığı.
(Malaria).

Malasi veya **malazi:** Bir dokunun yumuşaması veya direncini kaybetmesi.

Malformasyon: Embriyolojik gelişme döneminde ortaya çıkan bozuk veya kötü oluşum. Malformasyonlar konjenital yani doğumsal hastalıklara neden olurlar.
(Latince; malformatio).

Malign: Kötü huylu, habis.
(Latince; malignus).

Malleol: Ayak ekleminin her iki tarafındaki kemik çıkıntıları.

Malleus: Çekiç kemiği.
(Latince; malleus).

Malnütrisyon: Vitamin, mineral ve protein gibi alınması gerekli maddelerin yetersiz alınmasından kaynaklanan beslenme bozukluğu veya kötü beslenme.
(Latince; malnutritio, Fransızca; malnutrition).

Malpraksis veya **malpraktis:** Hatalı veya yanlış uygulama.
(Grekçe; malpraxis).

Mamilla: Meme başı.

Mamografi: Memelerin X ışınlarıyla görüntülenmesi. Meme filmi.

Mamoplasti: Meme şekli veya görünümünü yeniden düzenlemek amacıyla yapılan estetik ameliyat.
(Grekçe; mammoplastia).

Mandibula: Alt çene.
(Latince; mandibula).

Mani: Aşırı neşelenme ve enerjide artış gibi depresyon karşıtı duygu bozukluğu.

Manifest: Belirgin, aşikar.
(Latince; manifestus).

Manifest dönem: Hastalık belirtilerinin açıkça ortaya çıktığı veya belirginleştiği hastalık dönemi.

Manus: El.
(Latince; manus).

Marasmus: Aşırı zayıflık, sıskalık.
(Grekçe; marasmos, İngilizce; marasmus).

Marasmus senilis: Yaşlılığa bağlı gelişen ileri derecedeki zayıflık.

Margo: Kenar.

Mas: Kütle.

Maskülen veya **viril**: Er kişi.
(Latince; masculinus).

Maskülinizasyon veya **virilizasyon:** Erkekleşme.
(Latince; masculinisatio).

Masseter: Çiğnetici.
(Latince; masseter).

Mastalji: Meme ağrısı.
(Latince; mastalgia)

Mastektomi: Memenin operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; mastectomia).

Mastikasyon: Çiğneme.
(Latince; masticatio).

Mastit: Meme dokusundaki iltihaplanma. Meme iltihaplanması.

Mastodini veya **mastodynia:** Ağrılı meme veya meme ağrısı.

Maternal: Anneyle ilgili veya anaya ait.

Matür: Olgun.

Matürasyon: Olgunlaşma.

Mediasten veya **mediyasten:** Önde göğüs kemiği, arkada omurga ve yanlarda akciğerlerin oluşturduğu boşluk. Kalbin de içerisinde yer aldığı iki akciğer arasındaki boşluk.
(Latince; mediastinum).

Medius veya **medyus:** Orta.
(Latince; medius).

Mediyastinal: Mediyastenle ilgili.
(Latince; mediastinalis).

Medulla oblangata veya **bulbus:** Beyinin omurilikten önceki soğan şeklindeki kısmı. Omurilik soğanı.

Medulla renalis: Böbreğin iç katmanı.
(Latince; medulla renalis).

Medulla spinalis veya **miyelon:** Omurilik.
(Latince; medulla spinalis, Grekçe; myelon).

Medyal veya **mediyal**: İç yan.
(Latince; medialis).

Mega: Büyük.
(Grekçe; megas).

Megakaryosit: Kemik iliğinde trombositleri oluşturan dev hücreler.
(Grekçe; megakaryocytus).

Megakolon: Normalden daha büyük olan kalın bağırsak.

Mekonyum: Yeni doğanda ilk dışkı.

Melanosit: Melanin pigmenti içeren ve deriye rengini veren hücreler.
(Grekçe; melanocytus).

Melena: Sindirim sistemi kanamalarında görülen çok pis kokulu, siyah renkte dışkı.
(Grekçe; melaena).

Membran: Zar.
(Latince; membrana).

Membrana timpanika veya **miringa:** Kulak zarı.
(Latince; membrana tympanica, Grekçe; myringa).

Membranöz: Zarsı.
(Latince; membranosus).

Menarş: İlk aybaşı, ilk kez adet görme.
(Grekçe; menarche).

Menenjit: Beyin ve omurilik zarının (meninks) iltihaplanması.
(Grekçe; meningitis).

Meninks: Beyin, beyincik ve omuriliğin çevresini saran zar. 3 zardan oluşur. En dışta olup kafatasına yapışık olana dura mater, ortadaki zara araknoid ve içtekine de piyamater denir.
(Grekçe; meninx, Latince; mater).

Menopoz: Adet görme veya regl olma fonksiyonunun durması.
(Grekçe; menopausa).

Menoraji: Aybaşı kanaması veya adet kanaması.
(Grekçe; menorragia).

Menore veya **menstruasyon** veya **regl:** Adet görme, aybaşı görme, regl olma.
(Grekçe; menorrhoea, Latince; menstruatio, Fransızca; regles).

Menstrual siklus: Aybaşı veya adet görme siklusu. 4 dönemi olan siklus genellikle 28 günde bir tamamlanır. Siklusun 1. dönemi genellikle 5 gün süren kanamalı dönemidir.

Menstrual: Adet görme ile ilgili, aybaşı görme ile ilgili.

Mental retardasyon: Zeka gelişiminde gerilik.

Metabolizma: Organizmadaki yapım ve yıkım tepkimelerinin tümüne metabolizma denir. Basit moleküllerden karmaşık moleküller sentezlenmesine yani yapım tepkimelerine anabolizma, kompleks moleküllerin basit moleküllere parçalanmasına yani yıkım tepkimelerine de katabolizma denir.
(Grekçe; metabolismus).

Metakarpus: El tarağı.
(Grekçe; metacarpos).

Metaplazi: Bir hücre tipinin yerini, başka bir hücre tipinin almasıdır. Ancak bu değişim geri dönüşü mümkün bir değişimdir.
(Grekçe; metaplasia).

Metastatik: Metastaz yapmış lezyon.

Metastaz: Kanserin aralarında devamlılık veya komşuluk olmayan vücudun başka bölümlerine yayılması.
(Grekçe; metastasis).

Metatarsalji: Ayak tarağında duyulan ağrı.
(Grekçe; meta, Latince; tarsus, Grekçe; algia).

Metatarsus: Ayak tarağı.
(Grekçe; meta, Latince; tarsus).

Meteorizim: Bağırsaklarda gaz birikimi veya gazlılık. Bağırsaklarda gaz birikimine bağlı karında şişkinlik.
(Grekçe; meteorismus).

Metroraji: Adet kanaması dışında başka bir nedenle uterusta (rahim) kanama olması.
(Grekçe; metrorrhagia).

Mezenter: Barsakları karın duvarına bağlayan askı bağı.
(Latince; mesenterium).

Mezür: Ölçülü kap.
(Fransızca; mesure).

Midriyatik: Gözbebeği (pupil) genişleten.
(Grekçe; mydriatica).

Midriyazis: Pupillerin (gözbebekleri) veya pupilin büyümesi, genişlemesi.
(Grekçe; mydriasis).

Mikoloji: Mantarları inceleyen bilim dalı.
(Grekçe; mycologia).

Mikro: Küçük.
(Grekçe; micros).

Mikrosefali: Kafanın normalden küçük olması.
(Grekçe; microcephalus).

Mikroensefali: Beyinin normalden küçük olması.

Mikroskopik: Gözle görülemeyen, mikroskopla görülebilen.

Mikrovasküler: Küçük damarsal veya küçük damarlara ait.

Mikser: Karıştırıcı.
(İngilizce; mixer).

Miksiyon veya ürezi: İşeme veya idrar yapma.
(Latince; mictio, Grekçe; uresis).

Mine: Diş yüzeyini kaplayan sert tabaka.

Minimum: En düşük, en küçük.

Minimal veya **minimum doz:** Etkili olabilecek en düşük ilaç miktarı. Bir ilacın tedavi edici etki gösterebilen en düşük miktarı veya dozu.

Minör: Daha küçük.
(Latince; minus).

Miringotomi: Cerrahi işlemle kulak zarını delmek.
(Latince; myringa, Grekçe; tome).

Mitral kapak: Sol atriyumla (kulakçık) sol ventrikül (karıncık) arasındaki kalp kapağı.

Mitral regurjitasyon veya **mitral yetmezlik:** Mitral kapağın tam olarak kapanamaması sonucu kalbin kasılması sırasında bir miktar kanın sol atriyuma (kulakçık) kaçması.
(Latince; mitral regurgitation).

Mitral stenoz veya **mitral darlığı:** Kalpte sol atriyumla (kulakçık) sol ventrikül (karıncık) arasında yer alan mitral kapağın daralması.
(Latince; mitral, Grekçe; stenosis).

Miyalji: Kas veya adale ağrısı.
(Grekçe; myalgia).

Miyasteni: Kas yorgunluğu.
(Grekçe; myasthenia).

Miyatoni: Kas gergisinin veya tonusunun olmaması.
(Grekçe; myasthenia).

Miyatrofi: Kas erimesi.
(Grekçe; myatrophia).

Miyelografi: Subaraknoid aralığa opak madde verilerek omurilik filmi çekilmesi.

Miyeloid: İliksi.
(Grekçe; myeloides).

Miyelon veya **medulla spinalis:** Omurilik.
(Grekçe; myelon, Latince; medulla spinalis).

Miyodistrofi: Kaslarda ilerleyici atrofi ve güçsüzlük.
(Grekçe; myodystrophia).

Miyokard enfarktüsü: Kalp damarlarının pıhtı (trombus) veya başka yerden kopup gelen pıhtı parçası (emboli) ile tıkanması sonucu tıkanan damarın beslediği kalp kasında nekroz gelişmesi. Kalp krizi.
(İngilizce; myocardial infarction, Latince; infarctus miyocardii).

Miyokard perfüzyon sintigrafisi: Koroner arter hastalığı tanısında kullanılan bir görüntüleme yöntemi. Kalp kasına (miyokard) gelen kan miktarı değerlendirilerek kalbin yeterli kanlanıp kanlanmadığı tespit edilir. Kalbi kanlandıran arterlerden birinde (koroner arter) tıkanıklık varsa, o damarın beslediği alanda yeterli kanlanma görülmez.

Miyokard veya **miyokardiyum:** Kalbin kas tabakası.
(Grekçe; myocardium).

Miyokardit: Kalp kası (miyokard) iltihaplanması.

Miyom uteri: Uterus (rahim) kasında gelişen iyi huylu tümör.
(Grekçe; myoma, Latince; uteri).

Miyom: Kas uru.
(Grekçe; myoma).

Miyomektomi: Operasyonla uterustaki (rahim) miyomun çıkarılması.
(Grekçe; myomectomia).

Miyometriyum: Uterusun (rahim) kas tabakası.
(Grekçe; myometrium).

Miyopi: Uzağı net görememe.
(Grekçe; myopia).

Miyorafi: Adale veya kastaki yırtığın sütüre edilmesi yani dikilmesi.
(Grekçe; myorrhaphy).

Miyoreksis: Kas yırtılması.
(Grekçe; myorrhexis).

Miyorolaksan: Kas gevşetici.
(Grekçe ve Latince; myorelaxantia).

Miyorolaksasyon: Kas gevşemesi.
(Grekçe ve Latince; myorelaxatio).

Miyos veya **muskulus:** Kas veya adale.
(Grekçe; myos, Latince; musculus).

Miyotik: Pupil (gözbebeği) daraltan veya pupil daraltıcı.
(Grekçe; miotica).

Miyotonus: Kas gergisi.

Miyozis: Gözbebeğinin daralması veya küçülmesi.
(Grekçe; miosis).

Mobil veya **kinetik:** Hareketli.
(Latince; mobilis).

Mobilizasyon: Hareketlendirme veya hareketlenme.
(Latince; mobilisatio).

Molar: Azı dişi.
(Latince; molaris).

Monogami: Tek eşlilik.
(Grekçe; monogamia).

Monoküler: Tek gözlü.
(Latince; monocularis).

Monopleji: Tek bir ekstremitede inme veya felç olması.
(Grekçe; monoplegia).

Morbidite: Hastalanma oranı.
(Latince; morbiditas).

Morbus: Hastalık.
(Latince; morbus).

Mortal veya **letal:** Öldürücü.
(Latince; mortalis veya letalis).

Mortalite: Ölüm oranı veya sıklığı.
(Latince; mortalitas).

Motilite: Bağırsak hareketliliği.
(Latince; motilitas).

Mukoid balgam: Şeffaf, beyaz veya gri renkte yapışkan, güçlükle çıkartılabilen az miktardaki balgam.

Mukolitik: Mukusu eriten, parçalayan veya yapışkanlığını azaltan.

Mukopürülan balgam: Sarı-yeşil renkli, yapışkan, mukusla cerahatın birarada olduğu balgamdır.

Mukus: Sümük, salya.
(Latince; mucus).

Multi veya **poli:** Çok.
(Latince; multi, Grekçe; poly).

Multifokal: Çok odaklı.

Multipar: Önceden doğum yapmış.
(Latince; multipara).

Murmur veya **sufl:** Üfürüm.
(Latince; murmur, Fransızca; souffle).

Muskulus veya **miyos:** Kas, adale.
(Latince; musculus, Grekçe; myos).

Mutasyon: Genetik yapının (genom) nükleotid diziliminde meydana gelen kalıcı değişiklik.

Mutant: Mutasyona uğrayan yani DNA diziliminde kalıcı değişiklik meydana gelen.

Mutajenik etki: Hücre DNA'sında kalıcı değişikliklere yani mutasyona neden olan.

Myos veya **muskulus:** Kas veya adale.
(Grekçe; myos, Latince; musculus).

N

Nanizm: Cücelik.
(Grekçe; nanismus).

Naris: Burun deliği.
(Latince; naris).

Narkolepsi: Önüne geçilemeyecek derecede uyuma eğilimi veya uyku hastalığı.
(Grekçe; narcolepsia).

Narkomani: Uyuşturucu bağımlılığı.
(Grekçe; narcomania).

Narkotik: Uyuşturucu.
(Grekçe; narcotica).

Narkoz: Derin uyku ile birlikte duyusuzlaştırma veya genel anestezi.
(Grekçe; narcosis).

Nasus veya **rin:** Burun.
(Latince; nasus, Grekçe; rhinos).

Natal: Dünyaya gelme, doğma.
(Latince; natus).

Natalite: Doğum oranı.
(Latince; natalitus).

Natürel: Doğal.
(Latince; naturalis).

Nazal: Burunla ilgili.

Nazofobi: Hasta olma korkusu.
(Grekçe; nasophobia).

Nebül: Buhar ilaç.

Nebülizasyon: Sis veya buhar püskürtme.

Nebülizatör: Sis veya buhar püskürtücü.

Nedbe: Yara izi. Yaranın iyileştikten sonra bıraktığı iz.

Nefrektomi: Böbreğin operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; nephrectomy).

Nefrit: Böbrek iltihabı.
(Grekçe; nephritis).

Nefrolitotomi: Böbrek taşlarının ameliyatla çıkarılması.
(Nephrolithotomy).

Nefrolityazis: Böbrekte taş gelişmesi veya böbrek taşı hastalığı.
(Grekçe; nephrolithiasis).

Nefron: Böbreğin en küçük fonksiyonel ünitesi. Her bir böbrekte yaklaşık bir milyon nefron bulunmaktadır.
(Grekçe; nephron).

Nefropati: Böbrek hastalığı.
(Grekçe; nephropathia).

Nefros veya **ren:** Böbrek.
(Grekçe; nephros, Latince; ren).

Nefrostomi: Tüp takılarak böbreğin deriyle ağızlaştırılması.
(Grekçe; nephrostomy).

Nefrolitotripsi: Böbrek taşlarının kırılarak idrarla atılmalarının sağlanması.
(Nephrolithotripsy)

Nefroureterektomi: Böbrek ve üreterin ameliyatla alınması.

Nefrotoksik: Böbreğe toksik veya zararlı etkili.

Nefrotomi: Böbreğin açılarak ameliyat edilmesi.
(Grekçe; nephrotomy).

Negatif inotrop etki: Kalp kasılma gücünü azaltan.

Negatif kronotrop etki: Kalp uyarımını veya hızını azaltan.

Nekrospermi: Sperma veya menideki sperimlerin ölü olması.
(Grekçe; necrospermia).

Nekroz: Doku ölümü.
(Grekçe; necrosis).

Nemfomani: Kadınlarda cinsel azgınlık.
(Grekçe; nymphomania).

Neonatal: Yenidoğan veya doğum sonrası ilk 1 aylık süre.
(Latince ve Grekçe; neonatus).

Neoplazi: Patolojik anlamda yeni doku oluşması. Oluşan kitleye ise neoplazma denir.
(Grekçe; neoplasia).

Neovaskülarizasyon: Yeni damar oluşumu, yeni damarlanma.

Nervus olfaktoryus: Koku siniri.
(Latince nervus olfactorius).

Nervus optikus: Optik sinir veya görme siniri.
(Latince; nervus opticus).

Nervus vagus: Onuncu kafa siniri.

Nervus: Sinir.
(Latince; nervus).

Nevralji veya **nöralji:** Sinir trajesi boyunca duyulan ağrı.
(Grekçe; neuralgia).

Nevrit veya **nörit:** Sinir iltihaplanması.

Nevüs: Ben.
(Latince; naevus).

Niktofobi: Karanlıktan korkma veya gece korkusu.
(Grekçe; nyctophobia).

Niktüri veya **noktüri:** Geceleri birden fazla sayıda idrara çıkma veya geceleri sık idrara çıkma.
(Nocturia).

Nistagmus: Gözlerin ritmik olarak istemsiz titreşmesi.
(Grekçe; nystagmus).

Nodül: Düğüm.
(Latince; nodulus).

Nodüler: Düğümle ilgili.

Noktürnal enürezi: Gece uykuda idrar kaçırma, altını ıslatma veya uykuda idrar tutamama.
(Grekçe; enuresis nocturia).

Noktüri veya **niktüri:** Geceleri birden fazla sayıda idrara çıkarma.
(Nocturia).

Noninvazif: Girişimsel olmayan veya yayılım göstermeyen, yayılmayan.

Nonpalpabl: Palpe edilemeyen veya ele gelmeyen.

Nonpatojen: Hastalık yapmayan veya hastalığa yol açmayan.

Nonspesifik: spesifik olmayan yani özgül olmayan.

Noze: Bulantı.
(Grekçe; neusea, Fransızca; noze).

Nöralji veya **nevralji:** Sinir trajesi boyunca ağrı hissedilmesi.
(Grekçe; neuralgia).

Nörinom: Sinir uru.
(Grekçe; neurinoma).

Nörit veya **nevrit:** Sinir iltihabı.
(Grekçe; neuritis).

Nöroanastomoz: Operasyonla sinir liflerini birleştirme (anastomoz).
(Grekçe; neuroanastomosis).

Nörojenik: Sinir kaynaklı.
(İngilizce; neurogenic).

Nöron: Sinir hücresi.
(Grekçe; neuron).

Nöronal: Sinirsel.
(Grekçe; neuronalis).

Nörorafi: Kesik sinirin dikilmesi.
(Grekçe; neurorrhaphy).

Nöropati: Sinir hastalığı.
(Grekçe; neuropathia).

Nörotomi: Operasyonla sinirin kesilmesi.
(Grekçe; neurotomy).

Nütrisyon: Besleme.
(Latince; nutritio, Fransızca; nutrition).

O, Ö

Obez: Şişman.
(Latince; obesus).

Obezite: Şişmanlık.
(Fransızca; obesite, Latince; obesitas).

Oblik: Eğik.
(İngilizce; obluqe).

Oblitere: Tıkanmış

Observasyon: Gözlem, müşahade.

Obsesyon: Saplantı.
(Latince; obsessio).

Obstetrik: Doğumla ilgili.

Obstrüksiyon: Barsak gibi içi boş bir organ lümeninin herhangi bir nedenle tıkanması.
(Latince; obstruction).

Obstrüktif: Tıkayıcı.

Odini: Sızı.
(Fransızca; odynie).

Odinofaji: Ağrılı yutma.
(Grekçe; odynophagia).

Odinofobi veya **algofobi:** Ağrı korkusu.
(Grekçe; odynophobia veya algophobia).

Odontodini: Diş ağrısı.
(Grekçe; odontodynia).

Odyometri: İşitme testi veya işitme ölçümü.
(Latince; audiometria).

Oforon veya **over** veya **ovarium:** Yumurtalık veya kadın döl hücrelerinin (yumurta) üretildiği organ.
(Fransızca; ovaire, Latince; ovarium, Grekçe; oophoron).

Oftalmik: Göz ile ilgili.

Oftalmit: Göz iltihabı.
(Grekçe; ophthalmitis).

Oftalmodini: Göz ağrısı.
(Grekçe; ophtalmodynia).

Oftalmoskop: Göz dibi muayenesinde kullanılan alet.
(Grekçe; ophthalmoscopium).

Oftalmoskopi: Oftalmoskopla gözdibi muayenesi yapılması.
(Grekçe; ophthalmoscopia).

Oftalmus veya **okulus:** Göz.
(Grekçe; ophthalmus, Latince; oculus).

Ointment: Merhem

Oklüzif: Tıkayıcı.

Oklüzyon: Tıkanma.

Oksitosi: Hızlı doğum.
(Grekçe; oxytocia).

Oksitosik: Doğum hızlandırıcı ilaç.
(Grekçe; oxytocica).

Oksitosin: Hipofiz bezi arka lobundan salgılanır. Uterusun (rahim) kasılmasını sağlayan bir hormondur.

Oksiur veya **oksiyür** veya **enterobius:** Kıl kurdu.
(Grekçe; oxyuris veya enterobius).

Okulus veya **oftalmus:** Göz.
(Latince; oculus, Grekçe; ophthalmus).

Oküler: Gözle ilgili.

Olfaksiyon: Koku alma.
(Latince; olfactio).

Oligomenore: Seyrek adet görme veya normalden daha uzun sürede adet görme veya 35 günden daha uzun aralıklarla adet görme.
(Grekçe; oligomenorrhoea).

Oligospermi: Menideki sperm sayısının normalden az olması.
(Grekçe; oligospermia).

Oligüri: Günlük idrar miktarının 400 mililitreden az olması.
(Grekçe; oliguria).

Ondülan ateş: Ateşin yavaş yavaş yükseldiği, birkaç gün yüksek kaldıktan sonra yavaş yavaş düştüğü ve birkaç gün sonra tekrar yavaş yavaş yükselmeye başladığı dalgalı ateş tipi.
(Latince; febris undulans).

Ondülan: Dalgalı.
(Fransızca; ondulant).

Onikofaji: Tırnak yeme.
(Grekçe; onychophagia).

Onikomikoz: Tırnak mantarı.
(Grekçe; onychomycosis).

Onişit: Tırnak iltihabı.
(Grekçe; onychitis).

Oogenez: Yumurta oluşması veya yumurta oluşumu.
(Grekçe; oogenesis).

Opak: Bulanık veya saydam olmayan.
(Fransızca; opaque).

Opasite: Işık geçirmez alan.

Operabl: Ameliyat edilebilecek durumda olan.
(Latince; operabilis).

Operasyon: Ameliyat veya cerrahi işlem.
(Latince; operatio).

Oportünist: Fırsatçı.

Optik sinir: Görme siniri.
(Latince; nervus opticus).

Optimal: En iyi veya ideal.
(Latince; optimus).

Oral: Ağızla ilgili, ağızsal.
(Latince; oralis).

Orbita: Gözlerin içerisinde bulunduğu çukur veya göz çukuru.
(Latince; orbita).

Organa urinerya: Üriner organlar.
(Latince; organa urinaria).

Organomegali: Organ büyümesi.

Orgazm: Cinsel doyum veya cinsel tatmin.
(Grekçe; orgasmus).

Origo: Kasların kemiklere yapıştıkları başlangıç noktası.

Orifis: Küçük ağız.
(Latince; orificium).

Oris: Ağız.
(Latince; oris).

Orşit: Testis iltihabı.
(Grekçe; orchitis).

Orşiektomi veya **orşidektomi:** Testislerin operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; orchidectomia).

Ortopne: Yatmakla ortaya çıkan nefes darlığı. Hasta sırt üstü yatamaz, kalkıp oturma ihtiyacı duyar ve otururken nefes almaya çalışır.
(Grekçe; orthopnea).

Ortostatik hipotansiyon: Ani olarak ayağa kalkmakla ilk dakika içerisinde kan basıncının düşmesi. Hastalarda genellikle baş dönmesi, göz kararması veya baygınlık hissi gibi şikayetlerin görüldüğü, sistolik tansiyonun (büyük tansiyon) 20 mmHg veya üzerinde diyastolik tansiyonun (küçük tansiyon) ise en az 10 mmHg düşmesi.

Oryantasyon: Zaman, mekan ve çevrenin farkında olma.
(Fransızca; orientation).

Oryante: Değerlendirilen kişinin bulunduğu mekanı, çevresini ve zamanı bilmesi.
(Fransızca; oriente).

Os breve: Kısa kemik.
(Latince; os breve).

Os frontal veya **frontal kemik:** Alın kemiği.
(Latince; os frontale).

Os koksiks: Kuyruk sokumu.
(Latince; os, Grekçe; coccyx).

Os longum: Femur (uyluk kemiği) veya humerus (kol kemiği) gibi uzun kemik.
(Latince; os longum).

Os maksilla: Üst çene kemiği.
(Latince; os maxilla).

Os mandibula: Alt çene kemiği.
(Latince; os mandibula).

Os nazal: Burun kemiği.
(Latince; os nasale).

Os oksipital: Birinci vertebra (omur) ile eklem yapan kafatasının arka kısmında en alttaki kemik.
(Latince; os occipitale).

Os palatinum: Damak kemiği.
(Latince; os palatinum).

Os paryetal: Yan kafa kemiği.
(Latince; os parietale).

Os planum: Yassı kemik.
(Latince; os planum).

Os sakrum: Sağrı omuru.
(Latince; os sacrum).

Os temporal: Şakak kemiği.
(Latince; os temporale).

Os zigomatikum: Elmacık kemiği.
(Latince; os, Grekçe; zygomaticum).

Os veya **osteon:** Kemik.
(Latince; os, ossis, Grekçe; osteon).

Osifikasyon veya **ossifikasyon:** Kemikleşme.
(Latince; ossificatio).

Oskültasyon: Steteskop (kulaklık) ile yapılan muayene.
(Latince; auscultatio).

Ossa dijitorum manus: El parmak kemikleri.
(Latince; ossa digitorum manus).

Ossa karpi: El bileği kemikleri.
(Latince; ossa, Grekçe; carpi).

Ossa metakarpi: El tarağı kemikleri.
(Latince; ossa, Grekçe; metacarpi).

Ossa metatarsi: Ayak tarak kemikleri.
(Latince, ossa, Grekçe; meta, Latince; tarsi).

Ossa tarsi: Ayak bileği kemikleri.
(Latince; ossa tarsi).

Osseöz: Kemiksi.
(Latince; osseus).

Osteit: Kemik iltihabı.
(Grekçe; osteitis).

Osteoartrit: Eklem yüzeylerindeki kıkırdakta yıpranma, kireçlenme.
(Grekçe; osteoarthritis).

Osteoblast: Kemik yapım hücreleri veya kemik yapan hücreler.
(Grekçe; osteoblastocytus).

Osteofit: Kemik çıkıntı.

Osteogenezis: Kemik oluşumu.

Osteoklast: Kemik yıkım hücresi.
(Grekçe; osteoclastocytus).

Osteolizis: Kemik yıkımı.

Osteoma: Kemik tümörü.
(Grekçe; osteoma).

Osteomalazi: Kemik yumuşaması ile karakterize bir hastalık.

Osteomiyelit: Kemik iliği iltihabı.
(Gekçe; osteomyelitis).

Osteomiyelon: Kemik iliği.
(Grekçe; osteomyelon).

Osteon veya **os** veya **ossi:** Kemik.
(Grekçe; osteon, Latince; os veya ossi).

Osteoporoz: Kemik erimesi veya kemiğin kırılabilirlik riskinin artması.
(Osteoporosis).

Osteosit: Kemik hücresi.
(Grekçe; osteocyte).

Osteotomi: Kemiğin cerrahi olarak kesilmesi.
(Grekçe; osteotomia).

Ostit veya **ostitis:** Kemik iltihabı.
(Grekçe; osteitis).

Ostium: Ağız veya açıklık.

Otalji: Kulak ağrısı.
(Grekçe; otalgia).

Otit: Kulak iltihabı.
(Grekçe; otitis).

Otitis eksterna: Dış kulak iltihabı.
(Otitis externa. Grekçe; otitis, Latince; externa).

Otitis media: Orta kulak iltihabı.
(Otitis media. Grekçe; otitis, Latince; media).

Otoimmün hastalık: Vücudun kendi hücrelerini yabancı addederek onlara karşı bağışıklık yanıtı oluşturmasıdır. Normalde bağışıklık sistemi dışarıdan giren mikroorganizmalara karşı vücudu korur. Bağışıklık sisteminin yabancı hücrelerle vücut hücrelerini ayırt edememesi, tanıyamaması veya vücut hücrelerini yabancı hücre addetmesi durumunda bağışıklık sistemi vücut hücrelerine karşı antikor oluşturarak onlara zarar verir. Birçok otoimmün hastalık vardır. Tip 1 diyabet, hashimato tiroiditi, graves hastalığı ve vaskülitler otoimmün hastalıklara örnektir.

Otoliz: Hücrenin kendi kendini eritmesi veya yok etmesi.
(Grekçe; autolysis).

Otoraji: Kulaktan kan gelmesi veya kulak kanaması.
(Grekçe; otorrhagia).

Otore: Kulak akıntısı.
(Grekçe; otorrhea).

Otos veya **avris:** Kulak.
(Grekçe; otos, Latince; auris).

Otoskleroz: Kulak sertliği.
(Grekçe; otosclerosis).

Otoskop: Kulak muayenesinde kullanılan alet.

Otoskopi: Otoskopla kulak muayenesi yapılması.
(Grekçe; otoscopia).

Ovaryektomi veya **ovariektomi:** Ameliyatla yumurtalığın çıkarılması.
(Grekçe ve Latince; ovariectomia).

Over veya **ovaryum** veya **oforon:** Yumurtalık yani kadın döl hücrelerinin (yumurta) üretildiği organ.
(Fransızca; ovaire, Latince; ovarium, Grekçe; oophoron).

Ovosit veya **oosit** veya **ovum:** Kadın döl hücresi veya yumurta.
(Grekçe; ovocyte, oocyte, Latince; ovum).

Ovul veya **ovül:** Vajen yoluyla kullanılan ilaç formu.
(Fransızca; ovule).

Ovulasyon veya **ovülasyon:** Yumurtlama.
(Latince; ovulatio).

Ödem: Hücreler arası (intersitisyel) alanda sıvı hacminin artması veya bir başka tarifle hücre dışında sıvı birikmesi. Ödem göz kapaklarında olursa bufisür, ayak ön yüzlerinde olursa malleolar, bacak ön yüzünde olursa pretibiyal ve sakrum bölgesinde olursa sakral ödem adını alır. Ödem ayaklar, bacaklar, sakral bölge, testisler ve pubik bölgede yani yaygın bir şekilde olursa anazarka ödem ismini alır.
(Grekçe; oedema).

Öfori: Neşelilik veya aşırı mutluluk.
(Grekçe; euphoria).

Öforik: Aşırı mutlu veya neşeli.

Öpne: Solunum.
(Grekçe; eupnea).

Öriopi: Gözler arasındaki aralığın geniş olması.
(Grekçe; euryopia).

Özofagografi veya **özofagus grafisi**: Hastaya kontrast madde içirilerek özofagusun (yemek borusu) X ışınlarıyla görüntülenmesi.

Özofagoskopi: Yemek borusunun Özofagoskopla incelenmesi.
(Grekçe; oesophagoscopia).

Özofagus: Yemek borusu.
(Grekçe; oesophagus).

Özofajit: Yemek borusu iltihabı.
(Grekçe; oesophagitis).

P

Pakionişi: Kalın tırnak.
(Grekçe; pachyonychia).

Palatum: Damak.
(Latince; palatum).

Palatum durum: Sert damak.

Palatum molle: Yumuşak damak.

Palma manus: Avuç içi.
(Latince; palma manus).

Palma: Avuç.
(Latince; palma).

Palmar: Avuçla ilgili.
(Latince; palmaris).

Palmar fleksiyon: Elin, elbileğinden avuç içine doğru bükülmesi veya hareketi.

Palpabl: Ele gelen.

Palpasyon: Elleme veya elle muayene etme.
(Latince; palpatio).

Palpebra veya **blefaron:** Göz kapağı.
(Latince; palpebra, Grekçe; blefaron).

Palpebra inferyor: Alt göz kapağı.
(Latince; palpebra inferior).

Palpebra superyor: Üst göz kapağı.
(Latince; palpebra sperior).

Palpitasyon: Kalp çarpıntısı. Kalp vuruşlarının hastayı rahatsız edecek şekilde hissedilmesi.
(Latince; palpitatio).

Palyatif tedavi veya **semptomatik tedavi:** Hastayı rahatlatıcı, oluşan şikayetleri azaltıcı veya yok edici tedavi. Bir başka tarifle hastalık nedenini ortadan kaldırmadan hastanın şikayetlerini geçirmeye onu rahatlatmaya yönelik tedavi şekli. Örneğin bademcik iltihabı olan hastaya antibiyotik yerine ateşin düşürülmesi veya boğaz ağrısının geçmesi için ateş düşürücü ve ağrı kesici ilaç vermek.

Palyatif: Rahatlatıcı, şikayet giderici.
(Latince; palliativus).

Pan: Tüm, tümü veya tamamı.
(Grekçe; pan).

Pandemi: Tek bir ülkede kalmayıp birkaç ülkeyi veya dünyayı etkisi altına alan salgın.
(Grekçe; pandemia).

Pankreas: Uykuluk.
(Grekçe; pancreas).

Pankreatit: Pankreas iltihabı.
(Grekçe; pancreatitis).

Pansitopeni: Kandaki eritrosit, lökosit ve trombositlerin tümünün normalden az olması.

Pansuman: Yara temizliği, yara bakımı.
(Fransızca; pansement).

Papül: Deriden kabarık genellikle 1cm'den küçük yuvarlak, kırmızımsı lezyon veya kabartı.
(Latince; papula).

Paradoks: Çelişki.

Paradoksal: Çelişkili.

Parakardiyak: Kalbe komşu.

Paralitik: Felçli.
(Grekçe; paralyticus).

Paralitik ileus: Barsak kaslarındaki felç nedeniyle barsak hareketlerinin durarak barsak içeriğinin ileriye gidememesi ve barsakta tıkanma oluşması.

Paralizi: Felç.
(Grekçe; paralysis).

Paramnezi: Yanlış hatırlama.
(Grekçe; paramnesia).

Parankim: Salgı bezlerinde, salgı hücrelerin oluşturduğu kısım yani salgı bezlerinin fonksiyonel kısmı.
(Grekçe; parenchyma).

Paranoya: Kuruntu.
(Grekçe; paranoia).

Parapleji: Her iki bacağın felç olması veya belden aşağı felç olma.
(Grekçe; paraplegia).

Parasentez: Karın içerisinde biriken sıvıdan bir iğne ile sıvı alınması. İşlem hastayı rahatlatmak için boşaltıcı veya teşhis amaçlı numune almak için yapılabilir.

Paratiroidektomi: Paratiroid bezinin ameliyatla çıkarılması.
(Parathyroidectomia).

Paravertebral: Omurga yanları veya komuşuluğunda yer alan.

Parazit: Asalak.
(Grekçe ve Latince; parasitus).

Parenteral besleme: Damar yolu ile veya sindirim sistemi dışında başka yolla besleme.

Parenteral tedavi: İlacın iğne yolu ile verilmesi. İlaç ven içerisine verilirse intra venöz (İV), arter içerisine verilirse intra arteriyel (İA), adale içerisine verilirse intra muskuler (İM), kalp içerisine verilirse intra kardiyak, karın boşluğuna verilirse intra abdominal, akciğer zarları arasına verilirse intra plevral, eklem aralığına verilirse intra artiküler, deri altına verilirse subkutan (SC), deri içerisine verilirse intradermal ve göz içine verilirse intraoküler olarak isimlendirilir.

Parenteral: Barsak harici, barsak dışı veya sindirim sistemi dışı veya ağız yolu ile olmayan. Genellikle beslenme ve ilaç uygulamalarında kullanılır. Örneğin paranteral beslenme denilince ağızdan beslemenin olmadığı, ilaç parenteral uygulanılır denilince de ilacın ağız yolu ile verilmediği anlaşılır. (Grekçe ve Latince; parenteralis).

Parestezi: Karıncalanma.
(Grekçe; paraesthesia).

Parezi: Kas güçsüzlüğü, kuvvetsizliği veya kısmi felç.
(Grekçe; paresis).

Paroksismal nokturnal dispne: Geceleri nöbetler halinde gelen nefes darlığı atakları.
(Paroxysmal nocturnal dyspnea).

Paroksismal: Ara ara gelen. Ani ataklar halinde gelen veya nöbetler halinde gelen.

Paronişi: Tırnak iltihabı.
(Grekçe; paronychia).

Parotis bezi: Kulak altı tükrük bezi.
(Grekçe; parotis).

Parotit: Kabakulak.
(Grekçe; parotitis epidemica).

Parsiyel: Kısmi.
(Latince; partialis).

Partikül: Parçacık veya zerre.

Paryetal plevra: Göğüs kafesinin iç yüzünü, diafragma üzerini ve mediasten organlarını örten plevra yaprağı.

Pastil: Ağız içinde eriyen, genellikle ağız içi ve boğaz hastalıkları tedavisinde kullanılan ilaç şekli.

Patella: Dizkapağı kemiği.
(Latince; patella).

Patern: Model, kalıp.
(İngilizce; pattern).

Patogenez: Hastalığın oluşumu.
(Grekçe; pathogenesis).

Patognomonik veya **diyagnostik:** Tek bir hastalığa özgü olup tanı koydurucu özellikte olan belirti veya bulgu.
(Grekçe; pathognomonicus).

Patojen: Hastalık yapabilen veya hastalık yapma kabiliyetine sahip mikroorganizma.
(Fransızca; pathogene).

Pedigri: Soy ağacı.

Pedodonti: Çocuk diş hekimliği.

Pektus ekskavatum: Kunduracı göğsü olarak da bilinir. Göğüs kemiği (sternum) alt kısmının içe doğru çökük olması.

Pektus karinatus: Kuş göğsü olarak da bilinir. Göğüs kemiğinin (sternum) dışa doğru kabarık olması.

Pelvis renalis: Üreter üst ucunun, böbrek içerisinde genişlemiş anatomik kısmı veya böbrek havuzu.
(Latince; pelvis renalis).

Pelvis: Kalça kemikleriyle sakrum kemiğinin oluşturduğu boşluk. Karın boşluğunun devamı.
(Latince; pelvis).

Penetrasyon: İçi boş bir organın delinerek başka bir organa yapışması.
(Latince; penetratio).

Penil ereksiyon: Penisin dikleşmesi veya sertleşmesi.

Penis: Kamış veya erkek çiftleşme organı.
(Latince; penis).

Penset: Doku ve zarları ayırmada ayrıca dikiş atmada yardımcı olan alet.
(Fransızca; pincette).

Perforan: Delici.

Perforasyon: Mide veya barsak gibi içi boş bir organın delinmesi.
(Latince; perforatio).

Peri: Çevresinde.

Perianal: Anüs çevresinde.

Perifer: Çevre.

Periferal veya **periferik:** Çevresel.
(Grekçe; peripheralis veya periphericus).

Perikard veya **perikardiyum:** Kalbi çevreleyen veya saran zar.
(Grekçe; pericardium).

Perikardiektomi: Kalp zarının (perikard) cerrahi yöntemle kesilmesi veya bir kısmının çıkarılması.
(Grekçe; pericardiectomy).

Perikardit: Kalp zarının (perikard) iltihaplanması.
(Grekçe; pericarditis).

Perikardiyosentez: Kalp zarında (perikard) aşırı sıvı birikmesi durumunda bu sıvının özel bir iğne ile boşaltılması.

Perikardiyal: Kalp zarı veya perikardla ilgili.

Perikardiyum veya **perikard:** Kalbi çevreleyen veya saran zar tabakası. (Grekçe; pericardium).

Perine: Apış arası veya anüsle dış genital organlar arasında kalan yer. (Grekçe; perineum).

Perioniks: Tırnak çevresi.
(Perionyx).

Perioperatif: Ameliyat esnası veya ameliyatın devam ettiği süreç.

Periost: Kemik dış zarı veya kemik dış tabakası.
(Periosteum).

Peristaltizim: Kasılma-gevşeme veya büzülme-gevşeme dalgaları şeklinde hareketlilik.

Periton: Karın zarı.
(Grekçe; peritoneum).

Peritoneal: Periton veya karın zarıyla ilgili.

Peritonit: Periton zarının (karın zarı) iltihaplanması.

Perivasküler: Damar çevresi.

Perküsyon: Parmaklarla vurularak yapılan muayene.
(Latince; percussio).

Perkütan veya **transkütan:** Deriden geçerek.
(Latince; percutaneus veya transcutaneus).

Permanent: Sürekli.

Permeabl: Geçirgen.

Permeabilite: Geçirgenlik.
(Latince; permeabilitas).

Peroral veya **oral:** Ağız yolu ile, ağızdan.

Persantil: Yüzdelik.

Persistan: Kalıcı.
(Latince; persistens).

Pertusis: Boğmaca.
(Latince; pertussis).

Pes planus: Düztaban, düztaban olma.
(Latince; pes planus).

Pes valgus: Ayağın dışa doğru bükük olması.
(Latince; pes valgus).

Pes, pedis veya **podos:** Ayak.
(Latince; pes, pedis, Grekçe; podos).

Pestisit: Böcek öldürücü.

PET (Pozitron Emisyon Tomografi): Radyoaktif ilaç kullanılarak çekilen, organlar hakkında metabolik ve anatomik bilgi veren bir görüntüleme testi.

Peteşi: Çapı 2 mm'den küçük, noktamsı şekilde ve kırmızı renkte deri içi kan lekeleri.
(Latince; petechae).

Peysmeykır: Atım düzenleyici.
(İngilizce; pacemaker).

Pigmentasyon: Renkleşme veya renklendirme.
(Latince; pigmentatio).

Pik: Zirve.
(İngilizce; peak).

Pika: Toprak veya tırnak gibi besin olmayan maddeleri yeme.
(Latince; pica).

Piknik tip: Kısa ve kalın gövdeli insan tipi.

Pilika vokalis veya **kord vokal:** Ses teli.
(Latince; pilica vocalis).

Pilus: Vücut kılı veya tüyü.
(Latince; pilus).

Piretik: Vücut sıcaklığı normalden yüksek olan veya ateşi yükselmiş olan.
(Grekçe; pyreticus).

Pirojen: Ateş yükselten, ateşe neden olan veya vücut sıcaklığını yükselten.
(Grekçe; pyrogenes).

Pirozis: Yanma hissi.
(Grekçe; pyrosis).

Piyamater: Beyin, beyincik ve omuriliği saran en içteki beyin zarı.
(Latince; piamater).

Piyelonefrit: Böbrek pelvis ve parankiminin iltihaplanması.
(Grekçe; pyelonephritis).

Piyelolitotomi: Ameliyatta böbrek pelvisine kesi yapılarak içindeki taşın çıkarılması.

Piyojen: İrinli, irin yapıcı.
(Grekçe; pyogenes).

Piyopitizi: Cerahatli balgam çıkarma.
(Grekçe; pyoptysis).

Piyüri: İdrarda iltihap bulunması.
(Grekçe; pyuria).

Plak: Deriden kabarık, ödemli, kırmızı ve genellikle 1 cm'den büyük deri lezyonu.

Plantar Fleksiyon: Ayağın, ayak bileğinden tabana doğru bükülmesi.

Plasebo: İçerisinde etken madde olmayan ilaç.

Plasenta: Halk arasında eş olarak bilinen, hamilelik sürecinde bebeğe oksijen ve besin sağlayan, artık maddeleri dışarı atan, rahim duvarına yapışık ve doğumdan hemen sonra vücut dışına atılan geçici bir doku. (Latince; placenta).

Platelet: Trombosit.
(İngilizce; platelet).

Plazma: Kan eritrosit, lökosit ve trombosit gibi şekilli elemanlar ile sıvı kısımdan oluşur. Kanın sıvı kısmına plazma denir.
(Grekçe ve Latince; plasma).

Pleji: Felç veya inme.
(Grekçe; plegia).

Pleomorfik: Çok şekilli veya biçimli.
(Grekçe; pleiomorphicus).

Plevra boşluğu veya **plevral boşluk:** Plevra yaprakları (visseral ve paryetal plevra) arasında kalan boşluk.

Plevra: Akciğer veya göğüs zarı.
(Grekçe pleura).

Plevral: Akciğer zarıyla ilgili.

Plevrit veya **plörit:** Plevra (akciğer zarı) iltihabı.

Plonjan guatr: Büyümüş olan tiroid bezinin, alt kısmının göğüs kafesi içine doğru girmesi.

Plörezi: Plevral boşlukta veya akciğer zarları arasında sıvı toplanması.
(Grekçe; pleurisy).

Pnömon: Akciğer.
(Latince; pulmo, grekçe; pneumon).

Pnömonektomi: Akciğerin bir kısmı veya bir akciğerin operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; Pneumonectomia).

Pnömoni: Halk arasında zatürre olarak da bilinen akciğer parankiminin (alveoller ve intersitisiyel doku) akut enfeksiyonu.
(Grekçe; pneumonia).

Pnömotoraks: Plevral boşlukta veya akciğer zarları arasında hava toplanması.
(Grekçe; pneumohtorax).

Podagra veya **podalji:** Ayak ağrısı.
(Grekçe; podagra, podalgia).

Polaküri veya **polakiüri:** Sık sık idrara çıkma veya sık idrar yapma.
(Grekçe; pollakiuria).

Polen: Çiçek tozu.
(Fransızca; pollen).

Poli veya **multi:** Çok.
(Grekçe; poly, Latince; multi).

Poliartrit: Çok sayıda eklem iltihaplanması.
(Grekçe; polyarthritis).

Polidaktili: El veya ayakta beşten fazla parmak olması.

Polidipsi: Fazla susama ve çok su içme.
(Grekçe; polydipsia).

Polifaji: Çok veya fazla yeme.
(Grekçe; polyphagia).

Poligami: Çok eşlilik.
(Grekçe; polygamia).

Polihidroz veya **hiperhidroz:** Aşırı terleme.
(Grekçe; polyhidrosis veya hyperhidrosis).

Polikistik over: Overlerde (yumurtalık) çok sayıda kist olması.
(Polycystic ovarium).

Polimasti: Erkek veya kadında gelişmemiş ilave meme olması veya ikiden fazla meme olması.

Polimenore: Normalden sık adet görme veya adet kanamalarının 22 günden daha kısa aralıklarla olması.
(Grekçe; polymenorrhoea).

Polimorfizm: Çok biçimlilik veya şekillilik.

Polinükleer: Çok çekirdekli veya nükleuslu.

Poliomiyelit veya **polyomiyelit:** Çocuk felci.
(Grekçe; poliomyelitis).

Polip: Mukoza menşeyli iyi huylu saplı ur.

Polisitemi: Kandaki eritrosit, lökosit ve trombositlerin artması.

Poliüri: Fazla miktarda veya aşırı miktarda idrar çıkarma. Günde 3 litre üzerinde idrar çıkarma.
(Grekçe; polyuria).

Pomad: Merhem.
(Fransızca; pommade).

Ponksiyon: Delme.
(Latince; punctio, Fransızca; ponction).

Pons: Beyin ile omurilik soğanı arasında kalan kısım.

Popliteal: Diz çukuruyla ilgili.

Portegü: Dikiş atarken iğne tutmaya yarayan alet veya iğne tutucu.

Portör: Vücudunda hastalık etkeni olan ve hastalık belirtisi göstermeyen taşıyıcı kişi.
(Fransızca; porteur).

Post: Sonrasında veya sonrası.

Posteryor: Arka.
(Latince; posterior).

Posterolateral: Arka yan.

Posteromediyan: Arka iç

Postmenopozal: Menapoz sonrası dönemle ilgili veya adet görmenin durmasından sonraki dönemle ilgili.

Postmortem: Ölüm sonrası.

Postnatal: Doğum sonrası.

Postoperatif: Ameliyat sonrası.

Postprandiyal: Yemek sonrası veya tok.

Pozitif inotrop etki: Kalp kasılma gücünü artırma.

Pozitif kronotrop etki: Kalp uyarı sayısını artırma yani kalp hızını artırma.

Pre: Öncesinde veya öncesi.

Predispozan: Zemin hazırlayan.

Preeklapsi: Hamilelik dönemi veya doğumun ilk haftasında hamilenin tansiyonunun yükselmesi, idrarında albümin çıkması ve ödem gelişmesi durumu.

Pregnansi veya **gestasyon:** Hamilelik veya gebelik.
(Latince; pregnantia, Grekçe; gestation).

Prematüre: Erken veya zamanından önce gerçekleşen doğum.
(Latince; praematurus).

Premolar: Ön azı dışı.
(Latince; premolaris).

Preoperatif: Ameliyat öncesi.

Presbiakuzi: Yaşlılığa bağlı işitme kaybı.
(Grekçe; presbyacusia).

Presbiyopi: Yaşlılıkla ortaya çıkan yakını görememe.
(Grekçe; presbyopia).

Presenil: Yaşlılık öncesi veya 60-80 yaş arası.
(Latince; presenilis).

Presipitasyon: Tortulaşma.

Presipite etmek: Tortulaştırmak.

Pretibial miksödem: Tiroid bezinin aşırı çalışması (hipertiroidi) nedeniyle oluşan bir deri lezyonu. Lezyon bacak ön yüzünde olur ve sağlam deriden keskin bir sınırla ayrılır. Lezyon yerinde deri kalın, deriden kabarık, normal deri renginden daha koyu renkte ve portakal kabuğu gibi pürtüklüdür.

Pretibial ödem: Bacak ön yüzünde oluşan ödem.

Prevansiyon veya **proflaksi:** Hastalığın önlenmesi veya hastalıktan korunma.
(Latince; preventio, Grekçe; prophylaxis).

Preventif veya **prevantif** veya **profilaktik:** Hastalık önleyici veya hastalıktan koruyucu.
(Fransızca; prophylactique).

Prezantasyon: Tanıtma, takdim.
(Latince; praesentatio).

Priapizm: Penisin sürekli dikleşmiş kalması.
(Grekçe; priapismus).

Primer amenore: Adet kanamasının hiç olmaması.

Primer: Birincil.
(Latince; primarius).

Primipar: Daha önce doğum yapmamış, ilk doğumu yapacak kadın.
(Latince; primipara).

Prodroma: Hastalıkta ortaya çıkan ilk belirtiler veya ön belirtiler.
(Grekçe; prodromos, Fransızca; prodrome).

Prodromal dönem: Hastalıkta ilk veya ön belirtilerinin ortaya çıktığı dönem. Daha sonra hastalığa ait belirtiler ortaya çıkar ve hastalık aşikar hal alır. Bu döneme hastalığın manifest dönemi denir.

Prodüktiv öksürük: Yaş veya balgamlı öksürük.

Proflaktik tedavi veya **proflaksi:** Hastalıkların oluşmasını ya da gelişimini önlemeye yönelik tedaviler. Örneğin aşılama gibi.

Proflaktik veya **prevantif** veya **preventif:** Hastalık önleyici veya koruyucu.
(Fransızca; prophylactique).

Profundus: Derin veye derinde olan.
(Grekçe; profundus).

Progeri: Erken ihtiyarlık. Çocuk yaşta yaşlı insan görünümünde olma.

Prognoz: Hastalığın gidişatı, sonucu veya seyri ile ilgili öngörü.
(Grekçe ve Latince; prognosis, Fransızca; prognose).

Proksimal: Gövdeye yakın olan.
(Latince; proximus).

Proktit: Rektum iltihabı.
(Grekçe; proctitis).

Prolabe: Sarkmış.

Prolapsus: Sarkma.
(Latince; prolapsus).

Prolapsus ani: Anüs sarkması veya dübür sarkması.
(Latince; prolapsus ani).

Proliferasyon: Çoğalma.
(Latince; proliferatio).

Pronasyon: İçe dönme veya içe döndürme. Örneğin kolun pronasyonunda el sırtı öne, avuç içi arkaya bakar.
(Latince; pronation).

Prosesus: Çıkıntı.
(Latince; processus).

Prostatektomi: Prostatın operasyonla çıkarılması.
(Grekçe; prostatectomia).

Prostatit: Prostat iltihabı.
(Grekçe; prostatitis).

Proteinüri: Normalde idrarda protein bulunmaz. İdrarda protein bulunması veya idrarla protein atılması.
(Grekçe; proteinuria).

Pruritus: Kaşıntı.
(Latince; pruritus).

Psikotik veya **psişik:** Ruhsal.
(Grekçe; psychotica veya psychicus).

Psikoz: Bir grup ağır ruhsal hastalığa verilen genel isim.
(Grekçe; psychosis).

Psoryazis veya **psoriyazis:** Sedef hastalığı.
(Grekçe; psoriasis).

Psödo: Yalancı veya sahte.
(Pseudo).

Psödovertigo: Hastanın gerçekte baş dönmesinin olmadığı, başta sersemlik, yürürken dengesizlik hissettiği yalancı baş dönmesi.

Ptoz: Düşüklük, sarkma veya aşağı inme.
(Grekçe; ptosis).

Pubes: Pubis bölgesi veya dış genital organlar çevresindeki kıllar.

Pulmonektomi: Akciğerin ameliyatla çıkarılması.
(Latince; pulmonectomia).

Pulmoner perfüzyon sintigrafisi veya **akciğer sintigrafisi:** Sıklıkla pulmoner emboli (akciğer embolisi) tanısı için kullanılan bir nükleer tıp görüntüleme yöntemi.

Pulmoner veya **pulmonal:** Akciğerle ilgili.
(Fransızca; pulmonaire, Latince; pulmonalis).

Pulsus veya **pals:** Nabız.
(Latince; pulsus, Almanca; puls).

Pulsasyon: Nabız vurması veya vurusu.
(Latince; pulsation).

Pulsatil: Vurulu.
(Latince; pulsatilis).

Pulverizasyon: Toz püskürtme.
(Latince; pulverisatio).

Pulverizatör: Toz püskürtücü.
(Latince; pulverisator).

Pupil: Göz bebeği veya gözün renkli kısmının (iris) ortasında bulunan koyu kısım.
(Latince; pupilla).

Purpura: 2-5 mm çapında deri içi kanamalar.
(Latince; purpura).

Pururitus ani: Anal bölgenin kaşınması.
(Latince; pruritus ani).

Pururitus vulva: Kadın genital organı yani vulvada kaşıntı olması.
(Latince; pruritus vulva).

Pururitus: Kaşıntı.
(Latince; pruritus).

Pü: Cerahat, irin.
(Latince; pus veya puris).

Püberte: Buluğ çağı, adolessan süreç veya cinsel gelişim yılları. Kızlarda 12-16, erkeklerde 14-18 yaş aralığı.
(Latince; puberitas).

Püeril: 3-10 yaş arası çocukluk.
(Latince; puerilis).

Püerperal: Lohusa, yeni doğum yapmış veya doğum yapalı 40 günlük süreyi geçmemiş kadın.
(Latince; puerperalis).

Püerperyum: Lohusalık veya doğum sonrası kırk günlük zaman.
(Latince; puerperium).

Pürgatif: Müshil.
(Latince; purgativa).

Pürifikasyon: Saflaştırma, arılaştırma.
(Latince; purificatio).

Pürülan balgam: Yeşilimsi renkte, kötü kokulu ve cerahatli balgam.

Pürülan: Cerahatli veya irinli.
(Latince; purulentus, Fransızca; purulent).

Püstül: İrinli veya cerahatli vezikül.
(Latince; pustula).

Pütrifikasyon: Kokuşma.
(Latince; putrificatio).

R

Rabies: Kuduz hastalığı.
(Latince; rabies).

Radikal tedavi veya **rasyonel tedavi:** İlaçlarla hastalık nedeninin ortadan kaldırılması. Örneğin bademcik iltihabı olan hastada iltihaplanmaya neden olan bakteriye yönelik antibiyotik verilmesi.

Radiks: Kök.
(Latince; radix).

Radiks dentis: Diş kökü.
(Latince; radix dentis).

Radiks pili: Kıl kökü.
(Latince; radix pili).

Radius: Önkoldaki iki kemikten başparmak tarafında olan.
(Latince; Radius).

Radyal: Işınsal.
(Latince; radialis).

Radyografi: Röntgen filmi elde etmek için yapılan işlem. Radyografi ile elde edilen röntgen filmine ise radyogram denir.
(Grekçe ve Latince; radiographia).

Radyogram: Röntgen filmi.
(Grekçe ve Latince; radiogramma).

Radyo-opak: Işın geçirmez.
(Fransızca; radio-opaque).

Radyoterapi: Işın tedavisi.
(Grekçe ve Latince; radiotherapia).

Ragad: Çatlak, ağız kenarındaki çatlaklar. Sıklıkla ağız kenarındaki çatlakları ifade etmek için kullanılır.
(Grekçe; rhagades).

Ramus: Dal.
(Latince; ramus).

Raş: Kırmızımsı döküntü.
(İngilizce; rash).

Raşitizm: D vitamini eksikliğine bağlı çocuklarda görülen bir kemik hastalığı.
(Grekçe; rachitismus).

Reabsorpsiyon: Geri emilim.
(Latince; reabsorptio).

Reaksiyon: Tepkime.
(İngilizce; reaction).

Reanimasyon: Yeniden canlandırma. Genel anestezi alan hastanın ameliyat sonrası uyandırılması.
(Latince; reanimatio).

Redüksiyon: İndirgeme.
(Latince; reductio).

Reflü veya **regürjitasyon:** Geri gelme veya geriye akma.
(Latince; refluxus veya regurgitatio).

Regl: Adet veya aybaşı.
(Fransızca; regle).

Regresyon: Gerileme, şiddetinde azalma.

Regurjitasyon veya **reflü:** Geri gelme veya geri akma.
(Latince regurgitatio veya refluxus).

Regülasyon: Düzenleme.
(Latince; regulatio).

Regüler: Düzenli.
(Latince; regularis).

Rejenerasyon: Harap olmuş dokunun yenilenmesi.

Rejyo: Bölge.
(Latince; regio).

Rejyo deltoid: Omuz bölgesi.
(Latince; regio deltoidea).

Rejyo dorsalis: Göğüs ve karın boşluğunun arka duvar bölgesi veya sırt.
(Latince; regio dorsalis).

Rejyo fasyalis: Yüz bölgesi.
(Latince regio facialis).

Rejyo glutealis veya **gluteal bölge:** Kaba et veya kalça bölgesi.
(Latince; regio glutealis).

Rejyo kapitis: Baş bölgesi.
Latince; regio capitis).

Rejyo pektoralis veya **pektoral bölge:** Göğüs ön tarafı.
(Latince; regio pectoralis).

Rejyo perinealis veya **perine bölgesi** veya **perineal bölge:** Anüsle dış genital organlar arasındaki bölge veya apış arası.
(Latince; regio perinealis).

Rejyonal: Bölgesel.
(Latince; regionalis).

Rektosigmoidoskopi veya **rektoskopi** veya **proktoskopi:** Rektoskopla anüsten girilerek bağırsağın 30-35 santimetreye kadar olan kısmının incelenmesi.
(Latince; rectoscopia).

Rektum veya **proktos:** Kalın barsağın son kısmı.
(Latince; rectum, Grekçe; proctos).

Reküran: Tekrar eden veya tekrarlayan.
(Latince; recurrens).

Reküran ateş: Dönüşlü ateş.
(Latince; febris recurrens).

Relaps veya **residiv:** Hastalığın nüks etmesi veya tam iyileşme olmadan tekrar alevlenmesi.
(Latince; recidivus, Fransızca; recidive, İngilizce; relapse).

Remisyon: Hastalığın gerilemesi veya şiddetinin azalması. Hastalık belirti ve bulgularının hafiflediği dönem.
(Latince; remissio).

Remitan: Oynak.
(Latince; remittens).

Remitan ateş: Oynak ateş. Sabah akşam ateş farkı 1 derece santigrattan fazla olan ateş tipi.
(Latince; febris remittens).

Ren veya **nefros:** Böbrek.
(Latince; ren, Grekçe; nephros).

Renal ajenezis: Böbreğin tek veya iki taraflı oluşmamış olması.
(Latince; renal, Grekçe; agenesis).

Renal arter: Böbrek arteri.

Renal ektopi: Böbreğin normal yeri dışında bir yerde olması.
(Renal ectopia).

Renal kolik: Sıklıkla böbrek taşı hastalığında görülen ani başlangıçlı böbrek ağrısı.

Renal korteks: Böbreğin dış bölümü.

Renal pein: Böbrekle ilgili olan bel bölgesindeki ağrı.
(İngilizce; renal pain).

Renal transplantasyon: Böbrek nakli.
(Latince; renal transplantatio).

Renal: Böbrekle ilgili, böbreğe ait.
(Latince; renalis).

Repetisyon: İyileştikten ve aradan zaman geçtikten sonra tekrar aynı hastalığa yakalanma.
(Latince; repetitio, İngilizce; repeat).

Replikasyon: Eşlenme veya kopyalanma.
(Latince; replicatio).

Reprodüksiyon: Üretme veya çoğaltma.
(Latince; reproductio).

Reprodüktif veya **germinatif**: Üretken veya çoğalabilen.
(Latince; reproductivus).

Residiv veya **relaps:** Hastalığın nüks etmesi, tekrarlaması veya hastalığın tam iyileşme olmadan tekrar alevlenmesi.
(Latince; recidivus, İngilizce; relapse).

Respirasyon: Solunum.
(Latince; respiratio).

Respiratuar: Solunumsal.
(Latince; respiratorius).

Restitüsyon: Tam iyileşme veya tekrar eski normal haline dönme.
(Latince; restitutio).

Resüsitasyon: Yeniden yaşama döndürme. Kardiyopulmoner arrest sonrası kalp ve akciğerlerin yeniden çalışır duruma gelmelerine kadarki dönemde hayati organların ihtiyacını karşılayabilecek kadar dolaşımın sağlanması ve kanın oksijenizasyonunu artırmaya yönelik yapılan faaliyetler. Bir diğer tarifle, solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye hava yolu açıklığı sağlayarak suni solunumla akciğerlerine oksijen gitmesini, kalp masajıyla da kalpten kan pompalanmasını sağlamak için ilaçsız ve defibrilatörsüz yapılan tüm müdahaleler.
(Latince; resuscitatio).

Retansiyon: Birikme, birikime uğrama veya toplanıp kalma.
(Latince; retention).

Retina: Görme hücrelerinin bulunduğu gözün en iç katmanı.
(Latince; retina).

Retrograd: Geriye doğru.
(Latince; retrograde).

Retroperitoneal: Periton zarı arkasında.

Retroversiyon: Arkaya doğru eğik durumda olma veya arkaya doğru dönme.
(Latince; retroversion).

Revaskülarizasyon: Yeniden damarlanma.

Rezeksiyon: Bir organ veya oluşumun tümü veya bir kısmının operasyonla kesilerek çıkarılması.
(Latince; resectio).

Rezervuar: Kaynak.
(Fransızca; reservoir).

Rezidü idrar: İşemeden sonra mesanede kalan idrar miktarı.

Rezidü: Artık veya bakiye.
(Fransızca; residu).

Rezistan: Dirençli, mukavemetli.

Rezistans: Direnç veya mukavemet. Mikroorganizmaların ilaçlara karşı direnç kazanması veya ilaçların onlara karşı etkisiz kalması.

Rezorpsiyon: Emilim veya emilme.
(Latince; resorptio).

Rezorptif: Emici.
(Latince; resorptivus).

RİA veya **Rahim İçi Araç:** Doğum kontrol amaçlı rahim içine yerleştirilen araç veya spiral.

Rijid: Sert veya katı.
(Fransızca; rigide).

Rijidite: Sertlik veya katılık.

Rin veya **nasus:** Burun.
(Grekçe; rhinos, Latince; nasus).

Ring: Halka, çember.
(İngilizce; ring).

Rinit: Nezle veya burun mukozasının iltihaplanması.
(Grekçe; rhinitis).

Rinoplasti: Burun şeklini değiştirmek veya burun estetiği amacıyla yapılan burun ameliyatı.
(Grekçe; rhinoplastia).

Rinore: Burun akıntısı.
(Grekçe; rhinorrhea).

Rinoskopi: Burun içininin görülmesi, muayenesi veya incelenmesi.
(Grekçe; rhinoscopia).

Risk grubu: Bir hastalığa yakalanma ihtimali yüksek olan bireyler.

Ronkus veya **vizing:** Hırıltı.
(Grekçe; rhonchus, İngilizce; wheezing).

Rölaksasyon: Gevşeme.
(Latince; relaxatio).

Rötardasyon: Gecikme.
(Fransızca; retardation).

Rubeola: Kızamıkçık.
(Latince; rubeola).

Rüptür veya **laserasyon:** Yırtılma.
(Latince; ruptura veya laceratio).

S

Sajital veya **sagital:** Önden arkaya ok yönünde uzanan vücudu sağ ve sol diye ayıran.
(Latince; sagittalis).

Sakral ödem: Sakrum bölgesinde ödem oluşması.

Saliva: Tükürük.
(Latince; saliva).

Salivasyon: Tükürük salgılama.
(Latince; salivatio).

Salpenjit: Tuba uterina veya salpinks (rahim ile yumurtalık arasında uzanan tüpler) iltihabı.
(Grekçe; salpingitis).

Salpinks veya **tuba uterina:** Uterus (rahim) ile over (yumurtalık) arasında uzanan tüp veya döl yatağı borusu.
(Grekçe; salpinx, Latince; tuba uterina).

Samnambülizm: Uyurgezerlik.
(Latince; samnambulismus).

Samnolans veya **somnolans:** Uyuklama, uyukuya meyil.
(Fransızca; samnolence, Latince; somnolentia).

Sansibilite veya **sensibilite:** Duyarlılık.
(Latince; sensibilitas).

Sansibilizasyon veya **sensibilizasyon:** Duyarlılaştırma.
(Latince; sensibilisatio).

Sansitif veya **sensitif:** Duyarlı.
(Latince; sensitivus).

Santral: Merkezi.
(Latince; centralis).

Santrifugal: Gövdeden ekstremitelere doğru.

Santripetal: Ekstremitelerden gövdeye doğru.

Saşe: Torbacık.
(Fransızca; sachet).

Satiriyaz: Erkeklerde cinsel azgınlık.
(Grekçe; satyriasis).

Sebase kist: Yağ bezinde kanalın tıkanması sonucu meydana gelen kist veya yağ bezi kisti.

Sebore: Aşırı yağ salgılama.
(Grekçe ve Latince seborrhoea).

Seboreik dermatit: Saçlalı deri, kaşlar, burun kenarları, kulak içleri ve arkaları, sakal, bıyık içerisinde ortaya çıkan kaşıntılı kızarıklık, kabuklanma ve pullanma şeklinde görülen egzema çeşidi.

Seboreik: Aşırı yağ salgılayan veya aşırı yağlı.

Sedasyon: Hasta sakinleştirilmesi.
(Latince; sedatio).

Sedatif: Sakinleştirici veya yatıştırıcı ilaç.
(Latince; sedativum).

Sediman: Çökelti.
(Latince; sedimentum).

Sedimentasyon veya **Eritrosit Sedimentasyon Oranı (ESR):** Bir test tüpüne alınan kanda, eritrositlerin tüpün dibine çökme hızı.

Sefalji: Baş ağrısı.
(Grekçe; cephalgia).

Segmentektomi: Bir akciğer segmentinin operasyonla çıkarılması.

Sekel: Hastalık veya operasyon geçirenlerde, hastalık veya operasyon sonrası oluşan bozukluk.
(Latince; sequela, Fransızca; sequelle).

Sekonder amenore: Bir süre adet gördükten sonra adet görmeme.

Sekonder hipertansiyon: Bir başka hastalığa veya nedene bağlı olarak ortaya çıkan ve nedenin ortadan kaldırılması ile düzelebilen hipertansiyon.

Sekretuar: Salgısal.
(Latince; secretorius).

Sekresyon: Salgılama.
(Latince; secretio).

Seksiyon: Açma.
(Latince; sectio).

Sekum: Kör barsak. Üzerindeki uzantı kısmına ise apendiks denir.
(Latince; caecum).

Sellülit: Ciltaltı dokusunun iltihaplanması.
(Cellulitis).

Semen veya **sperma** veya **meni:** Erkek döl hücreleri (sperm) ile birlikte içerisinde bulundukları sıvı.
(Latince; semen, Grekçe; sperma).

Semi veya **hemi:** Yarı, yarım.
(Latince; semi, Grekçe; hemi).

Seminom: Testis tümörü.
(Latince; seminoma).

Semptom: Hastanın yakınmaları veya anlattığı şikayetlere semptom, hekim tarafından muayene sırasında tespit edilen hastalık belirteçlerine de bulgu veya belirti denir.
(Grekçe; symptoma).

Semptomatik: Semptomlu olan veya belirti gösteren.
(Grekçe; symptomaticus).

Senil: Yaşlılıkla ilgili.
(Latince; senilis).

Senilite: Yaşlılık.

Senis: Yaşlı.
(Latince; senis).

Senkop: Beyin kan akımındaki ani azalmaya bağlı gelişen ani ve geçici şuur kaybı. Bayılma.
(Fransızca; syncope).

Sentral: Merkez, merkezi veya merkezde olan.
(Latince; centralis).

Septik şok: Enfeksiyona bağlı veya enfeksiyon nedeniyle gelişen şok tablosu.
(İngilizce; septic shock).

Septisemi: Halk arasında kan zehirlenmesi olarak da bilinen, kana bakteri ya da toksin karışması.

Septum deviasyonu: Burun bölmesinin (septum nasi) sağ veya sol tarafa eğrilik göstermesi.

Septum interatriale: Kalpte kulakçıkları (atriyum) birbirinden ayıran bölme.
(Latince; septum interatriale).

Septum interventrikülare: Kalpte karıncıkları (ventrikül) birbirinden ayıran bölme.
(Latince; septum interventriculare).

Septum: Bölen veya ayıran yapı.
(Latince; septum).

Septum nasi: Burun boşluğunu ikiye ayıran bölme.
(Latince; septum nasi).

Serebellum: Beyincik.
(Latince; cerebellum).

Serebral abse: Beyin absesi.
(Latince; cerebral abscessus).

Serebral hemoraji: Beyin kanaması veya beyin dokusu içine kanama.

Serebral: Beyinle ilişkili, beyinsel.
(Latince; cerebralis).

Serebrum: Beyin.
(Latince; cerebrum).

Serum: Kan, şekilli elemanlar (eritrosit, lökosit, trombosit) ve plazmadan oluşur. Plazma kanın sıvı kısmıdır. Plazmada başlıca su, albümin, globülin, fibrinojen gibi proteinler, Na, K, Ca, Fosfat gibi tuzlar, şeker ve yağlar gibi bileşikler vardır. Serum ise kan pıhtılaştıktan sonra oluşan sıvı kısımdır. Plazmadan farkı içinde fibrinojen olmamasıdır.
(Latince; serum).

Servikal vertebra: Boyun omuru. Servikal vertebra (omur) 7 tanedir.
(Latince; cervical vertebra).

Serviks: Rahim ağzı veya uterusun (rahim) vajina içine doğru uzanan kısmı.
(Latince; cervix uteri).

Sezaryan veya **sezaryen:** Doğumun ameliyatla gerçekleştirilmesi veya uterusun (rahim) ameliyatla açılarak doğumun yapılması.
(Latince; sectio caesarea).

Sfinkter: Kanal veya boşlukların ağızlarını büzmeye veya sıkmaya yarayan kaslar.
(Grekçe; sphincter).

Sibilan: Islık sesi.
(Latince; sibilans).

Sifilis veya **sifiliz:** Frengi.
(Grekçe; syphilis).

Sikatris veya **skar:** Yara iyileştikten sonra ciltte kalan iz, nedbe dokusu veya yara izi.
(Latince; cicatrix, İngilizce; scar).

Silyum: Kirpik.
(Latince; cilium).

Simfizis: Kaynaşma yeri.
(Latince ve Grekçe; symphysis).

Sinaps: Kavşak.
(Grekçe; synapsis, Fransızca; synapse.

Sinerjizma: İki ilacın birlikte kullanıldığında, ilaç etkisinin yalnız kullanıldığındaki etkisinden daha fazla olması.

Singultus: Hıçkırık.
(Latince; singultus).

Sinister: Sol.
(Latince; sinistra).

Sinovya: Eklem boşluğunda kayganlık sağlayarak sürtünmeyi önleyen eklem sıvısı.
(Grekçe ve Latince; synovia).

Sinuzit: Sinusların iltihaplanması.

Sirkülasyon: Dolaşım, kan dolaşımı. Büyük kan dolaşımı (circulatio majör), küçük kan dolaşımı (circulatio minör) ve kollateral dolaşım (circulatio collateralis) ismini alır.
(Latince; circulatio).

Sirküler: Yuvarlak, değirmi.
(Latince; circularis).

Sirkümsizyon: Çepeçevre kesme.
(Latince; circumcisio).

Sistektomi: İdrar kesesinin ameliyatla çıkarılması.
(Cystectomy).

Sistit: İdrar kesesi veya mesane iltihabı.
(Grekçe; cystitis).

Sistografi: Mesanenin kontras madde ile doldurularak grafisinin çekilmesi.

Sistol: Kalbin kasılarak kanı pompaladığı periyod.
(Grekçe; systole).

Sistolik hipertansiyon: Sistolik kan basıncının (kalbin kasılması esnasında oluşan kan basıncının) yüksek olması.

Sistolitotomi: Mesane taşlarının ameliyatla alınması.
(Cystolithotomy).

Sistolipotripsi: Mesane taşı kırılması.

Sistorafi: Yırtılan mesanenin dikilmesi.

Sistoraji: Mesaneden kan gelmesi veya mesane kanaması.
(Latincesi; cystorrhagia).

Sistoskop: Üretradan girilerek mesanenin incelenmesini sağlayan fiberoptik cihaz.

Sistoskopi: Sistoskopla idrar kesesinin veya mesanenin incelenmesi.
(Grekçe; cystoscopia).

Siyalofaji: Fazla miktarda tükrük yutma.
(Grekçe; sialophagia, Fransızca; sialophagie).

Siyalore: Tükrük salgısının veya salyanın artması.
(Grekçe; sialorrhoea).

Siyanotik: Siyanoz gelişmiş hasta. Kanın yeterince oksijenlenememesi sonucu morarmış hasta.
(Fransızca; cyanotique).

Siyanoz: Kanın yeterince oksijenlenememesi sonucunda deri ve mukozaların morumturak renk alması veya morarması. Morarma yani siyanoz genellikle burun ucu, dudaklar ve parmak uçlarında görülür.
(Fransızca; cyanose, Latince; cyanosis).

Siyatalji: Siyatik sinirden kaynaklanan ve bacakta hissedilen ağrı.

Skabies: Uyuz hastalığı.
(Latince; scabies).

Skalp: Saçlı deri.
(İngilizce; scalp).

Skapula: Kürek kemiği.
(Latince; scapula).

Skatom: Dışkı topağı veya kümesi.
(Grekçe; scatoma).

Sklera: Göz akı veya gözün beyaz kısmı.
(Grekçe; sclera).

Sklerit: Gözün beyaz kısmının veya skleranın iltihaplanması.
(Grekçe; scleritis).

Sklerodermi: Derinin sertleşmesi, kalınlaşması veya katılaşması.
(Grekçe; sclerodermia).

Skleroz: Sertleşme, katılaşma.
(Grekçe; sclerosis).

Skolyoz: Omurganın yana doğru çarpık, eğri veya yamuk olması.
(Grekçe; scoliosis).

Skopi veya **floroskopi:** X ışınları ile vücudun gerçek zamanlı görüntülerinin oluşturulması.

Skrotum: Testislerin içerisinde olduğu torba.
(Latince; scrotum).

Smir: Yayma.
(İngilizce; smear).

Sodomi: Cinsel sapıklık.
(Grekçe ve Latince; sodomia).

Solunum volümü veya **tidal volüm**: Normal solunumla alınıp verilen hava miktarı.

Solüsyon: Çözelti.
(Fransızca; solution, Latince; solutio).

Solvent: Çözücü.
(İngilizce; solvent).

Somatik: Bedensel.
(Grekçe: somaticus).

Somnambülizm: Uyurgezerlik.
(Latince; somnambulismus).

Somnilokya: Uykuda konuşma.
(Latince; somniloquia).

Somnolans veya samnolans: Uyuklama.
(Latince; somnolentia, Fransızca; samnolence).

Somnus veya **hipnos:** uyku.
(Latince; somnus, Grekçe; hipnos).

Spazm: Kasılım, kasılma.
(Fransızca; spasme, Latince; spasmus).

Spazmolitik: Spazm çözücü.
(Grekçe; spasmolytica).

Spekulum: Jinekolojik muayene esnasında vajina içerisini görüp değerlendirmek için vajen içerisine yerleştirilen alet.
(Latince; speculum).

Sperm: Erkek döl hücresi.
(Grekçe ve Latince; spermium).

Sperma veya **semen** veya **meni:** Erkek döl hücreleri (sperm) ile birlikte içerisinde bulundukları sıvı.
(Grekçe; sperma, Latince; semen).

Spermogram: Sperm sayımı.
(Grekçe; spermogramma).

Spesifik: Özgül. Bir şeye özgü.

Spesimen: Biyopsi esnasında alınan parça.
(Latince; specimen).

Spiral: Sarmal.
(Fransızca; spirale).

Splen veya **lien:** Dalak.
(Grekçe; splen, Latince; lien).

Splenektomi: Dalağın ameliyatla çıkarılması.
(Grekçe; splenectomia).

Splenomegali: Dalak büyümesi.
(Grekçe; splenomegalia).

Spondil veya **vertebra:** Omur.
(Grekçe; spondylos, Latince; vertebra).

Spondilit: Omur iltihabı.
(Grekçe; spondylitis).

Spondilolistez: Omur (vertebra) kayması.
(Grekçe; spondylolisthesis).

Spondiloz: İki vertebranın (omur) birbirine kaynaşması.
(Grekçe; spondylosis).

Spongioz: Süngerimsi veya süngersi.
(Grekçe; spongiosus).

Spontan abortus: Gebeliğin 20. haftasından önce kendiliğinden oluşan düşük.
(Latince; spontan abortus).

Spontan: Kendi kendine oluşan, kendiliğinden oluşan.

Sporadik: Bir hastalığın belirli bir bölgede zaman zaman tek tük olgular şeklinde görülmesi. Münferit.
(Grekçe; sporadicus, Fransızca; sporadique).

Stabil: Değişken olmayan, durumunu muhafaza eden.

Stapes: Üzengi kemiği.
(Latince; stapes).

Staz: Durgunluk.
(Grekçe ve Latince; stasis).

Steatore: Bol ve yağlı ishal.

Stemsel: Kök hücre.
(İngilizce; stem-cell).

Stenoz: Darlık. Bir kanal veya kapağın daralması.
(Grekçe; stenosis).

Stent: Kelepçe.
(İngilizce; stent).

Step: Adım.
(İngilizce; step).

Steril: Mikroptan arındırılmış.
(Latince; sterilis).

Sterilizasyon: Bir madde ya da cisim üzerindeki mikroorganizmaların tümünün öldürülmesine sterilizasyon, bir cismin veya maddenin patojen mikroorganizmalardan arındırılmasına dezenfeksiyon ve canlı dokular üzerindeki veya içindeki patojen mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin engellenmesine de antisepsi denir. Antisepsi işlemi için kullanılan maddelere antiseptik, dezenfeksiyon işleminde kullanılan maddelere de dezenfektan denir.
(Latince; sterilisatio).

Sternum: Göğüs kemiği. İman tahtası.
(Latince; sternum).

Sternutasyon: Hapşırma, aksırma.
(Latince; sternutatio).

Stertor: Horultu.
(Latince; stertor).

Stertere: Horlamak.
(Latince; stertere).

Steteskop: Hastaların dinlenerek muayenesinde kullanılan dinleme aleti veya kulaklık.
(Grekçe; stethoscopium).

STH: Somatotropik hormon. Ön hipofizden salgılanan kemik, kas ve organların yeteri kadar büyümesini sağlayan hormondur. STH çocuklukta az salgılanırsa büyüme geriliği veya cüceliğe, fazla salgılanması ise devliğe (jigantizm) neden olur. Erişkin kişide fazla salınımı ise akromegaliye neden olur. STH ayrıca growth hormon veya büyüme hormonu olarak da isimlendirilir.

Steyiç: Evre, aşama.
(İngilizce; stage).

Stoma: Ağız.
(Grekçe; stoma, Latince; oris).

Stomatit: Ağız boşluğundaki mukoza iltihaplanması veya ağız içi mukoza iltihabı.
(Grekçe; stomatitis).

Strabismus: Şaşılık.
(Grekçe; strabismus).

Strangüri: Damla damla ve ağrılı idrar yapma.
(Latince; stranguria).

Stres: Gerilim.
(İngilizce; stress).

Stres test veya **eforlu EKG**: Hastanın bir protokola uygun olarak koşu bandında yürütülmesi esnasında ara ara elektrokardiyografisinin çekilmesidir.

Stridor veya kornaj: Üst solunum yollarındaki tıkanıklıklarda, inspiryum sırasında havanın dar bir yerden geçmesi nedeniyle ıslığa benzer bir sesin duyulması.
(Latince; stridor, Fransızca; cornage).

Striya: Deri altı çatlaklakları. Striyalara gebelik ve şişmanlıkta sık rastlanır.
(Latince; stria).

Strok: İnme veya felç.
(İngilizce; stroke).

Stroma: Salgı bezlerinde hücreler arasında bulunan bağ dokusu.
(Grekçe; stroma).

Strüktür: Yapı

Stupor: Hastanın dalgın vaziyette, hareketsiz, gözlerinin açık yattığı ve zaman zaman etrafa bakabildiği, hafif bilinç kaybının olduğu ve çoğu zaman koma öncüsü olan klinik tablo.
(Latince; stupor).

Subakut: Yarı hızlı seyreden hastalıklar için kullanılan bir terimdir. Hızlı seyreden ve genellikle günler içerisinde iyileşen hastalıklara akut, müzmin olan ve yıllarca süren hastalıklara kronik hastalık ve yarı hızlı seyreden yani akut ile kronik hastalıklar arasında seyir gösteren hastalıklara ise subakut hastalık denir. Bu hastalıklar genellikle haftalarca devam ederler.
(Latince; subacutus).

Subfebril: Vücut ısısının normalden hafif yüksek (37.2 - 37.5 derece santigrat) olması.
(Latince; subfebrilis).

Subkutan: Deri altı.
(Latince; subcutaneus).

Sublingual: Dilaltı.
(Latince; sublingualis).

Sublüksasyon veya **subluksasyon:** Yarım çıkık veya tam olmayan çıkık.
(Latince; subluxatio).

Substanya veya **spongyosa:** Süngersi kemik.
(Latince; substantia, Grekçe; spongiosa).

Subtotal tiroidektomi: Tiroid bezinin bir kısmının bırakılarak geri kalanın ameliyatla çıkartılması.
(Subtotal thyroidectomia).

Sudamen: Ter damlacığı.
(Latince; sudamina).

Sudor veya **hidroz:** Ter
(Latince; sudor, Grekçe; hidros).

Sudorifer: Ter salgılayan.
(Latince; sudoriferus).

Sudorifer bez: Dermis katmanında bulunan deri ter bezleri.

Sudasyon: Terleme.
(Latince; sudatio).

Sufl: Üfürüm.
(Fransızca; souffle).

Suisid: İntihar.
(Latince; suicidium).

Sulkus: Oluk.
(Latince; sulcus).

Supersilyum: Kaş.
(Latince; supercilium).

Superyor veya **superior:** Üst, üstteki.
(Latince; superior).

Supinasyon: Ekstremitenin dışa yani saat yönüne doğru dönmesi. Örneğin kolun supinasyonunda avuç içi öne ve el sırtı arkaya bakar.
(Latince; supinatio).

Supurasyon: İrinleşme.
(Latince; suppuratio).

Süpozituar: Rektal yoldan kullanılan fitil.
(Fransızca; supppositoire, Latince; suppositorium).

Sübstitüsyon: İkame etme.
(Fransızca; substitution).

Süperfisiyel veya **süperfisyel:** Yüzeyel.
(Fransızca; superficielle, Latince; superficialis).

Sürrenal veya **suprarenal:** Böbreküstü.
(Latince; suprarenalis).

Sürvi: Sağ kalım veya hastanın ne kadar süre daha yaşayabileceği.
(Fransızca; survie, İngilizce survival).

Sütür: Dikiş.
(Latince; sutura).

Sütürasyon: Dikiş atma.
(Latince; suturatio).

Şant: Yan yol.
(İngilizce; shunt).

Şiropraksi: Tıbbi masaj.
(Fransızca; chiropraxie).

Şirürji: Cerrahi.
(Latince; chirurgia).

Şizofreni: Ağır ruhsal hastalık.
(Schizophrenia).

Şok: Dokuların yetersiz kanlanması veya hipoperfüzyonu sonucu ortaya çıkan bir sendrom. Şokta dokulara yeterli kan gidemez, metabolizma artıkları temizlenemez ve dokular oksijensiz kalır. Şokta kan basıncı düşer, idrar çıkışı çok azalır veya durur. Şuur açık veya kapalı olabilir. En önemli nedenleri akut kalp yetersizliği, hipovolemi ve sepsistir.
(İngilizce; shock).

Şurup: İlaç etken maddesinin su ve tatlandırıcılarla karıştırılarak elde edilen sıvı ilaç şekli.
(Latince; sirupus, Arapca; şurub).

T

Takiaritmi veya **taşiaritmi:** Hızlı ve düzensiz kalp atışı.
(Grekçe; tachyarrhythmia).

Takipne veya **taşipne:** Sık veya hızlı soluma. Solunum sayısının normalden fazla olması.
(Grekçe; tachypnoe).

Talasemi: Akdeniz anemisi olarak da bilinen önlenebilir kalıtsal bir kan hastalığı.
Talus: Aşık kemiği.
(Latince; talus).

Tam kan sayımı veya **hemogram:** Kandaki hemoglobin, hematokrit, eritrosit, lökosit ve trombositlerin sayısal olarak ölçülmesi.
(Grekçe; haemogramma).

Tampon: Kanamayı durdurmada kullanılan gaza bezi.
(Fransızca; tampon).

Tarsus: Ayak bileği.
(Latince; Tarsus).

Tartar: Diş taşı.

Taşiaritmi veya **takiaritmi:** Hızlı ve düzensiz kalp atışı.
(Grekçe; tachyarrhythmia).

Taşikardi: Kalp atım hızının normalden fazla olması veya kalp atım hızının dakikada 100'ün üzerinde olması.
(Grekçe; tachycardia).

Taşipne veya **takipne:** Sık veya hızlı soluma. Solunum sayısının normalden fazla olması.
(Grekçe; tachypnoe).

Telenjiyektazi: Sıklıkla çok yaşlı ve alkoliklerde görülen kılcal damar genişlemesi.
(Grekçe; telangiectasia).

Temel Yaşam Desteği (TYD) veya **kardiyopulmoner resüsitasyon (KPR):** Kardiyopulmoner arrest sonrası kalp ve akciğerlerin yeniden çalışır duruma gelmelerine kadarki dönemde hayati organların ihtiyacını karşılayabilecek kadar dolaşımın sağlanması ve kanın oksijenizasyonunu artırmaya yönelik yapılan faaliyetler. Bir diğer tarifle, solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye hava yolu açıklığı sağlayarak suni solunumla akciğerlerine oksijen gitmesini, kalp masajıyla da kalpten kan pompalanmasını sağlamak için ilaçsız ve defibrilatörsüz yapılan tüm müdahaleler.

Temporal bölge: Şakak bölgesi.

Tendinit: Tendon iltihabı.
(Latince; tendinitis).

Tendon: Kasların kemiklere tutunmalarını sağlayan bağ veya kiriş.
(Latince; tendo, Fransızca; tendon).

Tenezm: Ağrılı ıkınma veya sancılı dışkılama duygusu.
(Fransızca; tenesme, Grekçe; tenesmus).

Tenorafi: Tendona dikiş atılması veya tendon dikişi.
(Grekçe; tenorrhaphia).

Tenya: İnsan barsaklarında yaşayan ve bir tür parazit olan şerit.
(Latince; taenia).

Terapi: Tedavi.
(Grekçe; therapia).

Terapötik doz: Tedavi edici ilaç dozu.

Terminasyon: Sonlanma.
(Latince; terminatio).

Termometre: Isı ölçmeye yarayan alet.
(Grekçe; thermometer).

Termoterapi: Isı tedavisi.
(Grekçe; thermotherapia).

Tersiyer: Üçüncül.

Testosteron: Erkek seks hormonu.
(Latince; testosteronum).

Testis Torsiyonu: Testisin kendi kordonu etrafında dönmesi.
(Latince; torsio testis).

Testis: Er bezi veya haya.
(Latince; testis, Grekçe; orchis).

Tetani: Kasların gevşemeden kasılması.
(Grekçe ve Latince; tetania).

Tetanoz: Tetanoz hastalığı.
(Grekçe; tetanus).

Tetrapleji: Her iki el ve ayakların felç olması yani dört ekstremitenin felç olması.
(Grekçe; tetraplegia).

Tibia: Bacak kemiklerinden kalın olanı yani kaval kemiği.
(Latince; tibia).

Tik: İstemsiz meydana gelen çizgili kas spazımları. En sık göz, burun, yüz ve dudakta görülür.

Timpanik membran: Kulak zarı.

Timpanit: Kulak zarı iltihabı.
(Latince; tympanum, Grekçe; itiş).

Timus: Timus bezi.
(Latince; thymus).

Tinea barbae: Sakal bölgesi mantarı.

Tinea capitis: Baş mantarı.

Tinea korporis: Vücut mantarı.
(Latince; tinea corporis).

Tinea pedis: Ayak mantarı.

Tinnitus: Kulak çınlaması.
(Latince; tinnitus).

Tiraj: Üst solunum yolu darlıklarında nefes alırken kaburgalar arasındaki boşlukların ve köprücük kemiği çukurlarının içeri doğru çökmesi.

Tiroid sintigrafisi: Düşük dozda radyoaktif madde verilerek tiroid bezinin gama kamera ile görüntüsünün alınması. Tiroid sintigrafisi ile bezin anatomisi hakkında bilgi sahibi olunur.

Tiroidektomi: Tiroid bezinin ameliyatla çıkarılması.
(Grekçe; thyroidectomia).

Tiroidit: Tiroid bezi iltihabı.
(Grekçe; thyroiditis).

Traksiyon: Çekme.
(Latince; tractio).

Toksik: Zehirli.
(Grekçe; toxicus).

Toksik doz: Zehirleyici doz.

Toksin: Bakterilerin salgıladığı zehirli madde. Bakteriler ürettikleri toksini dışarı salgılarlarsa buna ekzotoksin (Grekçe ve Latince; exotoxinum), toksin bakteri öldürülünce ortaya çıkıyorsa buna da endotoksin (Grekçe ve Latince; endotoxinum) denir.
(Toxsinum).

Tolerans gelişimi: İlaçlara karşı alınan cevabın giderek azalması. İlaçların uzun süre kullanılmaları neticesinde bazı ilaçlara karşı tolerans gelişebilir.

Tonsil: Bademcik.
(Latince; tonsilla).

Tonsilit: Bademcik iltihabı.
(Latince; tonsillitis).

Tonsillektomi: Bademciklerin ameliyatla çıkarılması.
(Latince; tonsillectomia).

Tonus: Güç veya gergi.
(Grekçe; tonus).

Torakal: Göğüsle ilgili.
(Grekçe; thoracal).

Torakal vertebra: Göğüs omuru. Göğüs omurları 12 tanedir.
(Grekçe; thoracal, Latince; vertebra).

Torakoabdominal: Göğüs ve karınla ilgili.
(Latince; thoracicoabdominal).

Torakotomi: Toraksın yani göğüs boşluğunun cerrahi yöntemle açılması.
(Grekçe; thoracotomia).

Toraks: Göğüs.
(Grekçe ve Latince; thorax).

Torasentez: Akciğer zarları arasında biriken sıvının bir iğne ile boşaltılması veya bir miktar sıvının tetkik amacıyla alınması.
(Grekçe; thoracentesis).

Tortikollis: Başın yana doğru eğik olması veya eğri boyun.
(Latincesi; torticollis).

Total akciğer kapasitesi: Tam bir inspiryumdan sonra akciğerlerdeki hava miktarı.

Total: Tüm veya toplam.

Traje: İzdüşüm.
(Fransızca; trajet).

Trakea: Nefes veya hava borusu.
(Grekçe ve Latince; trachea).

Trakeostomi: Hastanın nefes alamadığı durumlarda nefes borusunun (trakea) 2. ve 3. kıkırdak halkaları arasından bir delik açılarak oraya trakeostomi kanülü yerleştirilmesi işlemi.

Traksiyon: Çekme.
(Latince; tractio).

Trankilizan: Sakinleştirici ilaç.

Transkripsiyon: Aktarma.
(Latince; transcriptio).

Transkütan veya **perüktan:** Deriden geçerek.
(Latince; percutaneus veya transcutaneus).

Transplantasyon: Organ nakli.
(Latince; transplantatio).

Transüda: Zarlar arasında toplanan ve iltihabi olmayan sıvı.
(Latince; transudatum).

Transvers: Enine uzanan.
(Latince; transversus).

Travay: Doğum eylemi.

Travma: Vuruk. Dış kaynaklı meydana gelen her türlü yara, bere, kırık, çıkık gibi durumlar.
(Grekçe; trauma).

Travmatik: Vurukla ilgili.
(Grekçe; traumatikos).

Tremor: İrade veya istem dışı titreme. Başta, dilde, göz kapaklarında, dudaklarda, çenede, el ve ayaklarda görülebilir.
(Latince; tremor).

Trendelenburg pozisyonu: Sırtüstü yatar pozisyonda ayakların yukarıya kalkmış, başın aşağıya doğru 15-30 derece yatık olduğu pozisyon.

Trikofiti: Saçkıran.
(Grekçe; trichophytia).

Trikuspit regurjitasyonu veya **triküspit yetmezliği:** Sağ atriyumla (kulakçık) sağ ventrikül (karıncık) arasındaki trikuspit kapağın tam kapanamaması sonucu kalbin kasılması sırasında bir miktar kanın geri sağ atriyuma (kulakçık) kaçması.
(Latince; tricuspid regurgitation).

Trikuspit stenozu veya triküspit darlığı: Sağ atriyumla (kulakçık) sağ ventrikül (karıncık) arasındaki trikuspit kapağın daralması.

Triküspit kapak: Kalpte sağ atriyumla (kulakçık) sağ ventrikül (karıncık) arasındaki kapak.

Trismus: Çene kilitlenmesi.
(Grekçe; trismus).

Trofi: Gelişme, büyüme.
(Grekçe; trophia).

Trombasteni: Trombosit fonksiyon bozukluğu.
(Grekçe; thrombasthenia).

Trombektomi: Damar içindeki pıhtının cerrahi yöntemle çıkarılması.
(Grekçe; thrombectomia).

Tromboflebit: Venlerde (toplardamar) trombozla (pıhtı) birlikte ittihaplanma olması.
(Grekçe; thrombophlebitis).

Trombolitik: Pıhtı eriten.
(Grekçe; thrombolyticus).

Trombopeni veya **trombositopeni:** Kandaki trombositlerin normalden az olması.
(Grekçe; thrombopenia veya thrombocytopenia).

Trombosit: Kan pulcuğu.
(Grekçe; thrombocytus).

Trombositopeni veya **trombopeni:** Kandaki trombositlerin normalden az olması.
(Grekçe; thrombocytopenia veya thrombopenia).

Trombositoz: Kandaki trombositlerin normalden fazla olması.
(Grekçe; thrombocytosis).

Tromboz veya **koagulasyon:** Damar içinde pıhtılaşma.
(Grekçe; thrombosis, Latince; coagulatio).

Trombus veya **koagulum**: Pıhtı.
(Grekçe; thrombus, Latince; coagulum).

Trunkus: Gövde.
(Latince; truncus).

TSH: Tiroid stimule eden hormon.

Tuba: Tüp veya boru.
(Latince; tuba).

Tuba uterina veya **salpinks:** Uterus (rahim) ile overler (yumurtalık) arasında uzanan döl yatağı borusu veya tüpü.
(Latince; tuba uterina, Grekçe; salpinx).

Tubal ligasyon veya **tüp ligasyonu:** Uterus (rahim) ile overler (yumurtalık) arasında uzanan tüplerin (tuba uterina) operasyonla bağlanması.
(Latince; tubal ligation).

Tunika eksterna: Damar dış tabakası.
(Latince; tunica externa).

Tunika intima: Damar iç tabakası.
(Latince; tunica intima).

Tunika media: Damar orta tabakası.
(Latince; tunica media).

Tussis: Öksürük.
(Latince; tussis).

Tussif: Öksürten.
(Latince; tussive).

Tuşe: Parmakla muayene. Örneğin rektumun parmakla muayenesine rektal tuşe, vajen içinin parmakla muayenesine vajinal tuşe denir.
(Fransızca; toucher).

Tüberküloz: Verem hastalığı.
(Latince; tuberculosis).

Tümör-marker veya **tumor-marker:** Ur belirteçi.
(İngilizce; tumor marker).

U, Ü

Ulna: Önkoldaki kemiklerden iç kısımda veya serçe parmağı tarafında olan. Ulna aynı zamanda dirsek kemiğidir.
(Latince; ulna).

Ultrasonografi veya **ultrason** veya **ultrasound**: Yüksek frekanslı ses dalgaları kullanılarak iç organların görüntülenmesi.

Umblikal herni: Göbek fıtığı.
(Latince; umblical hernia).

Umblikal kord: Fetüsü plasentaya bağlayan kordon.

Ungvis veya **oniks:** Tırnak.
(Latince; unguis, Grekçe; onyx).

Unilateral: Tek taraflı.

Unioküler: Tek gözlü.

Uterotonik: Uterus (rahim) güçlendirici ilaç.
(Grekçe ve Latince; uterotonicum).

Uterus veya **histera:** Döl yatağı, rahim.
(Latince; uterus, Grekçe; hystera).

Uvula: Küçük dil.
(Latince; uvula).

Uyku apnesi: Uyku esnasında ara ara nefes alıp vermenin durduğu aralıkların olması.

Ülser: Derinin, epidermis tabakasının tümü, dermis katmanının ise bir kısmının kaybı.
(Latince; ulcer).

Ülserasyon: Ülserleşme.
(Latince; ulceratio).

Ülseröz: Ülserli.
(Latince; ulcerosus).

Üremi: Böbrek yetmezliği nedeniyle idrarla atılması gereken üre ve diğer metabolizma artıklarının kanda birikmesi durumu. Kandaki üre oranının normalin üzerinde olması. Kanda aşırı üre olması.
(Grekçe ve Latince; uraemia).

Üreter: Böbreklerle idrar torbasını (mesane) birleştiren ince borular. İdrarın böbrekten mesaneye iltilmesini sağlayan tüpler.
(Latince; ureter).

Üretra: İdrar torbasından (mesane) sonraki idrar yolu. İdrar kanalı veya idrarın dışarı atılmasını sağlayan son kısım.
(Latince; urethra).

Üretral striktur: Taş veya tümör gibi nedenlerle üreter darlığı.
(Latince; ureteral strichture).

Üretrit: Üretra iltihabı.
(Grekçe; urethritis).

Ürin: İdrar veya sidik.
(Latince; urina, Grekçe; uron).

Üriner retansiyon veya **glob vezikal:** İdrar yapamama sonucu mesanede idrar birikmesi.

Ürodinami: İdrar akım gücü.
(Grekçe; urodynamia).

Ürogenital veya **ürojenital:** Üriner ve genital sistemle ilgili.

Ürografi veya **intravenöz piyelografi (İVP):** Damardan kontrast madde verilerek üriner sistemin (böbrekler, üreterler ve idrar torbası) X ışınlarıyla görüntülenmesi.

Ürtiker: Pembe veya kırmızımsı renkte kabartılarla seyreden kaşıntılı alerjik deri hastalığı. Kurdeşen.
(Latince; urticaria).

V, Y, Z

Vagotomi: Nervus vagusun dallarından birisinin operasyonla kesilmesi.

Vagus: Onuncu kafa siniri.
(Latince; nervus vagus).

Vajina veya **vajen:** Kadın çiftleşme organı veya hazne.
(Latince; vagina, Fransızca; vagin, Grekçe; colpos).

Vajinismus: Vajina kaslarının ağrılı kasılması neticesinde cinsel birleşmenin olamaması.

Vajinit: Vajina iltihabı.
(Latince; vaginitis).

Vaksin: Aşı.
(Latince; vaccina, Fransızca; vaccine).

Vaksinasyon: Aşılama.
(Fransızca; vaccination).

Valf: Kapak.
(Fransızca; valve, Latince; valva).

Valvulopati: Kapakçık hastalığı.
(Latince; valvulopathia).

Valvuloplasti: Kalp kapağı tamiri.
(Latince; valvuloplastia).

Valvül: Kapakçık.
(Latince; valvula).

Vantilasyon veya **ventilasyon:** Akciğerlerin havalandırılması.
(Latince; ventilatio).

Vaporizasyon: Buhar püskürtme.
(Latince; vaporisatio).

Varikosel: Testis torbası (skrotum) venlerinde varis olması.
(Latince; varicocele).

Varikozis: Varisleşme.
(Latince; varicosis).

Varikoz veya variköz: Varisli.
(Latince; varicosus).

Variola: Çiçek hastalığı.
(Latince; variola).

Varisela: Suçiçeği.
(Latince; varicella).

Varis: Venlerin (toplardamar) kıvrım kıvrım genişlemiş ve belirginleşmiş olması.
(Latince; varices).

Varisela: Suçiçeği hastalığı.
(Latince; varicella).

Varyasyon: Çeşitlilik veya değişkenlik.
(Latince; variatio).

Varyant: Mutasyon geçirmiş ve ana virüse göre yeni özellikler kazanmış ana virüsün alt tipi.

Vas veya **anji:** Damar.
(Latince; vas, Grekçe; angion).

Vasa vasorum veya **vasa vazorum:** Damarların damarları.
(Latince; vasa vasorum).

Vaskülarizasyon: Damarlanma.
(Latince; vascularisatio, Fransızca; vascularisation).

Vasküler: Damarsal.
(Latince; vascularis).

Vaskülit: Damar iltihabı.

Vaskülöz: Damarlı.
(Latince; vasculosus).

Vaziform: Damarsı, damar şeklinde.
(Latince; vasiform).

Vazodilatasyon: Damar genişlemesi.
(Latince; vasodilatatio).

Vazodilatör veya **vazodilatan** veya **vazodilatatör:** Damar genişletici.
(Latince; vasodilatantia).

Vazokonstriksiyon: Damarın daralması veya kasılıp büzüşmesi.
(Latince; vasoconstrictio).

Vazokonstriktör: Damarı kasılarak daraltan veya büzen.
(Latince; vasoconstrictoria).

Vazospazm veya **anjiyospazm:** Damar büzüşmesi veya kasılarak daralması.
(Grekçe ve Latince; angiospasmus).

Vejetatif: Bitkisel.
(Latince; vegetativus).

Ven: Toplardamar.
(Latince; vena, Grekçe; phlebos, Fransızca; veine).

Venöz: Ven veya toplardamarla ilgili.
(Latince; venosus).

Venerik veya **zührevi hastalık:** Cinsel ilişki veya cinsel temasla bulaşan hastalık.
(Latince ve Grekçe; venericus).

Ventilasyon veya **vantilasyon:** Havalandırma.
(Latince; ventilatio).

Ventrikül: Karıncık.
(Latince; ventriculus).

Ventriküler septal defekt (VSD): Kalpte sağ ve sol ventrikülleri (karıncık) ayıran bölmede (interventriküler septum) açıklık olması.

Venül: Küçük ven veya toplardamar.
(Latince; venula).

Vertebra veya **spondil:** Omur.
(Latince; vertebra, Grekçe; spondylos).

Vertebral: Omursal veya omurla ilgili.
(Latince; vertebralis).

Vertigo: Baş dönmesi.
(Latince; vertigo).

Vertikal: Dikine veya yere dik olan.
(Latince; verticalis).

Verül veya **veruka:** Siğil.
(Latince; verruca).

Vezika biliyaris: Safra kesesi.
(Latince; vesica biliaris, Grekçe; cholecystis).

Vezika ürinerya veya **sist:** İdrar kesesi veya mesane.
(Latince; vesica urinaria, Grekçe; cyst).

Vezikoüreteral reflü: Mesanedeki idrarın bir kısmının üretere geri kaçması.
(Latince; vesico, Grekçe; ureteral, Latince; reflux).

Vezikül: Yarım santimetreden küçük, deriden kabarık ve içerisinde seröz sıvı bulunan deri lezyonu.
(Latince; vesicula).

Vibrisse: Burun kılı.
(Latince; vibrissae).

Vibriyon: Virgül.
(Latince; vibrio).

Viral: Virüsle ilgili.
(Latince; viralis).

Viril: Erkek, er kişi.
(Latince; virilis).

Virilizm veya **virilizasyon** veya **maskülinizasyon:** Kadınlarda androjen hormonunun yüksek olmasına bağlı erkek tipi kıllanma (hirsutizm) ile birlikte diğer erkekleşme belirtilerinin de olması.
(Latince; virilisatio).

Virülans: Bir mikrobun hastalığa neden olma yeteneği ve oluşturduğu hastalığın şiddeti.
(Fransızca; virulence).

Viskozite: Kıvamlılık.
(Fransızca; viscosite).

Visseral plevra: Akciğerlerin üzerlerini örten plevra yaprağı.

Vital kapasite: Tam bir inpiryum sonrası tam bir ekspiryumla çıkarılan hava miktarı.

Vitiligo: Melanositlerin sonradan yok olması ve yer yer depigmente (renk kaybı olan) alanların görüldüğü bir hastalık. Bir başka tarifle melanin pigmentinin yer yer olmamasına bağlı yer yer renk kaybının görülmesi durumu.
(Latince; vitiligo).

Vizing veya **ronkus** veya **raller:** Küçük bronş veya bronşiyollerde darlık olması durumunda; ekspiriyum sırasında düdük sesi gibi ses duyulması. Hırıltı.
(İngilizce; wheezing, Grekçe rhonchus, Fransızca; ral).

Vizüel: Görsel.
(Latince; visualis).

Vokal: Sesle ilgili.
(Latince; vokalis).

Volüm: Hacim.

Volvulus: Barsağın kendi ekseni etrafında dönerek düğümlenmesi veya dönmesi.
(Latince; volvulus).

Vomitus: Kusma.
(Latince; vomitus, Grekçe; emesis).

Vulva: Kadın genital organlarının dıştan görünen kısmı.
(Latince; vulva).

Vulvit: Vulva iltihabı.
(Latince; vulvitis).

Yan etki veya **advers etki:** İlaçların olağan dozlarda kullanıldıklarında görülen istenmeyen etkileri.

Yeyenum veya **jejenum:** İncebarsağın duodenumdan sonraki ileumdan önceki kısmı yani orta kısmı.
(Latince; jejenum).

Yükleme dozu: İlacın istenilen konsantrasyona hızla ulaşması için uygulanan tek doz veya başlangıçta verilen yüksek ilaç dozu. Sonrasında tedaviye idame dozu ile devam edilir.

Zooloji: Hayvan bilmi.
(Grekçe; zoologia).

Zoonoz: Hayvan hastalığı.
(Grekçe; zoonozis).

Zührevi veya **venerik hastalık:** Cinsel ilişki ile bulaşan hastalık.
(Latince ve Grekçe; venericus).

KAYNAKÇA

Mesut R., Çıkmaz S., Tıbbi Terminoloji, 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Ltd. Şti., İstanbul, 2017.

Dökmeci İ., Dökmeci H., Büyük Tıp Sözlüğü, 4. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Şti., İstanbul, 2014.

Ertuğrul L., Tıp Terimleri Sözlüğü, Akademi Basın Yayıncılık, İstanbul, 2009.

Güler Ç., Tıp Terimleri Sözlüğü, Palme Yayıncılık, Ankara, 2012.

Kocatürk U., Açıklamalı Tıp Terimleri Sözlüğü, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum, 1981.

Ekinci S., Hatipoğlu Gül H., Yüksekokullar Tıbbi Terminoloji Ders Kitabı, 9. Baskı, Hatiboğlu Yayınevi, Ankara, 2018.

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Türkçe Tıp Dili Kurulu, Türkçe Tıp Dili Klavuzu, 2. Basım, Kocaeli Üniversitesi, 2007.

Hipokrat
MÖ: 460-370

Bu kitap sağlık alanında eğitim gören ve çalışanlara yardımcı bir kaynak olarak hazırlanmıştır.

Kitabın amacı; sık kullanılan tıp terimlerini Türkçe harflerle yazılmış şekilde ve anlaşılır bir dille açıklamaktır.

Başarılarınıza katkıda bulunmuş olmayı dilerim.

Doç Dr. Ersan BERKSEL
Ekim 2021

ISBN: 978-625-7499-71-2

hipertıp

Sosyal medyada bizi takip edin: /hiperkitaptr /hiperkitaptr